

București,
Piața Republicii:
ISTORIA
SCRISĂ SUB
OCHII NOȘTRI

SALA DE LECTURĂ

flacăra

anul XXXVIII

16 (1765)
VINERI
21 aprilie
1989

Săptăminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

*Peste 120 000 de bucureșteni au dat expresie sentimentelor
cu care întregul popor a primit bilanțul marilor
realizări în înflorirea patriei, în întărirea independenței sale*



„Putem afirma cu îndreptățită mândrie că poporul român, în deplină unitate, sub conducerea glorioșului nostru partid, a reușit să obțină succese remarcabile în făurirea socialismului și în ridicarea nivelului său de trai material și spiritual, în dezvoltarea științei, culturii, în întărirea independenței și suveranității României!”

In paginile 2-3

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

LA MAREA ADUNARE POPULARĂ DIN CAPITALĂ

*ndioasă sărbătoare a victoriilor poporului român în făurirea noului său destin,
tuziastă manifestare a încrederii întregii noastre națiuni în gloriosul partid,
a unității trainice în jurul conducătorului stimat și iubit*

Cuvîntarea tovarăşului

Dragi tovarăşi,

Doresc, în primul rînd, să vă adresez dumneavoastră, participanţilor la această grandioasă manifestare, tuturor locuitorilor municipiului Bucureşti un salut călduros, împreună cu cele mai bune urări. (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceaşescu, România — stîmna noastră şi mîndria!“).

De la această mare manifestare adresez întregului nostru popor un salut călduros şi cele mai bune urări de succese tot mai mari în toate domeniile de activitate. (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaşescu şi poporul!“).

Această grandioasă manifestare are loc la puţin timp după plenara Comitetului Central al partidului şi sesiunea Marii Adunări Naţionale, care au marcat plata întregii datorii externe şi adevărata independenţă economică şi politică a României socialiste. (Aplauze şi urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaşescu — P.C.R.“, „Ceaşescu şi poporul!“).

Plenara Comitetului Central al Partidului şi sesiunea Marii Adunări Naţionale au prilejuit şi un scurt bilanţ al realizărilor poporului nostru pe calea

construcţiei socialiste — şi putem afirma cu îndreptăţită mîndrie că poporul român, în deplină unitate, sub conducerea gloriosului nostru partid, a reuşit să obţină succese remarcabile în făurirea socialismului şi în ridicarea nivelului său de trai material şi spiritual, în dezvoltarea ştiinţei, culturii, în întărirea independenţei şi suveranităţii României! (Urale şi aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaşescu şi poporul!“).

Cred că puţine ţări din lume pot să prezinte realizarea, în 45 de ani, a creşterii industriei de 135 de ori, din care numai după Congresul al IX-lea, din 1965, de 120 de ori. Aceasta reprezintă o uriaşă realizare a unui popor, stăpîn pe destinele sale, care a lichidat asuprirea, exploatarea capitalistă şi îşi făureşte în mod liber şi independent viitorul său — socialismul şi comunismul! (Urale şi aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaşescu — România, stîmna noastră şi mîndria!“).

Tot în aceeaşi perioadă am realizat în agricultură — organizată pe baze socialiste, cooperatiste — o creştere a producţiei de circa 10 ori, din care de peste 6 ori după Congresul al IX-lea al parti-

dului. (Aplauze şi urale prelungite; se scandează îndelung „Ceaşescu şi poporul!“).

Am dezvoltat puternic ştiinţa, am organizat, pe baze noi, moderne, învăţămîntul, activitatea culturală. Am pornit de la faptul că numai şi numai pe baza celor mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale noii revoluţii agrare, numai cu o clasă muncitoare, o intelectualitate şi o ţărănime, cu un popor înarmat cu cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi culturii putem realiza cea mai măreaţă societate — societatea comunistă! (Aplauze şi urale prelungite; se scandează îndelung „Ceaşescu — P.C.R.“).

Am construit multe cetăţi industriale, am dezvoltat puternic forţele de producţie în întreaga ţară, am dezvoltat puternic unităţile agricole de stat şi cooperatiste, am construit multe instituţii social-culturale şi, mai cu seamă, milioane de apartamente, de locuinţe, care au transformat radical înfaşurarea patriei noastre şi asigură condiţii tot mai bune de locuit, de muncă şi de viaţă pentru toţi cetăţenii României! (Aplauze şi urale puternice îndelungate; se scandează îndelung „Ceaşescu — P.C.R.“, „Ceaşescu şi poporul!“).

La toate aceste măreţe realizări, oamenii muncii din municipiul Bucureşti, în frunte cu organizaţia de partid, în deplină unitate, au adus o contribuţie de mare însemnătate. Aici realizăm o parte însemnată a activităţii industriale, aici avem cele mai puternice centre de învăţămînt, de ştiinţă şi cultură. În Bucureşti am realizat un număr important de locuinţe, mari lucrări edilitare. Ele vor rămîne peste veacuri ca mărturie a forţei şi capacităţii poporului nostru, a oamenilor muncii din Bucureşti. (Aplauze, urale; se scandează „Stîmna noastră şi mîndria, Ceaşescu — România!“).

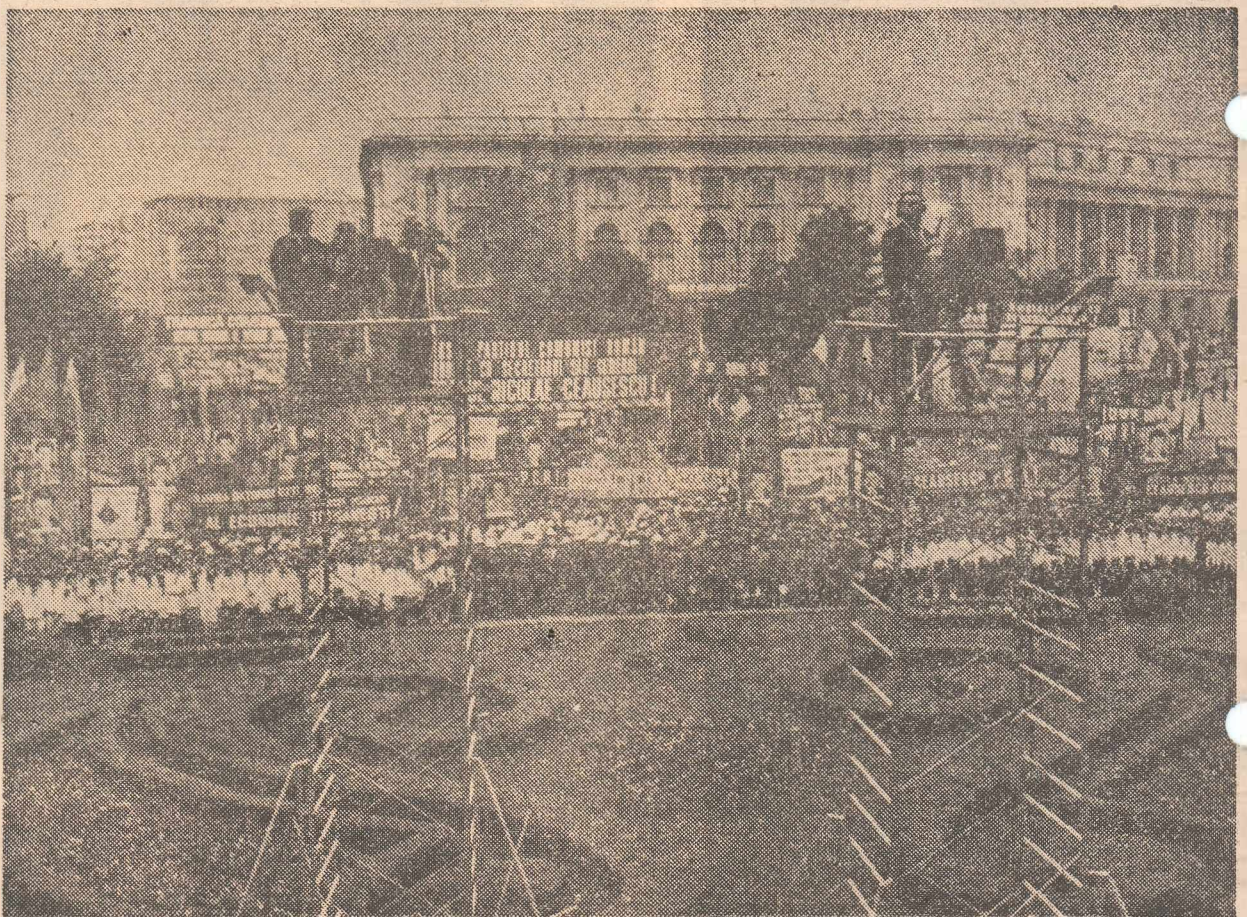
Vă mulţumesc mult pentru această grandioasă manifestare, pentru cuvintele şi urările ce mi le-aţi adresat în calitate de secretar general al partidului şi preşedinte al României socialiste. Consider, însă, că toate acestea sînt adresate partidului nostru, forţei sale organizatorice şi politice, care a condus şi conduce poporul nostru pe calea minunată a socialismului şi comunismului. (Aplauze şi urale puternice; se scandează îndelung „Ceaşescu — P.C.R.“, „Ceaşescu să trăiască, România să înflorească!“).

Dintotdeauna Ţara şi-a făurit Bărbaţi
să-i fie cerul liber şi neînfriţi Carpaţi
să-i dăinuie Fiinţa prin veacuri, peste Timp,
ca Pacea să-nflorească pe fruntea lumii, nimb!

Şi riul, ramul, cîmpul cu holda-i aurie
a dat iubirii noastre mîndrie şi tărie
că noi sintem aicea deodată cu pămîntul
şi Patria ni-i crezul şi Fapta ni-i cuvîntul;

Prin muncă-ntotdeauna ne-am afirmat puterea
şi inima ni-e caldă şi dulce cum îi mierea
avem un nume falnic şi-o sfîntă moştenire
o limbă fără seamăn şi-un cîntec de iubire!

Avem în fruntea noastră, — nebiruită rază —
un OM în care însăşi istoria pulsează!
Îl cheamă CEAŞESCU, măreţ şi legendar
li dăruim omagiu, al inimilor jar.



Sub semnul deplinei unităţi a naţiunii noastre în jurul partidului, al secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceaşescu, al satisfacţiei şi mîndriei patriotice generate de marile victorii dobîndite în construcţia socialistă, în întărirea independenţei şi suveranităţii ţării, de hotărîrile şi legile adoptate, în ultimele zile, la Plenara C.C. al P.C.R. şi la sesiunea Marii Adunări Naţionale — în piaţa din faţa sediului Comitetului Central al partidului a avut loc, miercuri, marea adunare populară a oamenilor muncii din Capitală, cu peste 120 000 de participanţi.

Organizată din iniţiativa şi la dorinţa colectivelor de oameni ai muncii, a organizaţiilor de democraţie muncitorească, revoluţionare din municipiul Bucureşti, înscrisindu-se în suita evenimentelor care au marcat pregnant, în ultimele zile, viaţa politică a ţării, grandioasa manifestare a dat expresie dragostei şi recunoştinţei întregii naţiuni faţă de gloriosul nostru partid comunist, faţă de secretarul său general pentru succesele deosebite obţinute de poporul român, sub conducerea partidului, între care se înscriseră şi lichidarea datoriei externe a ţării.

Pentru a aduce un cald şi respectuos omagiu tovarăşului Nicolae Ceaşescu, tovarăşei Elena Ceaşescu, au venit, la această manifestare, de o deosebită semnificaţie politică, muncitori de la uzinele „23 August“, „Republica“, „Griviţa-Roşie“, „Automatică“, „Electroaparataj“, întreprinderea de maşini grele, „Semănătoarea“, „Vulcan“, „Autobuzul“, „Danubiana“, între-

prinderea de confecţii şi tricotaje, întreprinderea de maşin-unelte şi agregate, de la alte mari unităţi industriale, constructori de pe şantierele metroului, ale marilor edificii publice, frumoaselor cartiere de locuinţe — strălucite cititorii ale Epocii Nicolae Ceaşescu —, tărani cooperatori din Sectorul agricol Ilfov, specialiştii din institute de cercetare şi proiectare,

transpunerii neabătute în viaţă a politicii partidului de înflorire a patriei, de întărire a proprietăţii socialiste, de realizare a unui vast program de investiţii, de creştere, an de an, a retribuţiilor, pensiilor, alocaţiilor de stat pentru copii, a tuturor cheltuielilor sociale ale statului, de ridicare generală a nivelului material şi spiritual al poporului.

liste, vicepreşedinte al Consiliului Naţional al Oamenilor Muncii, preşedintele consiliului oamenilor muncii al întreprinderii de maşin-unelte şi agregate Bucureşti, Nicolae Zăvoreanu, preşedintele Cooperativei Agricole de Producţie Afumaţi, Sectorul agricol Ilfov, Elena, Eftimie, preşedintele Comitetului sindicatului de la întreprinderea „Tricodava“, Ionel

mă obţinute în dezvoltarea multilaterală a ţării, în sporirea forţei economice a patriei şi avuţiei naţionale, în creşterea permanentă a calităţii vieţii şi muncii întregului popor, în întărirea independenţei economice şi politice a României socialiste.

A fost exprimată volinţa tuturor locuitorilor Capitalei, a întregii naţiuni de a urma, în deplină unitate, cu nemărginită încredere şi devotament, partidul, pe secretarul său general, tovarăşul Nicolae Ceaşescu, în opera de continuă înflorire a patriei, de ridicare a ţării pe trepte tot mai înalte de progres şi civilizaţie, de înfăptuire a visului de aur — comunismul.

Atmosfera sărbătorească a marii adunări populare din Capitală a fost sporită de emoţionantul gest al unui grup de pionieri care a oferit tovarăşului Nicolae Ceaşescu şi tovarăşei Elena Ceaşescu buchete de flori, de întonarea de către participanţi a vibratului cîntec patriotic „Partidul — Ceaşescu — România“.

Moment de adîncă semnificaţie politică, grandioasa adunare s-a constituit într-o strălucită expresie a caracterului profund democratic al sistemului politic al ţării noastre, în cadrul căruia întîlnirile frecvente ale secretarului general al partidului cu oamenii muncii se desfăşoară ca o practică permanentă, ilustrînd, viu şi convingător, principiul fundamental al politicii partidului potrivit căruia, în România, socialismul se construieşte cu poporul şi pentru popor.

Marea adunare populară

reprezentanţi ai tuturor oamenilor muncii din Capitală, numeroşi studenţi şi elevi.

Mîndri de măreţele împliniri ale celei mai rodnice epoci din întreaga noastră istorie, legată trainic şi pentru totdeauna de numele, gîndirea şi fapta revoluţionară ale cititorului ei, cei prezenţi purtau portretele tovarăşului Nicolae Ceaşescu şi tovarăşei Elena Ceaşescu, steaguri roşii şi tricolore, eşarfe şi pancarte pe care se aflau inscripţii calde urări la adresa partidului şi a secretarului său general, a patriei şi poporului, panouri cu grafice ilustrînd sugestiv impetuoasa dezvoltare economică-socială a Capitalei, a întregii ţări. Atrăgeau atenţia panourile cu inscripţii dedicate lichidării complete a datoriei externe, victorie de prestigiu obţinută ca urmare a

În Piaţa Palatului Republicii, unde, în ultimele decenii, s-au desfăşurat altelealte evenimente memorabile din istoria patriei, domnea o atmosferă de sărbătoare, pătrunsă de entuziasm, de bucuria marilor înfăptuiri.

În aelamaţiile puternice ale celor prezenţi, tovarăşul Nicolae Ceaşescu şi tovarăşa Elena Ceaşescu au ieşit în balconul Comitetului Central al Partidului. Erau de faţă membri şi membri supleanţi ai Comitetului Politic Executiv, secretari ai C. C. al P.C.R.

Pentru a da expresie gîndurilor şi sentimentelor participanţilor la marea adunare, ale tuturor locuitorilor Capitalei, au luat cuvîntul tovarăşii Barbu Petrescu, prim-secretar al Comitetului Municipal Bucureşti al P.C.R., Mihalache Niculescu, Erou al Muncii Socia-

Volintiru, prim-secretar al Comitetului municipal Bucureşti al U.T.C.

Întîmpinat cu căldură, tovarăşul Nicolae Ceaşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a rostit o cuvîntare, care a fost urmărită cu deosebită atenţie, cu deplină aprobare, fiind subliniată, în repetate rînduri, cu vii şi îndelungi aplauze şi ovaţii.

S-a scîndat, cu înflăcărare, pentru eroicul nostru partid comunist şi încercatul său conducător, pentru bravul popor român, constructor victorios al socialismului, căruia i se datorează tot ce s-a înfăptuit în patria noastră. Cei prezenţi au reafirmat adeziunea fermă la politica partidului, a cărei justete este necontestat confirmată de viaţă, de realizările de sea-

Nicolae Ceaușescu

Doresc ca, de la această mare adunare populară, să adresez tuturor oamenilor muncii din Capitala patriei noastre, întregului nostru popor cele mai calde felicitări pentru minunatele realizări obținute în anii socialismului, pentru îndeplinirea cu succes a planului pe primii ani ai actualului cincinal, precum și urarea de a încheia acest an și întregul cincinal cu rezultate cât mai bune, punând astfel o bază trainică pentru noi și noi realizări ale națiunii noastre pe drumul spre comunism. (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceaușescu și poporul“, „Ceaușescu — România!“).

Consider această grandioasă adunare ca o puternică și entuziastă manifestare a încrederii în partid, o omagiere a justeții politicii sale de făurire a socialismului prin aplicarea legilor generale și a principiilor socialismului științific la realitățile din România. Viața a demonstrat că am mers pe un drum just, care corespunde și socialismului, și intereselor națiunii noastre! (Aplauze, urale, se scandează: „Ceaușescu — P.C.R.“).

La această mare adunare din Capitală să omagiem activitatea tuturor organizațiilor componente ale Frontului De-

moerației și Unității Socialiste, însuși Frontul Democrației — acest organism care sintetizează unitatea întregii noastre națiuni, sub conducerea partidului comunist, și care asigură victoria noii orinduirii, întărirea continuă a independenței și suveranității României! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!“).

Plenara Comitetului Central al partidului și Marea Adunare Națională au adoptat hotărârea și legea privind anularea datoriei de 117 miliarde lei pentru cooperativile agricole de producție, ceea ce reprezintă o mare acțiune politică și economică, un uriaș sprijin acordat cooperativelor, agriculturii noastre socialiste pentru înfăptuirea neabătută a obiectivelor noii revoluții agrare. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.“, „Ceaușescu și poporul!“).

Un rol hotărâtor îl va avea și în deceniul următor activitatea științifică,

succes a noilor obiective, pentru reallizarea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și crearea condițiilor trecerii, spre sfârșitul deceniului viitor al acestui mileniu, la o etapă nouă, la aplicarea în viață a principiilor de muncă și viață comuniste. (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu — eroism, România — comunism!“).

România a devenit o țară socialistă industrial-agrară, cu o puternică industrie, cu o puternică agricultură și ne propunem ca, până la sfârșitul acestui mileniu, în anii 2000, România să devină o țară puternic dezvoltată în toate domeniile, să asigure — pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste — condiții de muncă și de viață dintre cele mai bune pentru poporul nostru, ca rezultat al aplicării ferme a principiilor socialiste și comuniste, a principiilor eticii, al ridicării generale a nivelului de dezvoltare a patriei noastre. (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.“, „Vom munci și vom lupta, patria vom înălța!“).

Avem capacitatea și dorim să parti-

țipăm mult mai activ la colaborarea cu toate statele lumii! (Aplauze, urale, se scandează: „Ceaușescu — pace!“).

Reafirmăm cu toată fermitatea hotărârea poporului român de a participa activ la lupta popoarelor de pretutindeni pentru eliminarea definitivă a armelor nucleare de pe planeta noastră, pentru realizarea unei reduceri radicale a armamentelor convenționale și a cheltuielilor militare, pentru dezarmare în toate domeniile, pentru o lume fără arme, fără războaie. Numai o asemenea lume asigură viitorul omenirii și răspunde principiilor adevăratului umanism, răspunde intereselor poporului, ale fiecărei națiuni! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu — pace!“ „Dezarmare — pace!“).

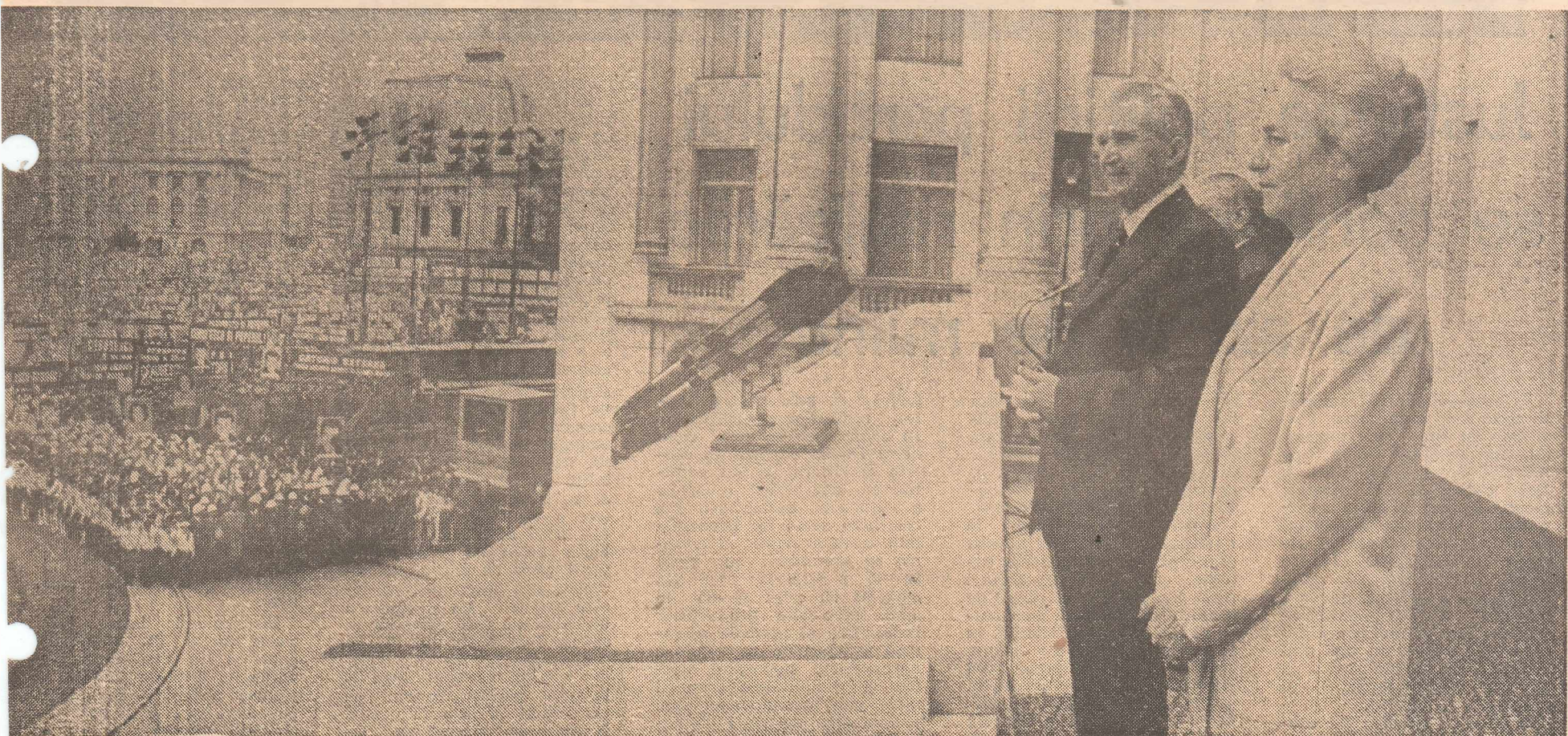
Reafirmăm cu toată hotărârea solidaritatea României socialiste cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealinate, hotărârea țării noastre de a contribui și a participa activ la soluționarea problemelor subdezvoltării, pentru o nouă ordine economică și politică internațională, pentru progresul economic și social al tuturor națiunilor, dar, în primul rând, al țărilor în curs de dezvoltare. Vom rămâne întotdeauna și vom acționa împreună cu țările în curs de dezvoltare! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu — România, pacea și prietenia!“).

Sint multe probleme de soluționat în lumea contemporană, sint multe de făcut pentru a elimina pericolul de distrugere a înseși civilizației lumii. Sint multe probleme privind apărarea mediului înconjurător și crearea condițiilor necesare pentru ca omenirea să poată trăi și respira un aer cât mai curat, și, mai cu seamă, generațiile vi-

amintiți! Fiecare dintre ele au marcat evenimente deosebit de importante și au contribuit la întărirea forței economice, forței politice, a unității poporului nostru. Să facem astfel încât și această grandioasă manifestare să se înscrie în această tradiție — ea să spună așa — a hotărârii problemelor împreună cu poporul și pentru popor, deoarece numai și numai în deplină unitate cu întregul popor partidul nostru își va îndeplini misiunea sa istorică. Numai așa avem garanția îndeplinirii obiectivelor strategice de făurire a socialismului, de asigurare a unei vieți tot mai bune, îmbelsugate, libere și independente pentru întreaga națiune! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.“, „Ceaușescu și poporul!“).

Doresc, în încheiere, să urez tuturor participanților, tuturor oamenilor muncii și locuitorilor din Capitala patriei noastre socialiste, întregii națiuni noi și noi succese în toate domeniile, să împlinesc 1 Mai, cea de-a 45-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă și Congresul al XIV-lea al partidului cu rezultate tot mai bune în toate domeniile!

Vă doresc multă sănătate și multă fericire! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.“, „Ceaușescu și poporul!“ „Ceaușescu — pace!“). Într-o atmosferă de puternic entuziasm, de strinsă unitate, toți cei prezenți la marea adunare populară ovacionează minute în sir pentru Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a întregii națiuni —, pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu).



de perfecționare a învățămîntului, de ridicare a nivelului de cunoștințe, de conștiință revoluționară a tuturor oamenilor muncii. Așa cum am declarat la Plenara Comitetului Central, în deceniul următor poporul nostru trebuie să devină un popor cu o înaltă conștiință revoluționară, înarmat cu cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii universale, ca România să devină o puternică forță a științei și culturii. Aceasta înseamnă victoria comunismului în patria noastră! (Aplauze și urale prelungite; se scandează „Ceaușescu — P.C.R.“).

La această mare adunare din Capitală să omagiem activitatea tuturor organizațiilor componente ale Frontului De-

moerației și Unității Socialiste, însuși Frontul Democrației — acest organism care sintetizează unitatea întregii noastre națiuni, sub conducerea partidului comunist, și care asigură victoria noii orinduirii, întărirea continuă a independenței și suveranității României! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!“).

Pe baza a ceea ce am realizat, avem ferma convingere că dispunem de tot ce este necesar pentru înfăptuirea cu

Noi și strălucite perspective



Justețea politicii partidului se confirmă prin realizările de azi și de mâine

În procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, în care este angajat din plin poporul român, un moment cu adevărat istoric a fost consemnat la recenta plenară a C.C. al P.C.R.: terminarea achitării, la sfârșitul lui martie a.c., a datoriei externe a României. „Pentru prima dată în istoria sa îndelungată — a spus la plenară tovarășul Nicolae Ceaușescu — România nu mai are nici o datorie externă, nu mai plătește tribut nimănui și este cu adevărat independentă — și economic, și politic”.

Primită cu bucurie și cu satisfacție de toți cetățenii țării, plata completă a datoriei externe deschide largi posibilități dezvoltării economiei românești, ridicării substanțiale a nivelului de trai al poporului nostru. Această realizare strălucită se înscrie în sirul marilor succese de după cel de-al IX-lea Congres al partidului, care atestă forța puternică, mereu ascendentă a economiei românești.

Plenară a dat cea mai înaltă apreciere cuvântării rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la încheierea lucrărilor, document care, în spiritul și pe baza tezelor și orientărilor cuprinse în Expunerea din noiembrie 1983, jalonează, pe temeiul unei analize aprofundate a rezultatelor obținute în cel de-al 8-lea cîșcinal, a cerințelor actualei etape de dezvoltare a țării noastre, direcțiile și căile de acțiune în vederea transpunerii în viață a Programului partidului, a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și de Conferința Națională ale partidului.

Participanții la plenară au dat glas sentimentelor lor de aleasă considerație și înaltă prețuire față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru contribuția și rolul său în stabilirea strategiei dezvoltării României și transpunerea în practică a acestei strategii, în elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Totodată, s-a dat expresie sentimentelor de aleasă stimă și

prețuire față de tovarășa Elena Ceaușescu pentru contribuția de mare însemnătate adusă la înfăptuirea politicii partidului și statului nostru, la dezvoltarea științei, învățămîntului și culturii românești.

După cum se subliniază în cuvîntarea secretarului general al partidului, plata datoriei externe, care a cerut eforturi mari, s-a realizat în condițiile asigurării dezvoltării economico-sociale a patriei. Astfel, în anii 1981—1989 s-au alocat pentru dezvoltare peste 2 000 de miliarde de lei, producția industrială a crescut cu peste 50 la sută, iar cea agricolă va fi anul acesta de 1,5 ori mai mare, fondul total de retribuție a crescut cu circa 60 la sută, s-au realizat vaste lucrări industriale, agricole și de interes național și s-au construit peste 1 milion de locuințe. Tot în acești ani s-au dat în folosință Canalul Dunăre-Marea Neagră și Canalul Poarta Albă—Midia—Năvodari, s-a realizat metroul în București, s-a amenajat riul Dimbovita, s-au înfăptuit marile lucrări de modernizare și sistematizare a Capitalei, printre care și noul centru politico-administrativ. În același timp, au cunoscut o puternică dezvoltare județele, orașele și comunele țării. Toate acestea au făcut posibil ca în pregătirea celui de-al XIV-lea Congres al partidului și la a 45-a aniversare a eliberării țării, poporul român să se prezinte cu mari realizări care au transformat România într-o țară industrial-agrară puternică, cu economia în plin avînt.

Perspectivile sînt pe măsura rezultatelor. Astfel, după cum se arată în cuvîntare, orientările stabilite de plenară, pe baza cărora urmează să fie întocmit Programul-Directivă ce va fi supus dezbaterii întregului partid și popor și prezentat Congresului al XIV-lea, au în vedere continuarea dezvoltării puternice și armonioase a

forțelor de producție, a tuturor ramurilor de activitate. În acest sens, în anii celui de-al IX-lea cîșcinal în centrul activității va sta continuarea dezvoltării intensive a industriei, agriculturii și a celorlalte sectoare. Producția industrială urmează să crească, pe ansamblu, cu circa 30—40 la sută, iar producția agricolă cu circa 30—35 la sută, nivelurile producțiilor industriale și agricole asigurînd satisfacerea pe deplin a necesităților poporului nostru și posibilitatea creșterii mai puternice a exportului, participarea activă a României la diviziunea internațională a muncii. La baza dezvoltării tuturor ramurilor urmează să se afle cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, cerințele noii revoluții agrare. În acest scop, e necesar ca în viitorul cîșcinal să se acorde o atenție deosebită organizării și modernizării producției, a întregii activități: realizarea de tehnologii noi, cu consumuri mai reduse și care să asigure produse de o calitate superioară, de noi utilaje cu performanțe mai bune, care să ducă la concentrarea unor operații și procese tehnologice și reducerea, pe această cale, a consumurilor, la creșterea productivității muncii; realizarea de noi mașini, complexe și agregate, care să execute concomitent mai multe operații, de noi motoare, cu reducerea substanțială a consumurilor. Secretarul general al partidului a subliniat, totodată, că în noul cîșcinal trebuie să se pună un accent și mai puternic pe ridicarea nivelului tehnic și a calității tuturor produselor, care să fie realizate la un nivel competitiv pe plan mondial. O atenție deosebită se va acorda creșterii eficienței și rentabilității, pornindu-se de la faptul că toate unitățile trebuie să-și desfășoare activitatea pe principiile autoconducerii, autogestunii, asigurîndu-se sporirea puternică a beneficiilor, sin-

gura cale pentru crearea condițiilor dezvoltării generale a patriei și ridicării nivelului de trai al întregii națiuni. Aceași atenție sporită se va acorda altor aspecte de mare importanță ale dezvoltării economice, cum sînt: creșterea productivității muncii, dezvoltarea bazei proprii de materii prime și de resurse energetice, creșterea calității produselor potrivit cerințelor actuale. Pe baza dezvoltării generale economico-sociale și a activității de colaborare economică internațională — se precizează în cuvîntare —, va trebui să se asigure o creștere tot mai puternică a bogăției naționale, a venitului național. Orientările stabilite de Comitetul Central al partidului prevăd o creștere a venitului național cu 40—50 la sută. Pe această bază, economia românească va dispune de mijloacele necesare atît dezvoltării generale a patriei, cît și ridicării nivelului de trai material și spiritual al poporului. Și în cîșcinalul viitor se va alocă din venitul național circa 70 la sută pentru fondul de consum și 30 la sută pentru fondul de dezvoltare. De mare importanță sînt și problemele legate de dezvoltarea egală a tuturor zonelor țării, de asigurarea celor mai bune condiții de muncă și de viață pentru toți cetățenii României. În acest sens, în cuvîntarea secretarului general al partidului se precizează că va trebui să avem în vedere o dezvoltare generală, pe întregul teritoriu al țării, a tuturor sectoarelor de activitate — industriale, agricole și sociale — care să creeze condiții corespunzătoare de muncă pentru toți cetățenii, și în primul rînd pentru tineret. Asigurarea locurilor de muncă corespunzătoare pentru toți fiii patriei, se spune în cuvîntare, este una din îndatoririle fundamentale ale cîșcinalului nostru socialist. La plenară a fost relevată necesitatea întăririi continue a democrației muncitorești revoluționare, a perfecționării instituțiilor democratice existente în țara noastră. Secretarul general al partidului a subliniat că este necesar să fie întărite continuu formele democratice, să se perfecționeze cadrul existent, legăturile cu masele de oameni ai muncii, asigurîndu-se participarea activă a tuturor la întreaga activitate de dezvoltare economico-socială, la înfăptuirea politicii interne și externe a țării noastre. Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la plenară C.C. al P.C.R. a întărit adevărată întregii națiuni. În telegrame trimise

conducătorului partidului și statului de pe tot cuprinsul țării se exprimă atașamentul oamenilor muncii la politica internă și externă a României, la orientările cuprinse în cuvîntarea la plenară. Semnatarii telegramelor subliniază că lichidarea datoriei externe reprezintă o victorie remarcabilă a poporului nostru, o dovadă a forței economiei socialiste românești, o realizare ce deschide largi perspective pentru înfăptuirea programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism. Este exprimată hotărîrea tuturor colectivelor de oameni ai muncii de a nu precupeți nici un efort pentru înfăptuirea sarcinilor de plan pe acest an și pe întregul cîșcinal, pentru a-și aduce deplina contribuție la făurirea socialismului și comunismului pe pămîntul românesc.

Însușindu-și întru totul tezele, ideile și orientările cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, plenară a hotărît ca această cuvîntare să stea la baza activității viitoare a partidului și poporului nostru, să constituie programul de muncă și de acțiune al organelor și organizațiilor de partid, al tuturor oamenilor muncii de la orașe și sate, pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții a planului pe acest an și pe întregul cîșcinal, în vederea trecerii României într-o etapă nouă a dezvoltării sale economico-sociale, de făurire a fazei superioare a societății socialiste multilateral dezvoltate și de creare a condițiilor necesare afirmării principiilor comuniste de muncă și viață. Plenară a adresat făuritorilor de bunuri materiale și spirituale chemarea de a nu precupeți nici un efort pentru realizarea în cele mai bune condiții a prevederilor de plan pe acest an și pe întregul cîșcinal, a programelor de organizare științifică și modernizare a producției, de ridicare a patriei noastre pe culmi tot mai înalte de civilizație și progres. Strîns uniți în jurul partidului, al secretarului său general, se spune în Hotărîrea plenarei C.C. al P.C.R., să facem totul pentru a marca prin noi și noi fapte de muncă evenimentele de majoră importanță politică ale acestui an — împlinirea a cinci decenii de la marea demonstrație patriotică, antifașcistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939, cea de-a 45-a aniversare a eliberării și Congresul al XIV-lea al partidului.

ION D. GOIA ■

de înflorire a patriei socialiste



Democrație și unitate

Problemele înscrise pe ordinea de zi a Plenarei Consiliului Național al F.D.U.S., precum și măsurile ce urmează a fi luate în continuare pentru realizarea exemplară a programelor de dezvoltare economico-socială a țării în actualul cincinal, a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și de Conferința Națională ale partidului au fost dezbătute în spiritul orientărilor cuprinse în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Plenara Consiliului Național al F.D.U.S. și-a însușit propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu de a se lua hotărârea ca, în viitor, să nu se mai apeleze la credite străine, astfel încât întreaga dezvoltare a României să se realizeze prin mijloace proprii.

Luând cuvântul la plenară, tovarășul Nicolae Ceaușescu a abordat importante probleme ale dezvoltării României în momentul de față. Conducătorul partidului și statului a arătat că a fost creat un cadru larg democratic, care asigură participarea tuturor categoriilor sociale la conducerea tuturor sectoarelor de activitate. Însuși Frontul Democrației și Unității Socialiste, organismele sale, Consiliul Național al Frontului — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezintă expresia înaltului democratism, a participării largi a tuturor categoriilor sociale la conducerea întregii activități, la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe. În cuvântare se arată că fiecare, la locul său de muncă, trebuie să facă totul pentru a contribui la realizarea programelor de dezvoltare economico-socială, pentru victoria socialismului și comunismului în România. A fost exprimată convingerea că toate organizațiile componente, toți participanții la Frontul Democrației și Unității Socialiste vor acționa cu și mai multă hotărâre pentru unirea eforturilor membrilor organizațiilor, ale întregului nostru popor într-o direcție unică, aceea a înfăptuirii programelor de dezvoltare economico-socială în acest an și în întregul cincinal, pentru pregătirea temeinică în vederea dezvoltării la un nivel tot mai înalt în deceniul următor.

P. NICOARĂ ■

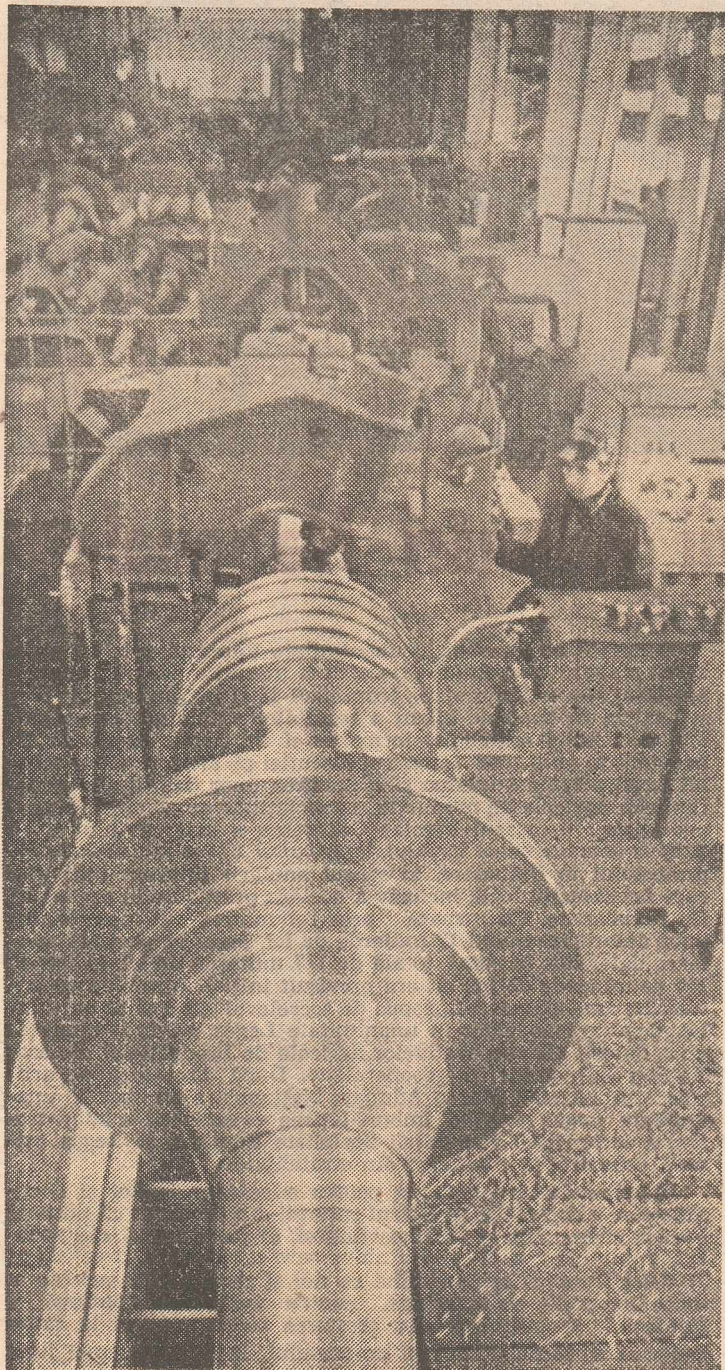
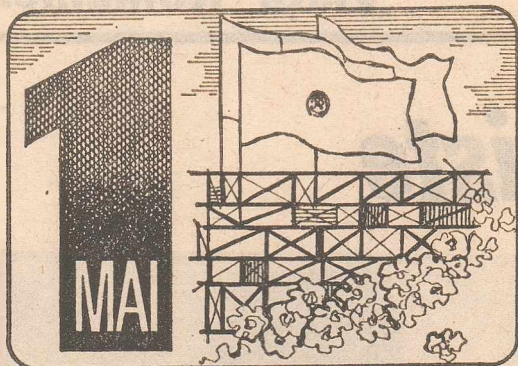
Lucrările Sesiunii Marii Adunări Naționale

În cadrul lucrărilor celei de-a IX-a sesiuni a actualei legislaturi a Marii Adunări Naționale, desfășurate, la începutul săptămânii, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au fost dezbătute și aprobate documente de excepțională importanță pentru dezvoltarea țării noastre. În legătură cu proiectul Hotărârii M.A.N. cu privire la plata datoriei externe, la politica economică de construcție socialistă și de colaborare economică internațională a țării noastre cu toate statele lumii a luat cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu. În cuvântarea rostită, secretarul general al partidului a arătat că tot ce am realizat este rezultatul unității depline în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, sub conducerea partidului comunist. Vorbitorul a omagiat Frontul Democrației și Unității Socialiste, care exprimă unitatea și voința întregii națiuni. Dând o înaltă apreciere cuvântării rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, deputații au adoptat în unanimitate Hotărârea Marii Adunări Naționale cu privire la plata datoriei externe, la politica economică de construcție socialistă și de colaborare economică internațională a Republicii Socialiste România cu toate statele lumii. Exprimându-și înalta apreciere cu privire la încheierea rambursării datoriei externe, act de importanță istorică, cu profunde semnificații pe plan intern și internațional, pentru dezvoltarea generală a țării în viitor — se spune în Hotărâre —, Marea Adunare Națională și-a reafirmat și cu acest prilej voința de a acționa cu toată fermitatea pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții a actualului plan cincinal, a Programului Partidului Comunist Român. M.A.N. a dat o înaltă apreciere orientărilor și obiectivelor pentru cel de-al 9-lea plan cincinal și pentru dezvoltarea, în perspectivă, a României până în anul 2000, elaborate sub îndrumarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și aprobate de plenara C.C. al P.C.R., orientări și obiective ce trebuie să stea la baza activității viitoare a întregului nostru popor.

Deputații au aprobat în unanimitate Raportul privind realizarea planului pe primul trimestru și măsurile pentru înfăptuirea integrală a planului pe trimestrul II și pe întregul an 1989 și analiza pe bază de bilanț a rezultatelor obținute pe ansamblul economiei naționale, foarea și utilizarea resurselor financiare în anul 1988. În cadrul discuției pe articole a proiectului Legii privind anularea și eşalonarea unor datorii ale cooperativelor agricole de producție și asociațiilor economice intercooperatiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu a luat cuvântul și a propus amendamente la titlul, la articolul 1 și la alte articole ale proiectului în dezbateri, în sensul anulării tuturor datoriilor care fac obiectul legii, inclusiv a celor prevăzute în proiect să fie reesalonate. Ca urmare, prin renunțarea la reesalonarea unor datorii însumând 17 miliarde de lei, legea să prevadă anularea datoriilor în sumă totală de 117 miliarde de lei, în loc de 100 de miliarde de lei, cât era prevăzut inițial. Aprobând cu entuziasm amendamentul propus de secretarul general al partidului, deputații au votat în unanimitate Legea privind anularea unor datorii ale cooperativelor agricole de producție și ale asociațiilor economice intercooperatiste. După discutarea pe articole a proiectelor, Marea Adunare Națională a aprobat în unanimitate Legea privind îmbunătățirea organizării administrative a teritoriului Republicii Socialiste România și Legea privind interzicerea creditelor din străinătate.

Exprimându-se satisfacția pentru adoptarea legilor și documentelor menționate, în cadrul sesiunii s-a subliniat că poporul român, strâns unit în jurul partidului, al secretarului său general, întâmpină cea de-a 45-a aniversare a eliberării și cel de-al XIV-lea Congres al partidului cu noi și remarcabile succese în toate domeniile de activitate, pentru înflorirea continuă a României socialiste, pentru creșterea contribuției ei la cauza generală a socialismului și progresului, la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte, o lume a păcii, securității și colaborării între toate popoarele.





O deviză sinonimă cu marca fabricii

Deși nu are decît un deceniu și jumătate de activitate direct productivă, Întreprinderea de mașini unelte Bacău s-a impus pe piața internă și internațională drept o marcă de prestigiu, produsele sale fiind exportate în prezent în peste 40 de țări ale globului. De la primele mașini de alezat și frezat, tip AF, programul de fabricație s-a extins an de an prin asimilarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii și prin continuă perfecționare a tehnologiilor de producție, unitatea reușind să-și cucerească un loc fruntaș nu doar în rîndul marilor producători de mașini unelte din țară, ci și de peste hotare.

Astfel, adaptîndu-se din mers la noile cerințe ale pieței interne și externe, harnicul colectiv al întreprinderii reușește azi să satisfacă orice comandă, gama largă de mașini fabricate la IMU-Bacău (de frezat longitudinal, de rectificat, speciale de găurit cu comandă numerică, agregate specializate, centre de

prelucrare, celule și sisteme flexibile pentru piese de revoluție și prismatice, linii automate, roboți industriali) remarcîndu-se printr-o precizie ridicată de prelucrare și o mare productivitate.

După cum ne informează inginerul Ștefan Popa, secretar adjunct cu probleme economice al comitetului de partid al unității, preocupările actuale ale constructorilor de mașini băcăuani în frunte cu cei 1256 de comuniști se îndreaptă spre înfăptuirea sarcinilor programelor prioritare din domeniul energiei nucleare, metalurgiei și petrolului, precum și ale celor legate de reducerea importurilor și satisfacerea altor necesități ale economiei naționale. Alăturîndu-se celorlalte colective ale platformei industriale a municipiului de pe Bistrița, ei își întesesc în aceste zile efortul fiind ferm hotărâți să întîmpine marea sărbătoare a muncii cu rezultate dintre cele mai bune.

Între animatorii întrecerii

socialiste se numără, bunăoară, oamenii muncii de la secția montaj FLP care, azi sau cel mai tirziu mine, vor expedia Întreprinderii de mașini grele București unul din cele 6 utilaje destinate prelucrării echipamentului nuclear. Este vorba de mașina de frezat prin copiere profilul activ al paletelor turbină FLX-1-1000, Co omologată în cursul lunii martie și concepută de un colectiv de la ICSITMU. Un utilaj complex, ce poate executa, după spusele inginerului Dan Hrisu, din cadrul biroului pregătirea fabricației, frezări prin copiere după modelele „ciclu drep-tunghiular”, altele blending și „sweep”, prelucrînd simultan prin cei 4 arbori principali 4 palete de același model cu o lungime de pînă la 700 mm. O mașină ce înglobează multe noutăți tehnice, la execuția și perfecționarea căreia au contribuit, între alții, inginerii Cătălin Mardare, Dan Marin și Cristian Stamate, maistrul Ion Pavel, lăcătușii Petre Barcan, Radu Atudorei, Ion și Vasile Chirilă. Demn de remarcat este și faptul că din aceeași gamă beneficiarul a solicitat alte patru mașini executate deja, dar nelivrabile din lipsa copierului fabricat în condiții de laborator chiar de proiectant. Avînd în vedere că Întreprinderii de mașini unelte i-au mai fost comandate încă 4 utilaje de același tip, însă din gama 700—1 200 mm asimilate la rîndul lor din punct de vedere mecanic, dar întîrziate tot din lipsa aceluiași copier, ne întrebăm și întrebăm factorii de resort: chiar nu se găsește nici o unitate din cadrul ministerului care să preia prototipul și să-l introducă în producția de serie? Această cu atît mai mult cu cît el ar fi util și altor tipuri de mașini unelte fabricate nu numai la Bacău.

În cadrul aceluiași program și la aceeași secție se află de asemenea în fază avansată de montaj mașina RVN 1000x6000 care face parte din categoria mașinilor de rectificat valțuri și cilindri de laminor cu un înalt grad de tehnicitate și înglobînd soluții tehnice noi brevetate în premieră pe plan mondial. Solicitată de IMGB, mașina va fi capabilă să rectifice exteriorul unor piese cu diametrul maxim de 1 000 mm și o lungime de 6 000 mm, maistrul Alexandru Ianoș dîndu-ne toate asigurările că formația sa va ști să-și onoreze angajamentele.

Într-o secție de montaj alăturată, MUS (mașini unelte speciale), a demarat, totodată, fabricația la mașina specială de găurit adînc cu trei axe orizontale și comandă numerică GAFX-65 NC destinată să execute operațiile de găurire adîncă a unor piese tubulare pentru cazane și schimbătoare de căldură cu grosime maximă de 1 000 mm. Este o mașină ale cărei calități au fost deja probate la Întreprinderea „Grivița Roșie” și care, alături de operațiile executate concomitent de cele trei burghie, mai poate fi utilizată prin montarea unor dispozitive speciale la operații de frezare, alezare, găurire, filetare cu tarod, lamare, ce-i măresc practic posibilitățile tehnologice de folosire. Ca și în secția precedentă, atmosfera era animată, inginerii Teodor Clima și Dan Stoica, maistrul Gheorghe Boboc, lă-

cătușii Gheorghe Birsan și Dumitru Jugănar, electricienii Constantin Catrinescu și Gheorghe Cătăuță, hidraulicianul Ion Andor și toți ceilalți fiind preocupați de utilizarea eficientă a fiecărui minut de lucru, de introducerea unor tehnologii care să le permită nu numai reducerea consumurilor materiale ci și a timpului de montaj.

Inginerul Nicolae Bobeică a ținut, la rîndu-i, să nu ocolească secția de montaj AF, prima care a făcut ca marca IMU să treacă dîncolo de hotarele țării. Și aici am înregistrat, pe lîngă climatul intens de muncă, o premieră națională: mașina pentru rectificat calibre Pillger REX-600 CP. Este un utilaj la fel de complex ce elimină importul și

va contribui la Întreprinderea de țevi „Republica”, unde va fi livrat pînă la 25 aprilie, la rectificatul cilindrului calibror pentru laminarea unor țevi cu diametrul de pînă la 600 mm. Alături de interlocutorul meu, cel ce a adus substanțiale îmbunătățiri proiectului inițial, inginerul electro-nist Benone Crenganiș și lăcătușii Ștefan Manolache și Ion Bostan fac acum ultimele rețușuri în așa fel încît nu numai angajamentele, ci și devisa „precizie, productivitate, fiabilitate” să fie riguros respectate. O deviză care, de altfel, caracterizează întregul colectiv și face din marca fabricii una din cele mai căutate din lume.

CORNEL GALBEN ■

Sondori la Marea Neagră

Era tot în preajma unui început de mai, în urmă cu doar doi ani, cînd o veste „fierbinte” scurtcircuita telexurile agențiilor de presă: România a intrat în rîndul țărilor care extrag hidrocarburi din subsolul marin. „Gloria”, platforma de foraj cu nume menit să simbolizeze izbînda noastră într-un domeniu de vîrf, pe care puțini se încumetă să-l abordeze, devenise la acel început de mai 1987 prima platformă de extracție a țiteiului și a gazelor naturale ce adăstau de veacuri în straturile geologice acoperite de apele mării.

Inițiat pe baza orientărilor și indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, amplul program de valorificare a țiteiului și gazelor naturale din subsolul marin a necesitat un volum însemnat de investiții, un considerabil efort tehnic și uman al comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii de la Întreprinderea de foraj și exploatare a sondelor marine „Petromar” din Constanța.

— Este cazul să subliniem — ține să precizeze inginerul Constantin Naclad, directorul acestei întreprinderi, petrolist format la buza sondei ploieștene și „școlit” mai apoi la Oxford — că la înfăptuirea acestui obiectiv au conlucrat numeroase institute de proiectare și cercetare, unități ale industriei petroliere, constructoare de mașini, electronică și electrotehnică, navală și altele, care au conceput și executat platformele de pe care s-au executat lucrări pînă la adîncimi de 6 000 metri. A fost montată totodată, o conductă pe fundul mării cu o lungime de 60 kilometri pentru pomparea gazelor de sondă la țarm.

„Era deci în urmă cu doi ani cînd țiteiul negru, cu miros de parfum — pentru noi, toți cei aflați pe „Gloria” în acele clipe cu o extraordinară încărcătură emoțională — se revărsa, baril după baril, în tancurile de stocaj pregătite pentru a-l transporta la țarmul patriei.

Ce s-a întîmplat în acest răstimp? În primul rînd a fost realizată instalația pentru injecția apei de mare tratată în zăcămint — stringentă necesitate pentru exploatarea e-

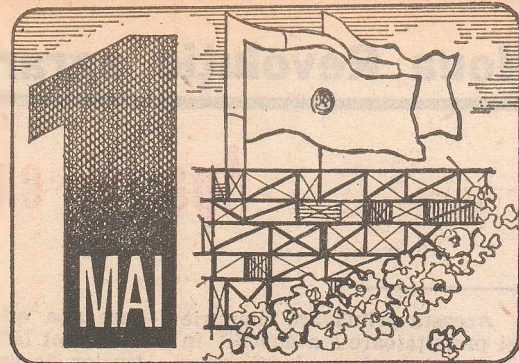
ficientă și rațională a acestuia. S-a realizat complexul de foraj-exploatare „Gloria” — „Jupiter” — „Fortuna”, aceeași din urmă fiind adaptată și ea pentru extracție. Și tot în această perioadă, „insulelor de oțel” cu tricolor în înaltul turlei, celor șase platforme cu nume atît de inspirat alese: „Atlas”, „Prometeu”, „Orizont”, „Gloria”, „Jupiter” și „Fortuna”, li s-a adăugat încă una: „Saturn”, de pe care au început lucrări pentru delimitarea unor noi zăcămint de hidrocarburi descoperite în platoul continental românesc al Mării Negre.

Dar evenimentul de cea mai acută actualitate, în aceste zile, cînd întregul popor întîmpină prin semnificative fapte de muncă sărbătoarea muncitorilor de pretutindeni, Ziua de 1 Mai, îl constituie fără îndoială creșterea cu 33 la sută a cantităților de țitei extrase din mare odată cu intrarea în producție a platformei „Fortuna”. Deci, numai în răstimpul a doi ani, s-a reușit un spectaculos salt de producție reflectînd răspunderea cu care se acționează în acest domeniu economic prioritar. O creștere cu o treime a întregii cantități de țitei extrase din mare reprezintă un succes indubitabil. Dar acest procent, după cum ne-a asigurat interlocutorul nostru, va ajunge la peste 50 la sută la mijlocul lunii mai și sînt premise ca el să crească în continuare. Pentru atingerea acestui dezerat acționează neabătut, în condiții de muncă deosebite, într-un înalt spirit de dăruire, oameni cum sînt inginerii Constantin Țigănuș, Valeriu Irimioiu, Cornel Hincu, subinginerii Ioan Chicet, Sergiu Jipa, maiștrii Ilie Zamfir și Andrei Mihoc, operatorii Romi Pitrop, Mihai Ene și mulți, mulți alții, cei care sînt pionieri ai unei noi profesii în România: sondori marini.

Iată răspunsul angajat, muncitoresc și revoluționar al petroliștilor țării vizavi de înaltul comandament la care sînt chemați să răspundă — asigurarea unor cantități sporite de resurse energetice necesare ampleror programe de dezvoltare economică a patriei,

CONSTANTIN ISMAILEANU ■

rodul muncii noastre!



Pe Crișuri în sus

De sute de ani, depresiunile Vașcăului, împinzite pe firul apelor de sate de români hotărâți și zdraveni asigurau cu brațe de muncă ieftine cimpile spre care alergau din răspuțuri tustrele Crișurile. Oamenii se luau domol pe urma lor și sufletul lor limpede la început ca apa de izvor se tulbura din ce în ce mai mult ca și culoarea riuului, triști că nevoia de bani și bucate îi mină hăt departe de casă. Munciau în pustă cu înverșunarea oamenilor de munte, de primăvară până-n toamnă, iubind și blestemând pământurile lor sărăcăcioase, arși de dorul măgurilor umbrase și chinuți de ideea de a nu se întoarce acasă cu mina goală, bind o apă gălbuie și stătută care le întorcea stomacurile pe dos și regredind-o amaric pe cea proaspătă și rece ce le trecea aproape prin dreptul târnăului, dar rezistau în fiecare an cu stoicism admirabil în vipia dezlănțuită a pusteii pentru că în sat nevestele cu pruncii în brațe îi așteptau în poartă, întrebându-i din ochi cam cit au câștigat. Ei veneau și cădeau peste sat ca brumele de toamnă și în urma lor suiau spre munți vagoanele încărcate cu măji de grâu și de porumb să răsplătească o trudă exemplară și să pună la adăpost de grijile iernii sute de familii de români. Între anii 1886—1887 a fost construită linia ferată Vașcău — Beiuș — Holod — Oradea și marea de români din depresiunile munților avea anual obișnuitul său flux spre cimpia însetată de brațe de muncă și romanticul său reflux, toamna, când oamenii se reîntorceau spre patria lor de aer curat și pe care n-ar fi schimbat-o cu nici o alta pe lume, în vecii vecilor. Peste doi ani de la terminarea liniei ferate, în 1889, s-a decla-

rat ziua de 1 Mai, Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, dar pentru oamenii de pe valea Crișului Negru condițiile de muncă erau tot mai grele și, mai presus de toate, le aflau doar la sute de kilometri depărtare de vatra părinților lor. Părea că acest flux și reflux uman intrase în ordinea firii ca o lege nescrisă și ineluctabilă a locului și că nimeni și nimic nu ar mai putea-o schimba. Deodată, cind nimeni nu se aștepta, un „dig“ se ridică înaintea acestui val uriaș de oameni și acesta dă îndărăt. Nimănui nu-i venea să creadă. Conductorul de la casa de bilete tot scotea capul pe ferăstră și vedea că sala de așteptare e aproape goală, iar călătorii nu mai luau bilete spre Oradea, Arad și Timișoara, ci li cereau abonamente pe distanță scurtă, din care o parte a prețului era suportată de întreprinderea care tocmai luase naștere în conformitate cu înțeleapta politică a partidului nostru de repartizare rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Potrivit Constituției Republicii, dreptul la muncă a fost asigurat și pentru acești oameni care, altădată, erau siliți să se ducă aiurea în căutare de lucru. Ziua de 1 Mai intră în calendarul lor sufletesc ca o mare sărbătoare pe care au așteptat-o de sute de ani și pe care numai edificarea noii ordini socialiste le-a adus-o până în pragul caselor.

„Digul“ care a apărut deodată în fața fluxului spre cimpie al oamenilor a fost **Întreprinderea Mecanică** din orașul Dr. Petru Groza. Astăzi, harnicul colectiv de muncă al acestei unități, condus de directorul ing. Gheorghe Ciurtin întâmpină împlinirea a cinci decenii de la marea demonstrație patriotică, antifas-

cistă și antirăzboinică de la 1 Mai 1939 și a unui veac de la declararea zilei de 1 Mai ca zi a solidarității internaționale a celor ce muncesc cu realizarea unor utilaje de cea mai mare complexitate tehnică și a unor produse asimilate ca unicate de economie națională. Începuse cu o adevărată bijuterie tehnică realizată aici și care, implementată în sistemul de alimentare cu curent electric a motoarelor electrice asincrone în scurt circuit ce acționează mașinile unelte duce la o economie de energie între 10 și 30 la sută. Avind în vedere parcul național de mașini unelte, execuția și implementarea acestor aparate duce la o economie de 360 000 de MWh/an, echivalentul a circa 540 000 tone cărbune. Bijuteria bihoreană se numește DAL-2, adică Dispozitiv automat de limitare a consumului de energie pe care l-am văzut, expus cu mare grijă, ca o piesă rară, pe masa directorului, autorii invenției fiind inginerii Alexandru Getze, Nicolae Coroiu și Gheorghe Sabău. Ing. Ioan Varga, șeful atelierului proiectare, mi-a arătat o piesă care nu cântărea nici jumătate de kilogram și m-a întrebat: „Cât costă.“ „Vreo 200—300 de lei“, am răspuns, cântărind-o în palmă. Șeful proiectării a ris, scuturându-și toată statura de uriaș. „500 de dolari, mi-a spus el. O importam de la japonezi și nemți, dar acum o facem noi, aici, la întreprindere. Este un reductor armonic destinat roboților industriali și acționării avansului la mașinile unelte de înaltă precizie“.

Afară, o locomotivă a suferat scurt și aspru, amintind parcă locomotiva de altădată care îi ducea pe harnicii oameni de aici spre alte locuri, la muncă. Dar acum, oamenii nu se mai duc departe, la muncă. Munca a venit la ei. Și ei au primit-o cu dragoste și au cinstit-o și au prețuit-o ca pe lumina ochilor, fiindcă de atunci nu se mai dezlipesc de lângă munții lui Horea și Iancu.

PAȘCU BALACI ■

Caolinul de Parva

În articolul „Alțiș și caolin de Parva“, apărut în revista „Flacăra“ nr. 1759/10.03.1989, referitor la mica industrie din județul Bistrița-Năsăud, o autoritate locală din comuna Telciu declară următoarele: „Ne gândim la valorificarea mai bună a caolinului. A caolinului de Parva. Care se află la vreo zece kilometri peste deal. Și este caolinul cu cel mai ridicat grad de alb din țară. Merită să-l facem vestit, așa cum se cuvine. Aceasta numai noi, cei care am crescut lângă el, cred că o putem face. Deocamdată, desul de puțin, se duce la Rebrisoara, unde este o flotație ce aparține de Combinatul minier din Cluj-Napoca, și care, să fim drepti, nu face nimic pentru județul nostru. Până acum, caolinului de Parva, care este de o calitate extraordinară, nu i s-a asigurat decât un poleit anonim. Vrem să scoatem din anonim ce este caolinul de Parva, și oamenii acestor locuri. Ne gândim la o valorificare într-adevăr superioară atât a materialului cât și a forței de muncă locale și vom insista pentru aceasta chiar dacă nu va fi ușor“.

Referitor la această afirmație, am primit la redacție o scrisoare din partea Combinatului minier Cluj, în care se spune:

„O vizită, cu caracter de documentare la Sectorul Minei Parva-Rebrisoara, subunitate pendinte de Combinatul minier Cluj, ar oferi prilejul să se constate la fața locului că tocmai oamenii care au crescut lângă zăcămint, se preocupă de peste zece ani nu cu vorba ci cu fapta de valorificarea superioară a acestei bogății naturale. Este adevărat, nu în cadrul industriei mici, ci în cadrul industriei mari, republicane. Poleitul anonim de care se vorbește în articol a fost distrămat încă din 1977, cind pe baza propunerilor Combinatului Minier Cluj, susținute de Comitetul județean Bistrița-Năsăud al P.C.R., conducea superioară de partid și de stat a aprobat, alocarea unor fonduri de investiții de 98,6 milioane lei, pentru valorificarea prin preparare umedă a riolitului de Parva în industria hîrtiei și în industria ceramică“.

Investiția, constînd din dezvoltarea Minei Parva și realizarea unei instalații de preparare complexe la Rebrisoara (situată la 19 km de Parva și la 6 km de Năsăud, cu acces la cale ferată normală) a fost pusă în funcțiune în 1979. În continuare, au mai fost alocate fonduri de investiții de 20,0 milioane lei, pentru menținerea capacității de producție pe perioada 1982—1989.

Personalul muncitor din cadrul Sectorului Minier Parva — Rebrisoara, recrutat în exclusivitate din localitățile situate în imediata vecinătate a minei și a instalației de preparare, (45 din comuna Parva, 30 din comuna Rebra, 70 din comuna Rebrisoara, 20 din comuna Feldru și 45 din

Năsăud), a depus și depune în continuare eforturi deosebite pentru realizarea exemplară a sarcinilor de plan, pentru modernizarea tehnologiilor de extracție și de preparare, pentru diversificarea sortimentală și asimilarea în fabricația industrială a noi produse cu caracteristici calitative superioare, pentru sporirea eficienței economice a întregii activități pe care o depun. În aceste eforturi ei sînt sprijiniți concret și eficient atât de Combinatul Minier Cluj cit și de organele de partid și de stat ale județului Bistrița-Năsăud, ale orașului Năsăud și ale comunei Parva, Rebra și Rebrisoara.

Prin eforturi conjugate, Sectorul Minier Parva-Rebrisoara s-a transformat dintr-o unitate cu pierderi în 1980—1982 într-o unitate cu beneficii importante în perioada 1985—1990. La nivelul anului 1988 spre exemplu, beneficiile peste plan au însumat peste 5 milioane lei.

Exemplificăm cîteva din realizările importante ale oamenilor muncii de pe aceste meleaguri: modernizarea extracției în subteran a riolitului de Parva, fapt care a condus la creșterea cu peste 80 la sută a productivității muncii fizice în actualul cincinal; înlocuirea tehnologiei de tratare chimică a caolinului, foarte costisitoare, cu tehnologia de separare magnetică în cimp puternic poligradient; creșterea gradului de alb a caolinului papetar de la 80 în 1982 la 83 în anul 1985 și la 85 în 1988—1989, prin perfecționarea tehnologiei de preparare; asimilarea în fabricație industrială a caolinului micronizat pentru industria abrazivilor pe suport și a caolinului ceramic degresant pentru industria materialelor de construcții; asimilarea în fabricație industrială a tufurilor vulcanice granulate pentru condiționarea pesticidelor și pentru filtrarea apelor potabile de suprafață, prin valorificarea superioară a tufurilor vulcanice provenite din cariera Cepari, situată în apropierea orașului Năsăud.

Toate acestea demonstrează cu prisosință că soarta caolinului de Parva se află în mâini bune, acționindu-se spre valorificarea lui superioară, în concordanță cu solicitările actuale și de perspectivă ale economiei naționale. Dacă forurile locale din comuna Telciu (situată la 10 km în linie dreaptă de comuna Parva, dar la 50 km de aceasta pe căile de circulație auto existente) ne pot sugera și alte modalități de valorificare superioară a caolinului de Parva, le asigurăm că vom acționa operativ, cu toată receptivitatea și experiența dobîndită pînă în prezent în domeniul extracției și preparării substanțelor minerale nemetalifere utile.

Ing. IOAN BARNĂ ■

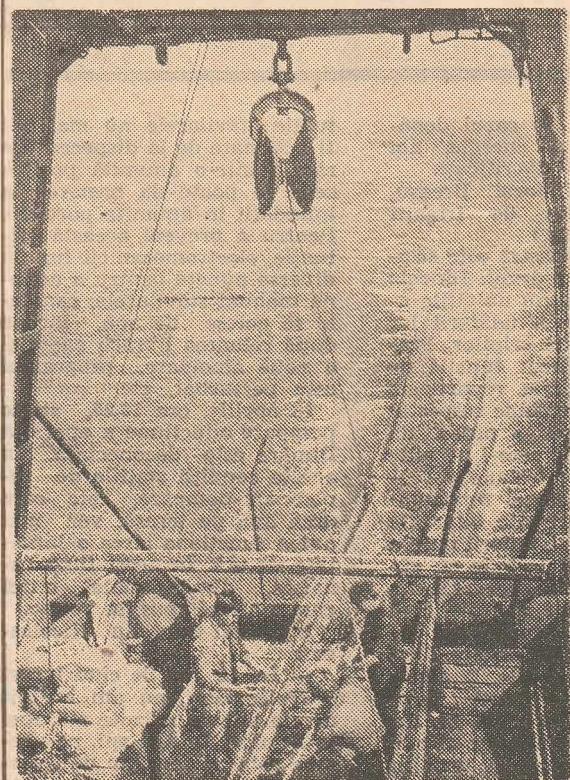
Pescarii au ieșit în larg

A început pescuitul de primăvară în apele platformei continentale românești a Mării Negre.

Celor 10 nave de mică capacitate cu care s-a acționat în anii precedenți, li s-au adăugat în actualul sezon de pescuit alte trei traulere costiere, recent construite la Întreprinderea de construcții navale și utilaj tehnologic din Tulcea.

De asemenea, pentru detectarea operativă a bancurilor de pește marin mărunt, hamsie și stavrid, navele sînt prevăzute cu sonde acustice de plasă, precum și cu un nou tip de panouri-traul, realizate în colaborare cu specialiștii de la Institutul de cercetări marine din Constanța.

În acest an, pescarii de la Marea Neagră s-au angajat să aducă la baza din portul Constanța 11 000 tone de pește marin, cu 500 tone mai mult decît în 1988. În acest scop, în afara navelor menționate se acționează și cu unelte fixe de pescuit — 70 de talie fiind montate de pe acum, de-a lungul țărmului, la o distanță de 800 metri, între Năvodari și Mangalia.



Apa și energia, gospodărite cu simțul răspunderii

Această primăvară timpurie și promițătoare s-a dovedit în cele din urmă secetoasă, de o secetă excesivă. Dacă un urias sistem de irigații, de aproape 4 milioane hectare, n-ar fi fost făcut din timp, cu importante eforturi financiare, cu muncă și pricepere, dacă nu s-ar fi pregătit din timp specialiștii și muncitorii capabili să-l minuiască, recolta de pe sute de mii de hectare ar fi fost, în condițiile climatice din acest an, compromisă. Ne informăm despre situația la zi în acțiunea de combatere a secetei la Direcția de exploatare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, din cadrul Ministerului Agriculturii, mai exact la directorul adjunct Adriana Hozea.

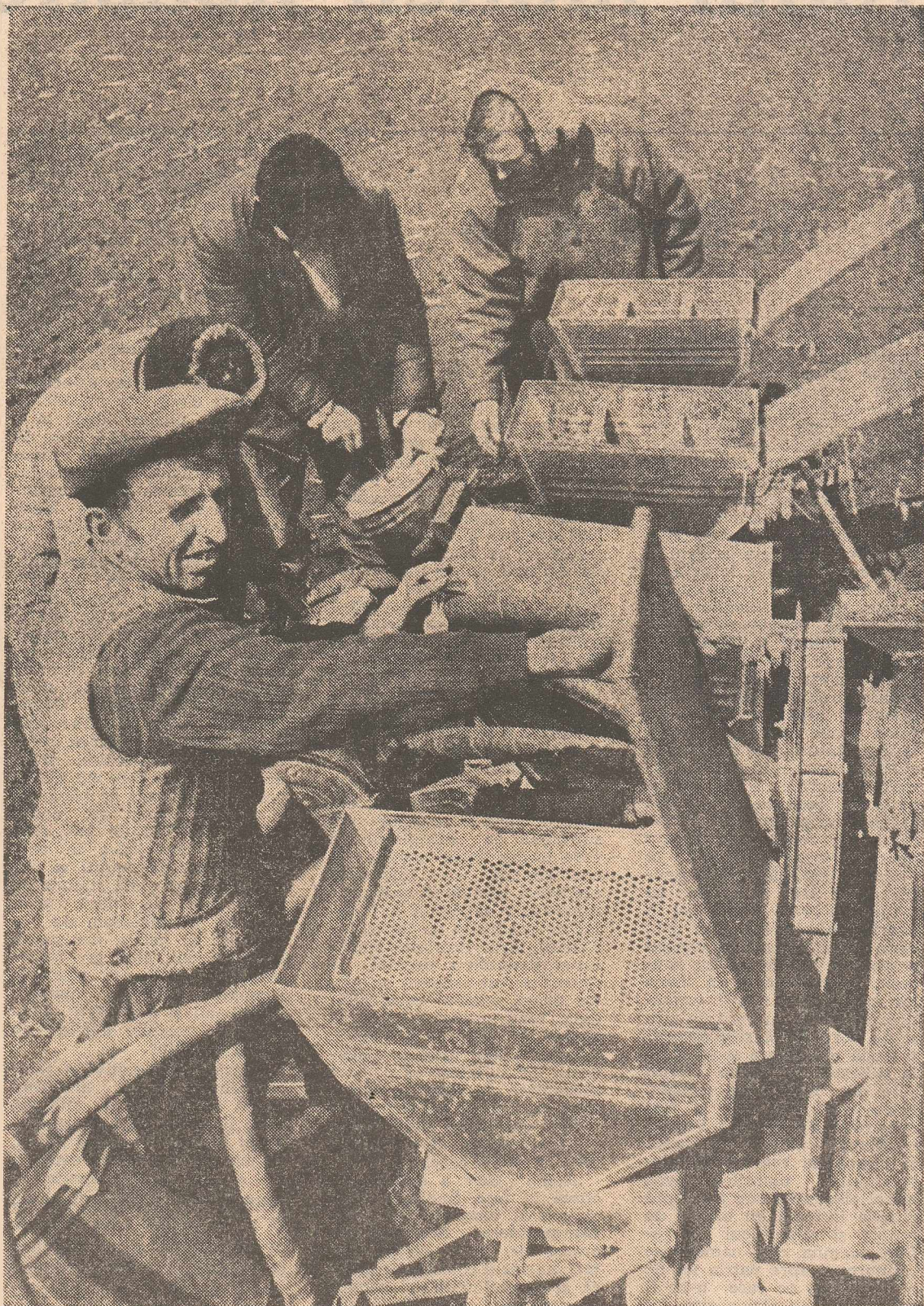
— Într-adevăr, anul acesta se poate vorbi de o secetă excesivă, care a afectat îndeosebi sudul țării, 8 județe care sînt principalul grînar al țării, deși în ultima vreme balerale cerului s-au mai desfășurat, dar nu destul. Pentru a ne face o idee despre situație să spunem că deficitul de apă în sol a fost în prima decadă a lunii aprilie deosebit de mare. La sfîrșitul de 30 centimetri, s-a înregistrat la culturile de grîu și orz pe hectar un deficit de apă măsurat în metri cubi astfel: Giurgiu 400, Ialomița 550, Teleorman 300, Brăila 350—400, Călărași 250, Constanța 200—250, Galați 200—250. Deci, ca primă urgență, trebuie asigurată o normă de udare pe toată suprafața semănată cu grîu și orz din județele amintite, ceea ce reprezintă aproape un milion de hectare. În total, întreaga suprafață care va trebui irigată în luna aceasta se ridică la circa 2 milioane hectare.

— Lucrările au demarat. Care sînt problemele, dacă asemenea probleme sînt, la ora aceasta?

— Am demarat irigațiile de la data de 1 aprilie. Începutul a fost foarte bun: instalațiile în stare perfectă de funcționare, oamenii instruiți și la posturi, programele de udare întocmite, cote de energie repartizate conform urgențelor. Problemele care se pun și de care trebuie să țină seama toți cei interesați ar fi următoarele. Trebuie înțeles că apa și energia sînt limitate și că trebuie să se ude în ordinea strictă a urgențelor, conform programelor stabilite. A uda în afara acestor programe înseamnă să dai apă unor plante care pot să mai aștepte cîteva zile, înaintea altora, pentru

care apa este vitală. Programele sînt făcute pe baza buletinelor de avertizare, ținînd seama de interesul general. Nu ne putem permite să compromitem recolta în anumite locuri pentru un eventual plus de recoltă în altele. Deci, intervențiile pentru priorități care nu țin seamă de programele stabilite, nu se recomandă. Știm că toți se gîndesc înții la pămînturile pe care le au în grijă, de care răspund, însă trebuie să facem un efort de înțelegere a interesului general. Unitățile agricole trebuie să-și organizeze astfel forțele încît să asigure mutarea conductelor de 3 ori pe zi, așa cum s-a stabilit. Acest lucru este necesar tot din necesitatea de urgență cu care trebuie udate anumite parcele și culturi. O problemă importantă este bineînțeles energia. Ea trebuie folosită în limitele cotelor de către toți beneficiarii. E o problemă care nu poate intra în discuție. Avem atîta energie cîtă putem produce. În nici un caz mai multă. Unitățile noastre sînt organizate să o consume conform cu repartizările pe paliere, ne-am făcut programele în funcție de acestea. Deci, la irigații trebuie lucrat zi și noapte, mai ales noaptea. Și unitățile agricole trebuie să aibă în vedere asta. Cotele de energie repartizate este necesar să fie asigurate. În nici un caz nu trebuie sacrificate irigațiile în detrimentul altor sectoare deoarece în anumite zone situația trebuie urmărită zi cu zi, este aproape la limită. Lucrările de irigații au început în timp util, la 1 aprilie; aproape 90 la sută din totalul suprafeței agricole irigate se află în zonele afectate de secetă și dacă se asigură condiții pentru irigații, conform programelor aprobate, nu sînt motive de îngrijorare privind recoltele anului acesta. Mai trebuie păstrat ritmul de 55 000 hectare pe zi, folosite toate sursele de apă existente. Randamentele maxime în irigații înseamnă respectarea programelor, ori acestea nu prevăd altceva decît unde și cît trebuie udat, ținînd seama bineînțeles de cotele de energie aprobate. Să uzi bine înseamnă să uzi unde trebuie, să dai apă plantei încît să nu fie afectată recolta. Județele care udă bine, cum se spune, nu sînt cele care udă mai mult, ci cele care udă exact cît trebuie, adică conform buletinelor de avertizare, a programelor de udare.

OPREA GEORGESCU ■



Clipe de mare importanță pentru bogăția recoltelor: pregătirea semințelor la C.A.P. Micești (jud. Alba)

Fotografie de VICTOR RĂDULESCU ■

Fabrica de udat pămîntul

Ne găsim în județul Teleorman, la sediul Sistemului de irigații Turnu Măgurele, unul din cele mai mari din țară — 68 000 hectare irigate și 20 000 hectare desecări. De acestea din urmă nu e momentul să vorbim acum. Sistemul hidroameliorativ Olt—Călmățui, 46 600 hectare, intrat în funcțiune în anii 1973—1974, este complet automatizat. Sistemul funcționează pe principiul „la cerere”. Stațiile de aducțiune, repompă și punere sub presiune sînt automatizate și comandate de la un dispecer central. De asemenea deschiderea hidranților, care asigură apa la parametrii necesari, 204 electromecanici, cît ar fi fost necesari într-un sistem clasic, au fost înlocuiți cu doar 30, care deservesc cele 34

de stații. Sistemul Olt—Călmățui are 124 kilometri de canale de aducțiune și distribuție, pe care apa este dirijată prin 31 de stăvilare regulatoare, automatizate și ele. Să vedem care sînt problemele unui sistem automatizat, acum, în vîrf de campanie.

Inginerul Corneliu Nicolescu, șef Serviciu exploatare-întreținere a IELIF Teleorman: — Pentru a reduce valoarea lucrărilor de investiții, excavații și construcții, canalele au fost proiectate la limită, fără rezervă de acumulare a apei, datorită distribuirii automate de către calculatorul de proces de la Dispecer. Virfurile stațiilor de pompă sînt preluate și, în funcție de timpul de tranzit al apei, sînt acționate stăvilarele după necesi-

tăți. Stăvilarele pot fi acționate și manual în eventualitatea căderilor de tensiune. Funcționarea normală a sistemului asigură debitele necesare. Funcționarea normală a sistemului este echivalentă cu funcționarea lui continuă. În asemenea situații se poate obține randamentul maxim. Trebuie să ne gîndim că punctul cel mai îndepărtat al sistemului este la 45 de kilometri. Dacă am nevoie de un metru cub de apă la această distanță trebuie să pompăm, dacă sistemul nu este în stare continuă de funcționare, 2 metri cubi. Important pentru noi este să se respecte cotele de energie de către toți consumatorii, să se înțeleagă precis această obligativitate pentru toată lumea. Spun asta pentru că nu

de puține ori, în cazul depășirilor cotelor de energie, noi am fost primii sacrificați.

Inginerul Tudorel Breazu, șeful Sistemului de irigații Turnu Măgurele:

— Sarcina noastră este să aducem apa la hidrant. Dincolo de acesta, intervin unitățile agricole care prin udătorii lor asigură mutarea aripilor. Programul este făcut funcție de cotele de energie repartizate pe paliere. El trebuie respectat întocmai pentru a putea da randamentul pe care-l permite sistemul și care trebuie să realizeze aducțiunea și repomparea doar în anumite intervale de timp datorită puterii mari a pompelor. Aici trebuie să găsim înțelegerea necesară din partea unităților agricole, care în majoritatea cazurilor au înțeles această necesitate, însă nu în toate situațiile. Mutările aripilor trebuie făcute între orele 6—8, 12—14 și 19—21. Nu în altele. Aici e necesar să mai spunem că trebuie să evităm cu orice preț întreruperile de energie. Într-o asemenea si-

tuație stăvilarele nu mai pot fi acționate de la dispecer. Ele rămîn într-o anumită poziție, ceea ce poate da naștere la inundații în anumite porțiuni. Pentru a preveni această situație, electromecanicii fug în diverse puncte pentru a acționa manual stăvilarele, canalele se golesc de apă, începe după reluarea livrării energiei o nouă amorsare, programul este perturbat, etc.

13 aprilie, ora 10.25, stația pompare aducțiune a apei din Dunăre este deconectată. În aceste condiții stațiile de repompă-pompă, cele care urcă apă pe terasă, vor mai putea funcționa circa o jumătate de oră. În acest timp canalele, dimensionate strict cum am mai spus, se golesc.

Inginerul Corneliu Nicolescu:

— În 19 ani de cînd lucrez la Teleorman, nu am întîlnit nivele atît de scăzute ale apei la Dunăre. În alți ani, pe vremea asta ne temeam de inundații. Situația apei nu este deocamdată critică, însă apa

Stirciu este un sat „spinzurat” de o coamă a Meseșului, cu soluri acide, podzolice pe mai bine de 70 la sută din suprafața arabilă, cu finete sărace în unități nutritive, cu oameni care țin bine minte ce le aducea truda și neodihna până nu demult. Un sat situat la limită de județ, cindva fără prea mari perspective de a ieși din anonimat. Asta cu atât mai mult cu cât Zalău, reședința județului Sălaj, înscris pe traiectoria unei dinamici fără precedent, a „înghițit” și din Stirciu o bună parte din forța de muncă. De la un moment dat, însă, s-a observat că fenomenul a scăzut brusc în intensitate. Ceva se întimplase. Ce anume? Sesizaseră oamenii că în cooperativa agricolă de producție lucrurile au luat o întorsătură nebanuită. Nu doar faptul că avearea obștii s-a rotunjit de la un an la altul, ci cu totul altceva a scos definitiv din anonimat C.A.P.-ul de aici și odată cu el satul Stirciu: cartoful. Tocmai acea plantă care pînă prin anii '70 nici nu se cultiva aici pentru simplul motiv că, se spunea, „nu merge”. Președintele cooperativei, însă, om întreprinzător și tenace, care a învățat și știe bine că agricultura nu se face „după ureche” s-a încăpățînat să demonstreze contrariul. „Cartofi? La noi? O s-o vedem și pe asta...”, spunea unii circotași, că au mai rămas și din aceia. Debutul s-a produs în 1971, cînd pe o suprafață de 25 ha se obțineau la C.A.P. Stirciu 12.000 kg cartofi la hectar. „Producție bună pentru acea vreme”, apreciază Iuliu Bălăjel, președintele cooperativei. De atunci suprafețele au crescut an de an, producțiile la fel și odată cu ele, fapt deosebit de important, a crescut încrederea oamenilor în reușită, în posibilitatea obținerii de producții care în prezent rivalizează cu cele din „zona închisă” (adică zona cartofului). A vorbi de peste 30.000 kg cartofi la hectar a devenit un fapt firesc la Stirciu. Nici odată în ultimii ani n-au ieșit din C.A.P. Stirciu mai puțin de 250—300 vagoane de cartofi.

Vasăzică, aici unde „nu mergea” cartoful pentru că așa credeau unii, suprafața destinată acestei culturi a ajuns la peste 200 hectare. „Dar asta asigură și o bună rotație a culturilor, cartoful fiind foarte bună plantă premergătoare pentru păioase zice președintele”. Și în timp ce străbăteam cîmpul gospodărit de ține mai mare dragul să-l vezi, președintele ne face o demonstrație de înaltă ținută științifică privind tehnologia cartofului.

Știm din discuțiile purtate cu specialiștii de la direcția

agricolă, de la consiliul unic, ingineri cu care lucrează, chiar de la unii specialiști din „zona închisă”, colaboratori de-ai lui Bălăjel, că președintele C.A.P.-ului din Stirciu poate da lecții oricui despre tehnologia cartofului. I-am pus, așadar, fireasca întrebare: „Dumneavoastră unde ați studiat cultura cartofului?” „Din cărți de specialitate, aplicînd în teren ceea ce am reușit să însușesc”. „Autodidact?” „Cam așa ceva. Am mai întrebant și în stînga și în dreapta, am lucrat im-

Cartoful și ieșirea din anonimat

preună cu specialiștii și... (schimbă vorba), s-ar putea să avem un an bun la cartofi”.

În cei peste 27 de ani de cînd este președinte a bătut cu pasul de numărare ori fiecare tarla. Și cînd spun „a bătut cu pasul”, în cazul lui Bălăjel lucrurile stau alodoma în sensul că într-un sfert de veac președintele n-a mers niciodată pe cîmp în șaretă. („Ce-ar zice oamenii să mă vadă în șaretă? Nu-i bine!”). Pe jos: așa știe el să meargă, devenind proverbial în zonă. Zilnic face 30—40 km.

— Nu știu cum îl mai țin picioarele, se miră soția lui, femeie harnică, puțin crutată de la treburile gospodăriei proprii, pe care o întrebaserăm înainte unde poate fi găsit. Pleacă de cum se face ziuă și pînă seara tot bate cîmpul. Acum e într-un deal, peste o oră e în celălalt.

— Nici pe la sediu nu prea stă...



Buletinele de avertizare din acea zi atrag atenția că în anumite sectoare, și nu puține, umiditatea activă în sol este apropiată de plafonul minim. Aici se udă, bineînțeles, cu prioritate. Prioritățile: grîu, orz, legume.

Ora 11,55 — Stația pompăre aducțiune reîntră în funcțiune. Ing. Tudorel Breazu:

— Pentru ca apa să circule cit de cit prin sistem este nevoie de o putere minimă: 1 MW la SPA, 2,8 MW la SRP 1 și 1,6 x 2=3,2 MW la SRP 2. Este un total de 7 MW. Opririle și pornirile stațiilor înseamnă pierderi de energie, suprasolicități mecanice. La decuplare, pompele se opresc. Odată cu ele și ventilatoarele. Temperatura în aceste cazuri urcă de la 60—70 de grade la 100—120; materialele electroizolante crapă. Numai pierderi. Deci, atît noi cit și ceilalți consumatori trebuie să respectăm întocmai cotele de energie repartizate pentru o bună funcționare a tuturor. Sistemul nostru automatizat oferă o mai bună pro-

— Nu-l caut niciodată pe acolo, m-am lăsat. Pe asta numai în cîmp îl aflu.

Îi propunem, totuși, să zăbovim o clipă la sediu. Cu greu, acceptă. Începuse să plouă. De cum intrăm, privirea și-o îndreaptă spre un barometru atîrnat după ușa. Îl lăsăm în pace, privirea noastră fiind atrasă de o vază cu flori. Le numărăm: sînt 27 de garoafe.

— Frumose flori...!

— Da... (deschide un plic). Sînt din partea colegilor. Da... Oameni de treabă.

— Au fost unii care au pus și spini pe parcuri.

Lucrurile s-au lămurit la vremea lor. Oamenii și-au spus cuvîntul în adunarea generală. Deschis, așa cum este corect. Toți au fost de partea adevărului. Pînă și... „scriitorii”. Unii au crezut că se poate lucra scriind anonime. Nu spun că nu mai greșesc și eu, că nu am vorba prea aspră citodată, dar pămîntul asta al nostru trebuie lucrat mai altfel. Cu oamenii te mai cerți, te mai împaci, dar cu pămîntul nu merge decît cu buna.

Și brusc, descoperise parcă un gînd ce-l frămînta. Știi eu, acum m-aș duce la silozurile de cartofi să văd ce mai e pe acolo, că doar e vremea plantatului. Dacă mai stați prin sat, ne putem vedea mai tîrziu.

Firește că am fost de acord să ne vedem după ce își va fi isprăvit lucrurile. Timp în care ne-am aruncat ochii pe niște situații, comparînd mereu producțiile obținute pe parcursul celor 27 de ani care au trecut de la cooperativizarea satului. De la 700—800 kg orz la hectar, C.A.P. Stirciu a ajuns în ultimii ani la 3.850 kg/ha. „La grîu, ne spune președintele am obținut și 4000 kg pe unele suprafețe. Exact pe acelea care fuseseră cultivate cu cartofi în anul precedent. Ceea ce înseamnă, oricum am lua-o, belșug și bunăstare pentru cel peste 600 de „permanenți” din C.A.P. Stirciu, ca de altfel pentru toți locuitorii satului. Și-atunci să ne mai întrebăm de ce navele spre Zalău s-au rîrit?”

EUGEN TEGLAȘ

La Bucov, între Eroii...

Da, sînt Eroii. N-au trecut prin foc, n-au salvat un copil de la înec dar, de la răsăritul pînă la apusul soarelui, se întrec cu rezultatele, cu dirzenia lor.

De la 1200 de litri de lapte, cit se obținea de la o vacă acum 20 de ani, au ajuns la peste 5000 de litri.

C.A.P.-ul Bucov, de trei ori Erou al Muncii Socialiste, se compune din țărani vrednici, demni de toată admirația.

Încep cu cel mai cunoscut, Costică T. Mișcă, președintele C.A.P.-ului, Erou al Muncii Socialiste din 1972. Spirit cuțetător, mereu în mișcare (după cum îi este și numele) a declarat război imobilismului în concepție. Este un agricultor cu mare pricepere și cu un remarcabil simț practic. În orice întreprinde aplică legea simplă, dar esențială: „Un leu trebuie să producă cel puțin doi”. Fiecare gînd bun este o decizie, de la care nu se abate. „Numai cu voință nu putem obține recolte îmbelșugate. Cîmpul trebuie îngrășat și semănat cu semințe, biologic, îmbunătățite. Vaca dă sigur într-un an 5000 litri dacă o ducem la pășune grasă și o hrănim bine.

Fără cointereseare nu putem pretinde efort îmbunătățit...” (din ineputabilul „sac” cu vorbe pline de țile ale lui C. T. Mișcă). Ziua de muncă la Bucov respectă acest principiu și este retribuită și cu 160 de lei în zootehnie și cu 140 de lei în sectorul vegetal.

„Nu-mi voi face niciodată autocritică pentru leneși sau pentru necinstii. Să roșească ei pentru faptelor lor. Și de vor, și de nu vor, trebuie să muncească”.

O întîmplare petrecută acum citva timp merită să fie povestită pentru a-l înțelege pe Costică T. Mișcă. Erau „scurgeri” ciudate de pe cîmp, de grîu, porumb, legume. La o ședință, care se ocupa de obșnuitele probleme ale zilei de lucru, președintele a invitat citiva cooperatori să ia loc lîngă el. Au venit surizători, fără să bănuiască ce-i așteaptă. C. T. Mișcă i-a întrebant, fără menajamente: „De ce furați, mă, din munca noastră?”

De atunci și boabele de porumb, dacă sînt găsite pe ulița satului sînt aduse în curtea C.A.P.-ului.

Exigența e foarte mare în rîndul cooperativilor. Cine vine să lucreze și este dintr-un alt sat nu are în primii ani aceleași drepturi ca bucovenii. Noul venit primește aceeași retribuție dar răspunderile i se încredințează numai dacă demonstrează atașament, dorință sinceră de a se integra în colectiv, inițiativă. Costică T. Mișcă are o altă vorbă, la care ține, și care a făcut înconjurul comunei: „Omul trebuie să dovedească că e cu noi. Formația de lucru îl poate respinge și dacă ne încercă, musai, trebuie să plece.”

Așa a selectat colectivul celor 1200 de țărani. La 63 de ani, președintele C.A.P.-ului are picioare de tînar. Trece de trei ori pe zi pe la locurile cele mai importante, chiar decisive pentru soarta recoltei. Mereu în mișcare îi sînt și ideile, stimulîndu-i și pe ceilalți. Dacă apare o scînteie de inițiativă, într-o jumătate de oră convoacă consiliul, discută propunerea și a doua zi o aplică. „Ploaia trece, soarele arde, trebuie să profităm.”

Diploma de studii superioare a lui Costică T. Mișcă e munca, îmi spune. primarul comunei, Nicolae Iliș, care și el, este un animator și un energic organizator.

Bucovul produce pe an, din industrie, 2 miliarde lei și 86 de milioane lei din agricultură. Platforma industrială lucrează cu peste 5000 de mun-

citori, unii chiar ploieșteni. Casele sînt înstărite, privite din stradă dar și din curte. Fiecare petec de pămînt este studiat și folosit exemplar; cotețele cu păsări și porci sînt cartea de vizită a vredniciei. 80% din fondul locativ este nou sau modernizat. Cere-rile de construcție nu așteaptă nici măcar cîteva luni și trec pe schele, respectîndu-se detaliile de sistematizare, parter cu unul sau două etaje.

După sezon, comuna miroase a zambile, liliac, tei, dar tot anul se respiră aromele belșugului. Pîinea se frămîntă și se coace 24 de ore, de cei 24 de brutari. Aurie și întotdeauna caldă, ea este din belșug pentru 10000 de locuitori și flotații, întovărășită de dulcea mulțumire că este min-cată cinstit și demn.

Președintele C.A.P.-ului se sprijină pe colaboratorii săi care gîndesc și vorbesc după exemplul său, colorat și cu miez.

Contabilul șef, absolvent al A.S.E.-ului repetă: „Ce-i ușor pentru natură omul face greu”, sau „Apa e scumpă”.

Din aceste simple vorbe care, dacă n-ar fi susținute de dovezile interesului în cîmp, ar rămîne cuvinte în vînt, s-au născut în Bucov îndeletniciri diverse. Există covrigerie, patiserie, ateliere de tricotaje, de confecții, se produc sucuri cu care se aprovizionează Ploieștiul; ciupercăria și serele ridică valoarea zilei de muncă. Acum C. T. Mișcă frămîntă un gînd, încă neclar, pentru folosirea dealurilor erodate și pentru cultivarea unor terenuri cu zmeură, numai bune pentru a le da de lucru copiilor și tinerilor din sat.

Cu declarată emoție, se așteaptă începerea construcției școlii agro-industriale cu 12 clase pentru copiii din Bucov, Pleașa și Chițorani. La sugestia lui Costică T. Mișcă adunarea generală a C.A.P.-ului, a luat hotărîrea ca, din cele 80 de milioane lei economisite să se subvenționeze construcția școlii. Bucovul este comuna care lasă urmașilor amintire durabilă, printr-un gest care-i numește oameni de bine și suflet. Absolvenții liceului vor rămîne să lucreze unde s-au născut chiar dacă vor lipsi citiva ani să studieze la facultăți. Forța de muncă tînără, cu energia și impetuozitatea sa, se va alătura experienței și înțelepciunii bătrînilor, mărind puterea economică a Bucovului.

Costică T. Mișcă trăiește și mai intens această primăvară, visînd școala reală cu etaje, clase, laboratoare, exact ca arhitectul care i-a desenat planurile. El și ceilalți consăteni nu se zgîrcesc și o doresc dotată cu tot ce e mai deosebit pentru o școală modernă ridicată în anul de grație 1989. C. T. Mișcă simte atîta bucurie și pune atîta suflet în acest generos demers încît, mai în glumă, mai în serios, anunță pe toți că va merge la școală cu nepoții săi. Are o neascunsă nerăbdare și o imperioasă nevoie de tineri, încît îi și vede absolvenți, alăturîndu-i-se în lanuri, în administrație, în treburile publice. Acest țaran deosebit, personificare a hărniciei și a înțelepciunii omului de la țară, care a rămas ca o culme în mari romane românești, s-a implicat în tot ce dă mărție rostului nostru pentru că: „Viața e scurtă și trebuie să-i știm prețui zilele. Nimic mai dureros decît să se spună că am făcut umbră pămîntului”. Se scutură ca de o boală grea.

Costică T. Mișcă este un realist, care, chiar și în sentimente investește cu dobîndă sigură.

CARMEN DUMITRESCU

Un mare cititor fericit

Nu întotdeauna filologii au iubit literatura, iar atunci când unii dintre aceștia au fost obligați să se ocupe de ea prin profesie rezultatele au fost adeseori dezastruoase. Să ne aducem, de pildă, aminte de manualele de istorie literară scrise de Al. Philippide (1833) și de Aron Densușianu (1894), ca și de cartea istoricului filolog V. A. Urechia (1885). Paginile consacrate de aceștia literaturii noastre surprind arareori fenomenul artistic nou și grăitor din vremea lor. Iar atunci când Aron Densușianu se opri asupra vieții și operei eminesciene s-ar putea spune că din această minte anesteziată la frumos s-au iscat cele mai urite cuvinte și aprecieri ce s-au rostit asupra marelui poet. Incompreensiunea veninoasă era totală. În alte cazuri funcționa doar neputința.

Dar filologii cei mari și subtili au răscumpărat cu generozitate erorile confrăților din diferite epoci. Sextil Pușcariu și Ovid Densușianu prezintă în cultura noastră două din cazurile cele mai fericite. Și dacă extindem spațiul de informare se cuvine să ne amintim de strălucitele studii de exegeză stilistică ale lui Leo Spitzer, Karl Vossler, Damaso Alonso etc., etc.

În cultura română modulul de apropiere de fenomenul literar ale profesorului Al. Rosetti capătă semnificații multiple. Se pare că profesorul bucurestean avea și el două euri, cum apăsese M. Proust. Unul auster, laconic până la uscăciunea riguroasă a științei, ce ieșea în evidență în studiile consacrate istoriei limbii. Celălalt, sensibil, exuberant, capabil de mari acte de entuziasm, receptiv la tot ce este nou și frumos, uneori încă în stadiul experimental, este greșit cu precădere asupra artei literare.

Curiozitatea acestui lector erudit, înzestrat cu o rară intuiție pentru frumosul autentic, adeseori încă nevalidat, pe plan național sau european, a fost întotdeauna uriașă. Oare cine a intuit atât de repede și cert forța literară a lui Camil Petrescu încă din faza sa de germinare? Oare cine a văzut din imediată apropiere în poezia lui Ion Barbu un unicat al culturii române? Oare cine s-a încumetat să susțină cu toată convingerea publicarea istoriei literare a lui G. Călinescu, atât de controversată imediat după apariție?

Dar dincolo de toate acestea sînt ceasurile de taină ale întâlnirii profesorului cu literatura. Ceasuri de bucurie intimă, de opțiune fericită pentru scriitori și cărți din diferite vremuri. Ei bine, profesorul Al. Rosetti a avut și el orele lui franceze de comunicare cu scriitorii din această veche și complexă artă de cultură. Mărturia acestor lecturi ale cititorului fericit sînt microsecurile despre Rabelais, Voltaire, Diderot, Rousseau, Chateaubriand, Stendhal, Nerval, Claudel, Gide, Rimbaud, Camus, Valéry și alții. Volumul *Diverse, II* (Cartea Românească, 1988) este elocvent pentru această ipostază generoasă de lectură, cînd filologul mereu aplecat spre arta expresiei, se întîlnește cu cele mai diverse spirite ale literelor franceze. Într-un anume fel, culegerea aceasta de însemnări despre cărți și autori îmi aduce aminte de *Jurnalele de cărți* ale cunoscutului învățat german E. R. Curtius. Această tip de notații laconice, de surprindere a faptului trăit pe viu sau deshumat ca o frumoasă amintire. Același mod de evocare esen-

tializată, de pătrundere în inima unor cărți, după care lumina ascunsă este proiectată în afară. Critica de simpatie care presupune un proces anterior de selecție, duce la construcția unui mic muzeu imaginar al literelor franceze, cînd scriitorii din diferite epoci se întîlnesc în marele timp al eternității. Cînd își amintește de cunoscutul lingvist francez Antoine Meillet, cunoscător de odinioară pornește de la judecata de valoare, enunțată ca un act de omagiu.

Uvertura volumului este, așadar, un omagiu evocator adus celebrului lingvist francez. Apoi în cîmpul vizual al conștiinței lui Al. Rosetti rămîn doar scriitorii, acei scriitori străfulgurați de raza geniului, acei vesnici deschizători de noi drumuri în viața literară a lumii. Nu se cuvine astfel să uităm că Al. Rosetti a fost mereu un spirit de avangardă, capabil să înțeleagă marile sau micile revoluții literare din diferite epoci. Rabelais este situat între un ev-mediu plin de anxietăți și jovialitate, îndrăzneala de factură renascentistă. Accentul cade de fiecare dată pe elementele noi din operă.

Tipul acesta de notații succinte relevă o uriașă putere de esențializare. Peste imensa operă a lui Voltaire se sedimentează citeva judecăți globale, menite să fixeze spiritul scriitorului iluminist, aplecat asupra epocii sale.

Critica de simpatie exercitată de profesorul Al. Rosetti îi dezpovărează pe oamenii-scriitori de păcatele lor mărunte și foarte omenești. În comportamentul său față de scriitori, lingvistul bucurestean pune în practică un efect de distanțare, conceput ca un discret act de angelizare. Păcatele omenești trec sub pămint, corpul intră în marele circuit al naturii purificatoare. Cărțile sînt însă verticalizate, extrapolate din cotidian, urcate în muzeul exponențial al spiritului etern. Liantul între etern și trecător este și el realizat prin trimiterea spre elementul dur și diafan. „Privesc bustul lui Diderot de Houdon și recunosc în trăsăturile feței lui justificarea stilului său de fină eleganță, o izbucnire bruscă, ivită ca spuma de șampanie, într-o cupă de cristal”. Filologul-scriitor răzbate astfel mereu la suprafață. Opera reinvie mereu printr-un limbaj conotativ. Despre Nerval se spune: „muzică și artă a povestirii, aventură terestră a sufletului...”. În *Choses vues* de Hugo deoseperă o „atmosferă de seninătate olimpică”. Din jurnalul lui Gide i se fixează pe banda memoriei omul. „Privirea pătrunzătoare, ca fulgere de stilet, a ochilor de culoare cenușie, adînc afundată în orbite, este neuitată”. În Rimbaud autorul descifrează „furia adolescenței” și mai ales pasiunea de-a cunoaște „misterele existenței umane”. Apoi privirea se ridică interogatoare spre cititori: „ați observat că Franța a dat în mod neîntrerupt scriitori de avangardă...”.

„Orele franceze” ale profesorului Al. Rosetti din *Diverse, II*, sînt pline de farmecul și desfătarea spirituală, adusă în cultură de critic în ipostaza de cititor fericit.

N. B.: În articolul meu din numărul trecut s-a strecurat o eroare în titlu. Rog a se citi *Livrotecă, oglindă, scriitor, nu scripter*, cuvînt care voi căuta să-l păstrez doar pentru autorii de infraliteratură.

nouă descoperire a lumii. Pe scurt, farmecul artei de a privi ține de interferențele dintre exterior și interior.

Iată, am rostit cuvîntul farmec. Astăzi nu va apărea soarele. Am călătorit toată noaptea cu trenul. Astăzi diminează, o ploaie rece lasă pe ferestrele trenului firisoare vii, fluide, care se împleteau în fel și chip. Afară pădurea abia înfrunzită, verdele ierburii. Imi vin în minte versurile unei poete care vorbea de șerpilor ploii, apoi chipuri de personaje sadoveniene de la Nada Florilor, apoi, în același ritm vibratoriu, ecouri din anii de liceu (lingă împărăția apelor, coleg cu dispărutul Horia Lovinescu. Pe firul relievelor livești, iată o frumoasă observație a lui Ibrăileanu: lumina care intră pe fereastră, trecînd printre arbori verzi, e verde! Nimic mai apropiat fantasticului (cultivat, în fel și chip, de fiecare dintre noi) decît asemenea asociații imprevizibile, venind din muzeul nostru de vieți trăite ori imaginate. S-a spus că un ins care a trăit din plin o singură zi, ar avea destule amintiri pentru o sută de ani! Paradox conține pe exagerare, ca mai toate paradoxurile, dar de reținut e ideea de farmec — legată de multe ori de amintirile noastre. Revăd uneori poze, figuri de album înfățișînd colegi de școală, scene de familie. A le citi cu ochii altor vîrste decît odinioară e a găsi în ele detalii surprinzătoare. Ceea ce s-a lăsat prins într-o fotografie, într-o sîtmă de secundă, e un fel de sfidare înfîmă adusă eternității. Sînt uneori momente în care simțim că eternitatea e în noi înșine. Atunci chipurile din fotografii, ale celor pe care i-am cunoscut, ca și ale celor din alt veac, par să fuzioneze cu propria-ne ființă.

Scriu rîndurile acestea, mai bine zis improvizate sub semnul ploii. În felul lor, zilele ploioase ne adună; imense draperii aeriene ne despart de orizontul deschis; peste multitudinea lucrurilor văzute se instalează tentația celor nevăzute... O dată am fost întrebat cum aș defini fericirea. Fericirea? „Pe masa mea de lucru sînt între o rază de soare. Dincolo de spațiul casei sînt triumfe o înconjurime luminoasă! În sfîrșit: sînt rîsînd cu o modestie privirilor bune ale celor din preajmă...”. Poate că acum plouă și la Iași, unde mă voi întoarce peste cîteva ore, dar pentru mine acolo, e mereu senin. Nicăieri nu aș putea fi mai eu însumi decît acolo!

SEMNAL

● În colecția „Biblioteca EMINESCU” a Editurii Eminescu a apărut **POEZII** de Nicolae Labiș. Ediția este alcătuită de Gheorghe Tomozei, care semnează și un „Cuvînt de început de carte”; postfața aparține lui Paul Dugneanu. Prezenta antologie labișiană a fost alcătuită după volumul *Poezii*, cu o precuvîntare (Nicolae Labiș) de G. Călinescu, precum și după selecția, textul stabilit și „Însemnarea finală”



a lui Gheorghe Tomozei (Ed. „Cartea Românească”, 1984); la care se adaugă poemele din „Album memorial” editat de revista *Secolul 20*.

Firește că despre poetul ucis de „pasărea cu clonț de argint” s-a scris mult și cu justificat temei. Textul critic al lui G. Călinescu încrustat pe supraportă este emblematic în acest sens: „Întrucît îl privește pe Labiș, tînar poet, pe care un accident nefericit l-a făcut să piară la 21 de ani, eu nici nu mă întreb ce ar fi devenit dacă trăia, pentru că îl consider un poet pe deplin exprimat, de la care au rămas cîteva poeme incintătoare, pe care istoria literaturii noastre nu le poate trece cu vederea” (...). „Timpul va da, probabil, acestui meteor o scripă mai profundă”. Iar într-un recent interviu acordat de prozatorul Fănuș Neagu, acesta răspunde explicit ce a însemnat Labiș pentru „generația '60”: „Aș spune că Labiș, murind, ne-a creat nouă un promontoriu de pe care să ne luăm zborul. Cu un preț mult prea scump plătit acest promontoriu cel mai sfînt de pe lume — viața. De pe acest promontoriu de aur al lui Labiș, ne-am luat noi, cu toții zborul”.

● Continuînd cu succes efortul din *Antimetafizica* de a ni-l reda pe Nichita Stănescu în toată splendoarea măreției sale, iată că tînarul scriitor Aurelian Titu Dumitrescu, ne oferă un nou volum: **Năchita Stănescu, afit cît mai știm noi** (Ed. Litera, 1989, redactor de carte, Lucia Dumăchită). Volumul subsumează cîteva portrete excelente ale lui Nichita Stănescu, scmnate de tînarul autor, iar personalitatea accentuată a

poetului reiese cu fidelitate din interviurile acordate de colegii de generație ai lui Nichita:



Florin Mugur, Ioan Alexandru, Mihai Bandac, Adrian Păunescu, Fănuș Neagu, Ion Caramitru, Ion Cristinoiu, Cezar Baltag și Eugen Simion. La finele tomului de „rememorări” figurează 11 poeme inedite ale lui Nichita Stănescu (oare cite astfel de poeme nu-și așteaptă rîndul pentru a fi binecuvîntate de lumina tiparului?).

„Ne aflam — spune poetul Florin Mugur — la un an după moartea lui Labiș și Nichita era, cred, conștient, că a preluat făclia din mina lui Labiș și că va fi, el, reprezentantul cel mai de seamă al noii generații”. Iar criticul Eugen Simion, referindu-se la creația din ultima perioadă a vieții poetului (în special din *Epica magna* și *Opere imperfecte*), subliniază cu îndreptățire: „Eu cred că este același mare poet care și-a schimbat o dată discursul poetic, așa cum l-a schimbat după primele trei volume de versuri, odată cu *II Elegii*”; conchizînd, pe bună dreptate, că Nichita Stănescu propune: „Un alt mod de a gîndi poezia și un alt mod de a fi poet în lumea postbelică”.

● La Editura „Albatros” a apărut recent volumul de poezii **Cîntecul stepei, cîntecul**



munților, de Cinghiz Aitmatov. Volumul este tradus de Nicolae Iliescu și cuprinde povestirile (nuvelele): **Geamalia, Ploșorul**



Constantin Ciopraga

Sub semnul ploii

Recitese uneori — pentru a-mi reaminti vreun amănunt uitat — pagini din propriul meu jurnal, și nu o dată am senzația că unele fragmente au devenit literatură. E de-ajuns ca peste anumite întîmplări să se fi depus un strat de uitare, pentru ca, rememorîndu-le, ele să apară transfigurate, altfel spus cu un adaos de ficțiune care înfrumusețează. Nu e, oare, acesta suportul oricărui act de creație? Celor cîteva ore pe care orice om le consacră zilnic lucrului său, cu mintea ori cu minile, li se adaugă cea eternă întoarcere în eul ascuns, făcînd din aventura interioară unul din deliciile existenței.

Se poate spune că în aceste ore sau minute de căutări — fără intenția de a ajunge la o zare dinainte știută — orice ins e și puțin filozof, și puțin poet; jocul de-a constructorul al copilului de cinci ani e și jocul omului matur care, dîndu-se reveriei și imaginarii se auto-construiește cotidian... La toate acestea ar trebui să meditam mai des. Să învățăm să pricim în intenția ca din această școală a privirii să ieșim mai buni astăzi decît ieri. Privirea e, în aparență, un mod de ieșire din sine. Într-o plimbare citadină sau prin natură ochiul înregistrează mii de imagini, dar cite din ele vorbesc ochiului interior? Dacă numai cîteva din ele s-ar fixa în fondul nostru sufletesc, fiecare zi ar înlesni o

Desene pe asfalt

Podul cu cărți

Poetul Dan David se află acum, dacă înțeleg bine, la a doua carte (**Podul cu fin**, „Cartea Românească”, 1988) și trăiește printre (alte) cărți, fiind domnia-sa bibliotecar. În provincie, mă grăbesc să adaug.

Debutul i-a fost cum nu se putea mai fericit; îndeobște ur-suza critică de poezie l-a adoptat cu marcată simpatie, confrății (mai bătrîni, mai tineri) lăudîndu-l mobilitatea rostirii, delicatețea, humorul (cel care „face”, dar mai ales ucide poezii).

Poetul s-a descris într-un fericit **pod cu fin**, nou, friabil Olmp, stîrnind îndreptățite invidii. Palat suspendat, „zidit” din lujere de floare și „firc de iarbă” (n-am zis **Florile răului** și nici **Florile de mucigai!**), Podul lui David nu e doar culb de inspirată reclusiune, ci și atelier alchimic (cu, mai puțin, mașinării medievale) preparînd, s-ar zice, piatra filosofală și prefăcînd firul de iarbă în aur. De nu altminteri. Ba, mai ales, altminteri.

Podul în sine nu e și un „în-

strument” de lucru. De scris. David scrie de-a dreptul cu... bibliotecă. Scrie cu poezii, cu sunete știute, scrise. Nu o erudiție „monstruoasă” l-a adus aici, ci respectuoasa (și vicleană) temenea făcută în fața clasicilor de ieri și de azi, locuitori ai limbii române. Și nu numai. De nu ești chivernisit cu bune lecturi, greu să-l parcurgi pe poet. El e mereu aluziv, cu versul pre versuri călcînd, el e un turn de cărți cu frunțile dezvelite. Civilizațiile, toate, i se supun și el, poetul le manevrează misterele invocînd nume celeste, desprinzîndu-le din somnia lor și remontîndu-le, în alăturări năucitoare într-o textură plină de lirism și prețiozitate. În numai trei versuri se „întîlnesc” Zidul Chinezeesc și... Duke Ellington!

Citez din bibliografia devenită grafie: Kafka, Rabelais, un oaregicard don Francisco, trenul de Comarnic, Alexandros („descriș” de insolitul biograf Ioan Nepomuten Esterhazi De Galanta), Nevski-Prospektul lui Gogol, Xantipa lui Socrate cu

meu cu băsmăluță roșie. Vaporul alb, Cocorii timpurii — și este dedicat, am spune, în exclusivitate: „Tuturor celor de o vîrstă cu mine, care au crescut în mantalele părinților și ale fraților mai mari”.

Cunoscutul prozator kirghiz sovietic, Cinghiz Aitmatov (n. 1928) este bine apreciat atît în țara sa cît și în străinătate, în special pentru povestirile și romanele pe tema iubirii, a războiului antihitlerist (Drumul secerătorului), a subiectelor decupate din viața imediat-cotidiană (Primul învățător).

● „În volumul de versuri **Tableturiile nopții de vară** (Ed. „Cartea Românească”, 1989), Mariana Codruț cultivă o poezie caldă, inefabilă, învăluitoare; alteori, însă, sonorile devin grave abordînd parcă voit un anume substrat tragic: „o, cum te iubesc, viață, / cu groază, cu ardore / dar tu nu știu că eu, / asemenea unei fete / citind un roman de iubire / între pagini școlare ascuns, / învâț pe furis / alfabetul morții” (Creangă înflorită). Trimiterile



la părinți, la sat, la țărani, cînd îmbracă haina poetică, a revelației, devin cu adevărat memorabile: „o, țăranel, plonjind în zi / ca în lanul de grâu: / țăranel însămînțîndu-și forța și bărbăția / în lumina piezișă a zorilor. / țăranel, binecuvîntînd / bucata de piine / (o istorie a omenirii) / cînd o duce la gură” (Zorii).

● „Cînstire ție, limbă românească, / Tezaur de candoare și sublim, / Născută în vecii să preamărească / Acest pămînt la care mă înclin — consună versurile timișoreanului Nicolae Roșianu în volumul de poezii **Zbor de egretă** (Ed. Facla, 1989). Prezentarea generoasă a Felicității Moșoianu ni se pare convingătoare: „Două sint însușirile ce conferă acestei cărți frumusețe și putere de convingere: pe de o parte, autenticitatea sentimentului patriotic; pe de alta, priceperea stilistico-prozodică. În acest fel, trăirea și expresia se întîlnesc și se

Autorul poeziei „Omăgiu de ziua muncii” din pagina a doua este **ANTON STANCIU**.

Socrate cu tot, Mirto, Teodate, Percon, părintele Serghei (semn că sintem în Tolstoi de unde, mai departe, Ivan Ilici, Sonata Kreutzer, Vronski, apoi Percival, Virginia Woolf, Cîntarea cîntărilor, Kolokagathia (ce nu se scrie chiar așa), Alcibiade, Andrei, Platon, Gabriel, George Coșbuc, Gellu Naum, Matei Basarab, Muntele Maslinilor, Ioan Alexandru...

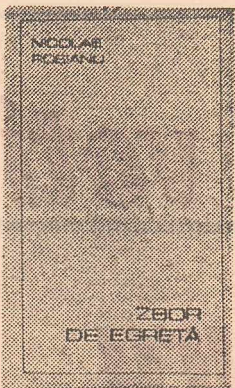
Din cînd în cînd, apar și versuri întregi. Ce-i drept, geniale:

„...Corola de minună a lumii”
„Clipa cea repede”
„Ar trebui un cîntec încăpător, precum...”

Jocul „cultural” e, pe rînd, atractiv, apoi mecanic, fad, apoi primejdios, anulînd personalitatea autorului-mozaicar. David conțenează excesiv pe facilitatea exprimării, pe maliție, pe „șarm” intelectual uitînd de acel ceva menit să ni-l transmită. Niciodată însă o fermecătoare, doctă, etc... fișă de lectură nu poate înlocui un vers.

Acumularea e un spectacol oferit prea la vedere. Efortul „cultural” trebuie inclus. Deduș. Poezia trebuie despușată de citate și-ar trebui pusă (doar) sub semnul realului ei autor. Care e și un real poet. O dovedește în pauzele de inteligenție cu orice preț.

Chiar și acest Pod cu prea multe paie de saltă tăvălite



armonizează, certificînd o neindoielnică vocație lirică”.

● Gaițele și alte piese ale lui Al. Kirițescu au apărut recent, reunite într-un volum la Ed. Eminescu, cu un amplu și aplicat studiu introductiv, note și comentarii semnate de Valeriu Răpeanu. Piese ale Kiri-



țescu nu și-au pierdut nici azi actualitatea; ele sînt pline de un umor spumos, de o vervă îndrăcită.

Așa cum subliniază Valeriu Răpeanu: „Reușitele lui Alexandru Kirițescu sînt de ordinul relevării neutralității de clan, de familie, de grup uman. De aceea de la el ca prototip în comedia românească nu rămîne o individualitate, ci gaițele, deci o mentalitate, un anume mod de a privi viața”.

● 13 eseuri despre probleme ale corupției în societatea americană cuprinde volumul apărut la Editura Politică înainte de Watergate (traducerea din lim-



ba engleză și note de Georgeta Blai și Fraga Cheva Cusin, iar controlul științific este asigurat de Cornel Codită).

DORIN SALĂJAN

fastuos de dinozaurii legendelor literaturii chiar aici, printre exerciții izmenite și (nu prea convingător) trăsnete, aflăm versuri de o teribilă gravitate. Întreg ciclul „Un om avea un cal”, inspirat de moartea tatălui e memorabil. Poetul nostru, în sfîrșit al nostru, își abandonează convențiile și se exprimă net, simplu, cu discretă deznădejde. Tatălui încermenit „într-un joc nespus de frumos” i se aduc în dar „roțițe ruginite”:

„Tată, am făcut o bărcuță, un avion de hirtie și-un ghioc...”

„Și tata împodobe camera cu neclintirea lui”.

„Ți-am adus o stradă ruptă, mergi pe ea, cazi!”

„Miinile dumitale, două limbi moarte. Mina stingă, limba greacă. Mină dreaptă, ebraică.” Te rog, Dan David, grăbește-te să îmbătrînești. Renunță la poezia poeziei și lasă-te așa cum te simți în structura dumitale, muzical-irepetabilă, poet. Poet pur și simplu.

Ieși de sub povara cărmizilor de turn ale marilor nume (cărmizi de iarbă și ele) și toarnă-ți emoția, grația și suferința într-un singur nume, al dumitale.

Nu prea modest nici el: nume de împărat poet...

GHEORGHE TOMOZEI

C. Stănescu

Soarele ascuns sau despre onestitate

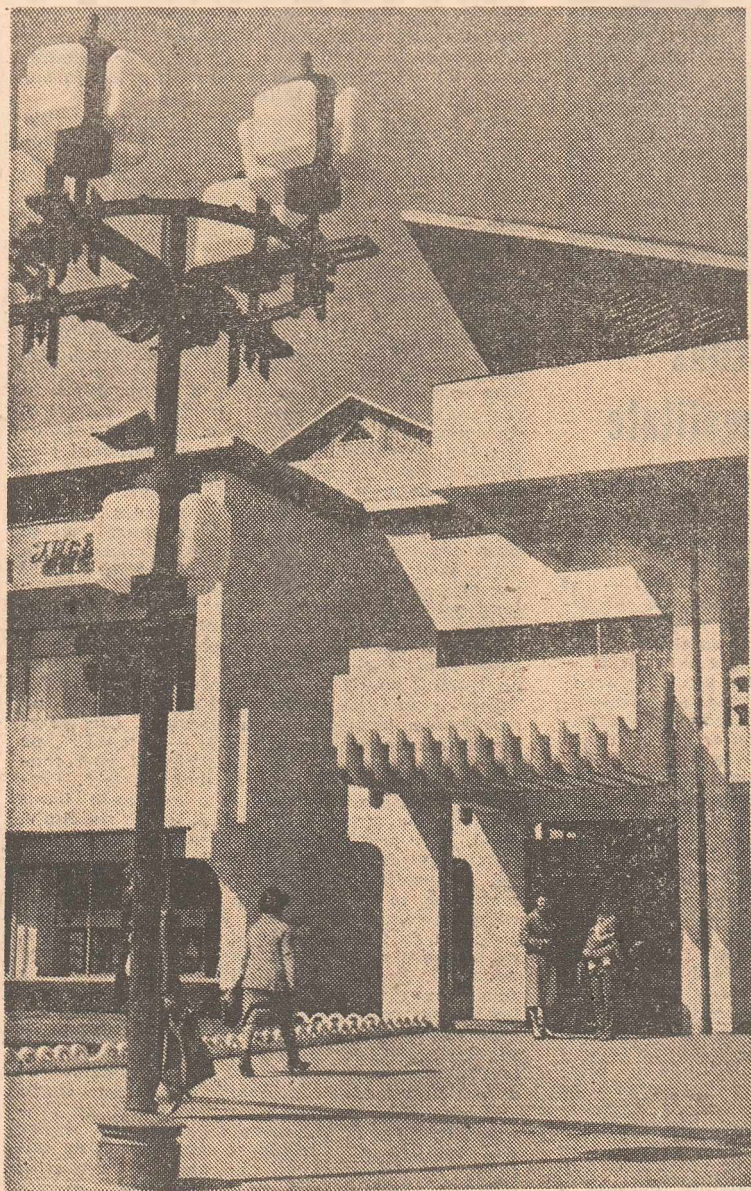


Sînt cunoscute judecățile lui G. Călinescu despre felul regresiv cum s-a desfășurat talentul lui Liviu Rebreanu, de la Ion și Răscoala pînă la Gorila și Amindoi. Inegalitățile, oricîte „recitiri” ulterioare s-au produs, sînt reale — firește la nivelul lui Rebreanu însuși — și nu pot fi eludate de o critică nu numai competentă dar și onestă. Ce concluzie trage G. Călinescu din această traiectorie a talentului scriitorului nostru? „Cu toate aceste inegalități — scrie el — Liviu Rebreanu este un mare scriitor”. Dacă recitim cu atenție analiza călinesciană e ușor să constatăm în ce constă onestitatea criticului: în adecvarea criteriilor judecătorești la natura intimă a operei. „O lectură rea, fără gravitate, a cîntului (este vorba de Ion n.n.) prăbușește totul în banal”. O lectură rea, vrea să zică, aici, nu „răuvoitoare”, de rea-credință ci pur și simplu, incompetentă. În cazul lui Rebreanu, o lectură rea ar fi aceea în răspăr cu specificitatea epopeică a romanului. Una din cele mai frecvente forme de incompetență a lecturii constă în inadecvarea criteriilor, în neacordarea instrumentului critic la melodia unică, inconfundabilă a operei. Altminteri, nu există operă perfectă și, dacă vrem să-i găsim romanului cusururi, „trebuie să ne punem dintr-un punct de vedere strict teoretic”. Nu discutăm acum justetea opiniei criticului, căruia i se pare, anume, că puterea de creație a genialului autor învinge conștiința lui estetică, inferioară. Lecția de onestitate critică pe care ne-o dă este, însă, magistrală: G. Călinescu „joacă” aici rolul unui critic „neonest” înzestrat cu o perfectă competență. Autorul — zice el în acest „rol” pedagogic asumat — exaltă pe Ion, vede în el o figură măreață a cîmpului, prin Ion, Rebreanu vrea „să ne dovedească nobletea țăranelui” iar predispozițiile alegorice ale autorului sînt străvezii în „titlurile manifest” (Glasul pămîntului, Glasul iubirii): iată cite note subiective, „tendențioase”, aflate în vîdită contradicție estetică cu „obiectivitatea” și atitudinea imposibilă a cîntăreului epic în epopee. O lectură rea, înarmată cu criteriul imposibilității absolute, „prăbușește totul în banal”. În ciuda acestor observații „negative” izvorite din stricta situație teoretică, „romanul — conchide criticul revenit la rolul competenței oneste — nu suferă deloc de reaua poziție estetică și se cade să admitem genialitatea lui în condiții atît de grele”. (n.n.) Iar judecata de valoare vine în urma acestei depășiri, prin onestitate critică, a competenței poziții teoretice: „Ion e un poem epic, solemn ca un fluviu american, o capodoperă de măreție liniștită”. Acest tip de onestitate este, oricît ne-ar veni să zîmbim, o formă de caracter, o „armătură” morală fără de care critica s-ar prăbuși ca o clădire impozantă dar fără structură de rezistență. Călinescu n-a ezitat să-i facă „reproșuri” lui Rebreanu, iar rezervele criticii — inclusiv cele potențiale din analiza la Ion — au reținut atenția tuturor exegetilor, care le-au preluat sau le-au respins. Însă în discuție rămîne faptul, esențial, al puterii marelui critic de a se supune evidențelor, înaintea sau în urma oricărui tip de estetică sau poziție teoretică: în asta constă onestitatea lui, pe care o simți chiar și atunci cînd „greșește”. Esteticește, Ion poate să nu fie „perfect” — căci, nu-i așa, contrazice, prin notele „părtinitoare”, sesizabile la o lectură „rea”, imposibilitatea recomandată de o estetică de tip clasicist. În planul absolut al ficțiunii, însă, ca un organism suficient sîeși și trăind după propriile-i legi, Ion este o capodoperă, dîncolo de orice rezerve estetice. Ca în atîtea alte rînduri, onestitatea criticului constă și aici în a se lăsa „învinș” de realitatea unică a operei, de individualitatea ei ireductibilă, de sunetul fundamental „auzit”, de intuiția sa critică. În fața capodoperei, estetica se retrage „neputincioasă”, revizuindu-se. G. Călinescu socotea, așadar, că nu există „estetică” ci „estetică” și că se cade ca în fața operelor importante și a autorilor semnificativi, cu atît mai mult a celor genială, spiritul critic să se lase copleșit de tiparul operei, și nu al criteriilor exterioare, oricare ar fi ele. Critic creator, desigur, el însuși mare scriitor, un artist inegalabil în chiar opera sa critică, G. Călinescu ne lasă a înțelege din tipul de analiză descris mai sus că, în cele din urmă, critica însăși, „creatoare” sau nu, este pentru scriitor, și nu invers. O critică onestă, așadar, nu va inventa alte măsuri pentru opera ce-i stă în față decît cele dictate, cu o necesitate liber asumată, de natura specifică celei opere și, în consecință, poziția ei, de o calmă subordonare sau „supunere” la obiectul corespunde unei libertăți de grad secund. Onestitatea critică constă dar în a nu-și lua libertăți pe care opera nu i le îngăduie. Unei „lecturi reale”, adică de o rece și calmă abstractă competență, trebuie să-i urmeze cu necesitate o caldă subordonare critică. Onestitatea este o formă de a ceda sau a revizui mereu, sub

„dictatura operei”, „poziția teoretică”. Aplicațiile mecanice oricît de abile, ale criteriilor străine de natura particulară a operei ce ne stă în față, nasc lecturi nu doar „rele”, dar monstruoase. În absența onestității — dovadă de moralitate a criticii — judecățile de valoare, oricît de competente, sînt în esență lor forme de violență și agresiune intelectuală.

Nu mă mai impresionează de mult reacțiile violente izvorite din neînțelegere ori semidoc-tism: ele îmi par „firești”, naturale și îmi spun, înregistrîndu-le că, de vreme ce nimeni nu s-a născut învățat, ceva mai rămîne oricînd de făcut. Sînt deci optimist, căci cred în puterea învățăturii și a educației. În stupefarea unui cititor naiv ori neînstruit față de cutare poem ermetic sau pictură abstractă există o doză de curaj „sănătos” ce poate fi prelucrat, o „sinceritate” pe care instrucția o mai poate modela. Neștiința nu-i tot una cu ignoranța încăpățînată și mîndră de ea însăși. Caliban, el însuși, mai poate merge la școală. Altfelva mă sperie: „lectura rea”, o anumită violență a competenței de rea-credință, agresivitatea spiritului instruit și răuvoitor care judecă epopeea cu codul textualist sau „postmodernismul” de pe amvonul clasicist. Cu acesta nu mai e nimic de făcut. În fața lui valorile se usucă, florile pier sub suflarea de gheață a ironiei competente. Inadecvarea criteriilor în cunoștință de cauză mi se pare cea mai gravă neonestitate critică. Un mare poet, bunaoară, se „abate” de la drumul prescris de o asemenea competență critică: lung prilej de șicane, de rezerve și obiecții strînse în chinga unor criterii, în ele însele plauzibile, dacă nu chiar valabile. Teoretic vorbind, cum să-ți imaginezi a fi în consonanță cu spiritul poetic modern încercarea de „reabilitare” a imnului bizantin? Este, evident, un anacronism principal sortit eșecului. Din punct de vedere estetic și nu numai — „imnele” pe care de peste un deceniu le scrie un poet contemporan reprezintă un asemenea „eșec”. Premisa pe care se întemeiază o asemenea judecată de valoare devine, însă, prin rigiditate, falsă, căci poezia nu este o doctrină, o pură construcție ideologică, ci o ficțiune a talentului. Respectiv, „imne” conțin destulă înaltă poezie ca, în fața ei, teoria „anacronismului” să cadă, pierzîndu-și sensul. În numele ei, însă, judecata de valoare cade, de sub unele condeie, ca o ghilotină... competență. O competență neonestă, lipsită de capacitatea morală de a se supune evidenței este mai rea decît sărmana ignoranță „naturală”. Un important poet „macedonskian” al zilelor noastre este răstîgînit săptămînal de un gust capricios și nedrept, el însuși victimă a nedreptății „competente”, cînd a fost somat să-și compare imaginara limbă literară cu aceea atestată și legitimată de Tratatul Academiei. În ambele cazuri, la mijloc este competența nealiată cu onestitatea, cu puterea recunoașterii că „adversarul” are și el dreptate. Scrie cineva un roman fluviu despre un moment de răscruce al istoriei noastre? Critica neonestă dar competentă îi pretinde „documente” pentru strînutul de la pagina 2500 al cutărui personaj istoric sau al „domnului de la Timpul”. Romancierului chinuit de suferințele urmașilor i se cer, cu o „competență” vinovată și cam (!) agresivă, rafinamentul stilistic și eleganța dezabuzată ale prozei mateine. Un mare poet scormonește de ani de zile „cenușile” substratului: unele judecăți critice întemeiate pe falsa premisă teoretică, a „tradiționalismului” retardat prin definiție, încearcă în zadar să-l „descurajeze” pe poet. Imperturbabil — cum ne asigură competența critică — el continuă să caute un drum — poate sortit unui tragic eșec — surd la corul ironiilor periodice. Nutresc și eu destule îndoieli față de unele pretenții ale poetului, natură dogmatică, din stîrpea lui Cato, cenzorul. Nu pot să nu mă las impresionat, însă, de superbia angajamentului său poetic și, din cînd în cînd, am găsit în „cenușile” lui flori rare, de o grație poetică fără egal. Nu sînt, firește, de acord cu unele din nebuloasele lui teorii sau definiții, în fața altora mă simt incompetent dar, mi se pare, ironia batjocoritoare, „teoreticește” întemeiată, cu care-l văd „cîntî” uneori, nu mă amuză. Din contră, mă face să mă gîndesc la o vorbă franțuzească a nu știu cui: „nimeni nu este erou pentru lacheul său”. Căci atitudinile și moravuri neonest precum cele evocate, carente nu ale „profesionalismului”, ci ale competenței într-o „omenesc”, dau lăstari veninoși ce se întind și spre chipul celor mai mari, în casa cărora ne-am învățat să intrăm ca într-un sanctuar, cu pietate și venerație. De ce „venerație”, ce este aceea „pietate” — se întrebă spiritele prea „reci” și „trezite” de atîta competență, demitizantă noastră? Citesc într-o revistă cu stringere de inimă că nici măcar (!) Eminescu nu trebuie să mai fie socotit „erou” (cred că al culturii și poeziei românești), necum „zeu” sau „om deplin”, ci, pur și simplu om. Ce fel de om — poate ca noi toți? — nu ni se spune, ci numai că numele lui ar fi înconjurat de „exagerări cultice”. Mie unuia, însă, oricare ar fi „poziția teoretică” a unor atare susțineri, mi se pare că „astralitatea” eminesciană, „strălnăitatea” lui — ca și, să spunem, a „lăponei Enigel” — reprezintă partea noastră cea mai bună, singura „strălnăitate” în care avem dreptul și datorita să „emigrăm” cît mai mulți și cît mai des. Căci, dimensiune morală a ființei noastre, „Continental Eminescu” ne stă pururi în față („încet pe cer se suie”) chemîndu-ne la o existență mai înaltă, demnă de resursele ce sălăsluiesc, știute dar mai ales neștiute, în om. O „lectură rea”, demitizantă mi se pare și în acest caz, sau mai ales aici, o dovadă de lipsă de înțelegere, de pietate și venerație pentru stelele fixe ale cerului nostru spiritual.

Onestitatea critică constă, așadar, în puterea ei morală de a se subordona, creator, operei, umbrîndu-și, măcar din cînd în cînd rigida ei față „teoretică” spre a se lăsa luminată și încălzită de soarele ascuns în oricare operă adevărată.



Gura Humorului azi, un loc de uimire

În Obcinele Bucovinei, cu cerul aurit de Voroneț, în locul unde Moldovița își dăruiește unda senină, adună în tainele pietrei, rîului Moldova, stă, de peste 500 de ani, tirgul Gura Humorului. Deschidere a Obcinelor dinspre Podișul Sucevei către Rodna, drum tăiat pieptis printre culmi și codri întunecați, de la 692 de metri la peste 2.200, prin Cîrlibaba, urcînd în Munții Maramureșului, de unde și pe unde va fi trecut și coborît Bogdan Vodă I să ferească libertatea Moldovei. Nicăieri, spune Dimitrie Onciul, nu se află, pe un loc atît de mic atîta istorie. Auzi la tot pasul vocile ei, simți cîrînd printre brazi și goruni sîngele vitejilor lui Alexandru cel Bun și Ștefan, vibrează în molizi imnele de slavă ale vitejilor. Săi care, între două încrîncenări cu dușmanii, poftitori la bogățiile și frumusețile Moldovei, ridicau, din poruncă domnească, chiar acolo, între codri și munți, ocrotite de ei, ca niște nepătrunse bastioane, monumente. Voronețul, Humor, Moldovița, Vatra Moldoviței, Arborea, Putna...

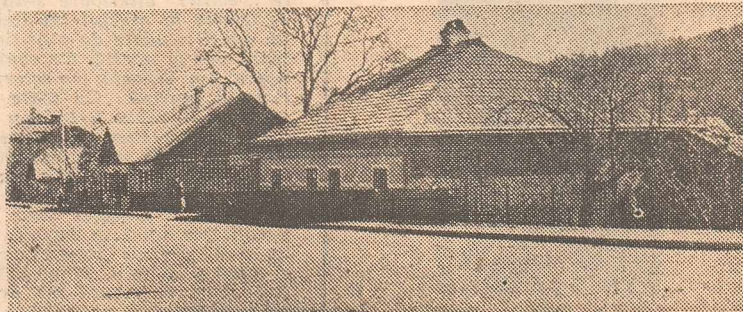
Istoria aceasta seculară săpată în inimile noastre, își reînnoadă firul — o vreme întrerupt —, înălțimilor și gloriei sale.

Gura Humorului trăiește, de două decenii, o renaștere, la scara secolului XX, similară cu cea din evul mediu de mijloc românesc, pecetluită de monumente și cultură. Este, cum mai spuneam odată, epoca urbelor. Din rîndul doi, după explozia orașelor noastre mari. Moldova, de la nord la sud, de la Dorohoi la Dunăre, pe fire de apă și văi de munți este împresurată cu salbe întregi de asemenea tîrguri cu destine

de stele căzătoare, de aștri stinși ce păreau să nu se mai aprindă niciodată, să nu mai strălucească din nimicienia lor. Este, iată, un prognostic contrazis. Toate, dar absolut toate sînt revitalizate prin politica partidului și statului nostru, a conceptului privind dezvoltarea armonioasă a întregii țări, emanat de secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arhitectul renașterii moderne a României. Politica sistematizării este, o știm, un concept socio-economic, o localitate nu se poate ridica dacă nu are asigurată structura ei de rezistență, locurile unde omul să muncească, altfel, va migra, cu siguranță.

Gura Humorului are 17 000 locuitori între care 6 500 sînt cei care, dimineața, se înrolează în bătălia pentru materiile prime, coboară în mine —

Tablou votiv la Gura Humorului



Gura Humorului ieri, o imagine a amintirii

în mine de cărbune, de sulf, de minereuri feroase și neferoase —, urcă în păduri, intră în fabrici și ateliere de producție, se așază la catedre, își pun halatele și gulerele albe, oficiînd în serviciile tot mai numeroase ale urbei. Gura Humorului este centru minier, centru forestier — deține una dintre cele mai mari și mai importante Unități forestiere de exploatare și transport din țară, UFET, care furnizează de la arborii de rezonanță pentru viori și lemnul nobil pentru mobilier stil la esențele pe care se sprijină galeriile de mină, Galaxia Gutenberg și industria mătăsii —, centru textil, centru de industrie chimică — aici se află una din primele fabrici de articole tehnice din cauciuc din România —, centru al unor mici industrii și meșteșuguri tradiționale cu faimă în lume, ca cele de harnașamente, împletituri de răchită, produse de tîmplărie fină. Industria nisipurilor extrase din albiile Moldoviței și Moldovei este asaltată de constructorii din întreaga Țară de Sus pentru noile ei monumente ce cresc într-un ritm uluitor. Gura Humorului nu mai este doar un culoar turistic — a cărei culoare locală era ceramica neagră a Marginei din apropiere, portul popular arhaic, cu armoniile lui în alb și negru, cei cîțiva meșteri virtuosi ai lemnului

— spre monumentele Nordului, Voroneț, Moldovița, Cîmpulung, Humor, Putna, este chiar un loc de uimire unde te oprești de bună voie, oricît de grăbit ai fi. Simți nevoia să-l descoperi și să-i asculți pulsul între două istorii. Cartierele noi — Voroneț și Boureni — completează centrul civic cu o arhitectură frumoasă și ambițioasă în liniile ei curate și clare, în dialogul ei rafinat cu proporțiile naturii și ale casei bucovinene. Platforma lui culturală — căci are o asemenea platformă — conține 6 școli generale, 6 grădinițe, un grup școlar (liceu, profesională, maiștri) cu 1 600 de elevi, un muzeu etnografic, cum puține sînt în țară (ca bogăție și organizare muzeistică), o casă orașenească de cultură, o casă a tineretului, un complex turistic abia dat în folosință, cu vile de vacanță, club, o bază sportivă și un parc dendrologic dominat de magnolii, de curînd intrat în circuitul taberelor republicane ale copiilor — se reține, mai ales, prin calitatea faptelor de artă și de învățătură ce se petrec în interiorul ei. Gura Humorului își cultivă cu orgoliu vocația culturii. Puține orașe de mărimea lui promovează festivaluri anuale și biennale de rezonanță și iradiere națională, ca cel al filmului de amatori și diaporame, ca cel al Zilelor culturii humorene, puține



Arhitectura liceului industrial, unde învață 1 600 de elevi este o metaforă cu multiple sensuri

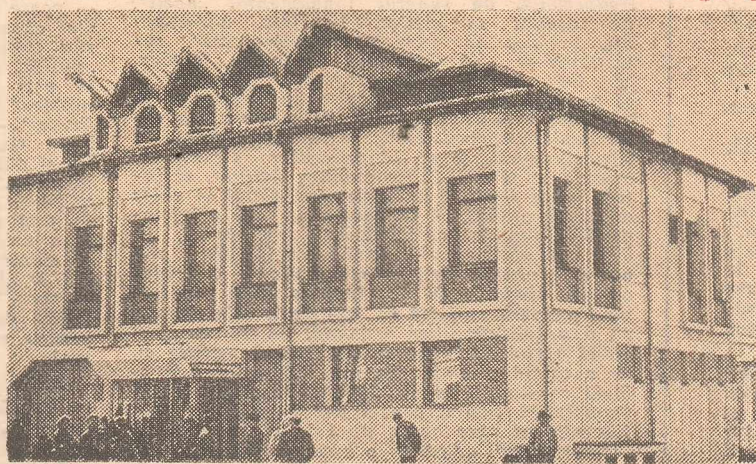
pot declara că la 17 000 locuitori au peste 2 000 de artiști amatori care, în finala pe țară a ediției anterioare a Festivalului „Cîntarea României” au cucerit 47 de premii. (Am văzut odată, pe perețele casei de cultură, un superb tablou de artă modernă, un virtuj de alămuri, sugerînd de pretutindeni, valurile unei muzici coplesitoare, iar asta era un semn bun al gustului desăvîrșit și al subtilității artistice promovate, ca un testament, lingă tîmpla frescelor de Voroneț).

Ce tablou mai viu se poate intrupa ca emblemă a noii zidiri din tirgul de la gurile Obcinelor Bucovinei ?

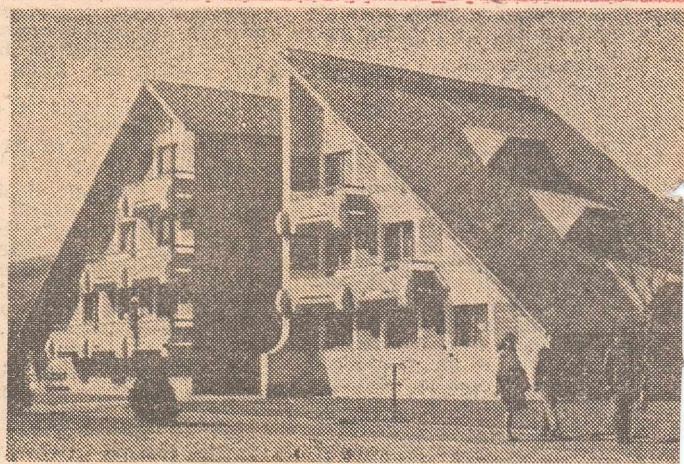
(Imaginile imortalizate aici se vor și sînt, un document din primăvara anului 1989, din chiar zilele cînd, în finalele foruri de partid și de stat, se luau noi măsuri pentru sistematizarea și modernizarea localităților țării, din acest mic oraș ce urcă și tot urcă, fără opreliști, spre civilizația mileniului III. Să nu scăpați magnoliile în floare acum pe malul Moldovei, unde n-au crescut niciodată, în aerul rarefiat și rece de munte. Au fost acclimatizate pentru prima dată. Sorbiți acest simbol o dată cu parfumul și suava frumusețe a florilor gingașe).

Fotoreportaj
de CICI IORDACHE-ADAM
și ELENA GHERA

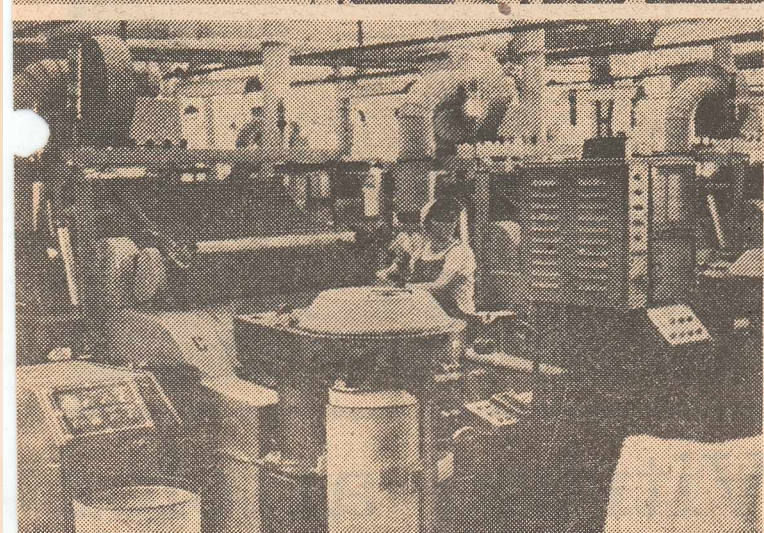
Trei sugestii posibile pentru editorii



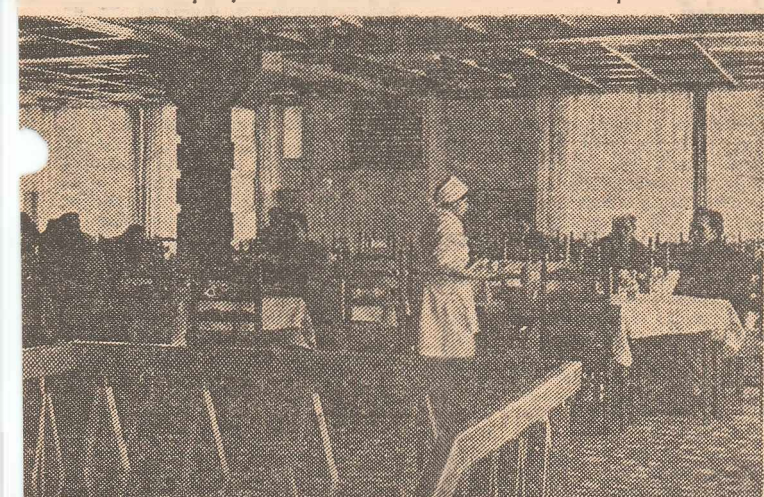
Edificiul însuși al cantinei vorbește despre prețuirea de care se bucură munca minerilor



Aceași arhitectură inspirată, în armonie cu natura și tradiționalitate noului complex turistic și satului de vacanță pentru copii



Poligonie, o industrie ultramodernă a celor 3R. Din resturile textile recuperează și alte fabrici din țară, o nouă fibră ia drumul industriei de țesături



Înainte și după intrarea în schimb, minerii trec pe la cantină

strate



ene, întâlnită pretutindeni la Gura Humorului, dă farmec și personalitate de pe malul Moldovei

Insemnări de reporter

Odată cu sosirea berzelor, semn că primăvara a intrat în drepturile ei, am poposit în Bistrița, cetate a vieții, muncii și creației românești dăinuind de secole, propulsată pe coordonate ce-i dau configurație modernă în anii ce-au urmat după 1968, când a devenit capitala județului Bistrița-Năsăud. Cu îndreptățire, primarul orașului, Simion Lupșan, îmi spunea că organizarea teritorial-administrativă din urmă cu 21 de ani reprezintă pentru bistrițeni, ca moment decisiv al devenirii orașului lor, al doilea 23 August. Primul le-a adus lor, ca de altfel întregului popor, libertatea și demnitatea, al doilea, renașterea urbanistică și economico-socială, intrarea impetuoasă în spațiul civilizației contemporane.

Ce schimbări au avut loc, deci, aici, în ultimele două decenii?

Oameni ai locului, cu dragoste de aceste meleaguri, cu angajarea patosului edificator, Simion Lupșan și Vasile Vrînca, acesta din urmă secretar al Comitetului Executiv al Consiliului Popular, ne introduc într-o lume a hărniciei și frumosului, a înnoirilor — realitate definitorie înfrântă pretutindeni. Reținem: în 1968, zestrea edilitară a orașului Bistrița se rezuma doar la 12 apartamente noi, azi ajungând la 21 000, care alcătuiesc cartiere pline de viață. Trei dintre ele — „Decebal”, „Ștefan cel Mare” și „Independența” — constituie noile cărți de vizită ale orașului. Concomitent cu ridicarea unor blocuri, în medie cu patru niveluri, edilii orașului au acordat o atenție cu totul specială conservării și integrării în noua ambianță a zonei istorice. Centrul Eminescu găzduiește manifestări culturale-educative de mare interes în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. Unul din cele mai vechi edificii găzduiește, azi, Muzeul județean. La rîndul său, Complexul „Șugălete” — prăvălii și ateliere care odinioară formau un vestit centru comercial au fost reamenajate în stil tradițional; aici se desfășoară astăzi o mare diversitate de produse aparținând industriei meșteșugărești — expresie a potențialului creativ al populației din partea de sus a țării. Goticul tîrziu din vremea breslelor și-a reocupat și el un loc distinct. Una din clădirile în care cu ani în urmă ființa un aprozar (!) este destinată, astăzi, Galeriilor de artă. Casa argintarului, în care a fost găzduit, în septembrie 1938, domnul Țării Românești Moldova, Petru Rareș, atunci în drum spre cetatea Ciceului, adăpostește Școala populară de artă...

Dezvoltarea orașului și a județului se află sub influența benefică a științei, a cercetării, a efortului cutezător, neobosit. În raza orașului Bistrița funcționează 50 de instituții de învățămînt. Peste 20 000 de copii se formează pentru diferite profesii. În acest an, Facultatea de subingineri împlinește un deceniu de activitate. Cadrele pregătite aici se remarcă prin profesionalism. Și încă o precizare. Dacă în anul cînd Bistrița a devenit centru județean nu avea nici măcar un singur strungar, în prezent, în industria construcțiilor de mașini își desfășoară activitatea 10 000 de specialiști de înaltă calificare. Într-o con-

revoluției din august 1944 și al celui de-al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român numără 50 000 de locuitori. În posturile de oraș lor, constructorii de mașini, muncitorii din industria lemnului, textiliștii și-au îndeplinit indicatorii de plan pe primele luni ale acestui an.

Inserate aceleași viziuni a propășirii, o serie de elemente conferă orașului aspectul unei stațiuni climatice. Străbătem străzi largi străjuite de tei care și-au desfășurat frunzele catifelate. În perimetrul orașului ce se întinde pe aproape 700 hectare, suprafața spațiului verde ocupă zece la sută. Grijă pentru mediul ambiant poate fi apreciată și după faptul că numai în ultimii doi ani au fost plantați 300 000 de arbori între care nu lipsesc nucul, frasinul și unele soiuri repede crescătoare necesare industriei de prelucrare a lemnului. Valea Bistriței, îndeosebi, își va mina apele în anii ce vin, pe sub bolțile plantațiilor ce-au fost sădite. Horticultorii, împreună cu asociațiile de locatari, cu participarea cetățenilor, pun în straturile proaspăt amenajate 6 000 000 de flori de primăvară.

Calitatea vieții se reflectă în multe alte aspecte. Pentru petrecerea plăcută a timpului liber al populației — majoritatea tineri — s-a amenajat în amonte, în apropierea lacului de acumulare ce alimentează cu apă potabilă orașul un spațiu pentru agrement — bazine de înot și canotaj, terenuri pentru jocuri sportive. Situat la circa doi kilometri de oraș amatorii de odihnă și reconfortare vor putea ajunge în această oază de odihnă și recreere la capătul unei deplasări reconfortante. Pădurea de la sud de Bistrița va fi brăzdată cu căi de acces spre inima acestui laborator de sănătate.

Sub așăpostul munților Birgău, la încrucișarea a două drumuri comerciale importante — primul trece prin pasul Tihota, spre Moldova, iar celălalt prin Rodna, pe valea Someșului, spre Bucovina — orașul Bistrița își afirmă cu putere valențele socialiste ale muncii, creației și modernității.

Salva Parva Nepos Romuli. Fiecare cuvînt din acest omagiu rostit în limba latină a devenit în timp numele unor așezări cu aură de legendă din această parte de nord a țării. Străbătînd cu admirație aceste meleaguri, noi azi putem exclama cu mindrie patriotică: „Slavă ție reînnoită și fermecătoare Bistrița a Epocii Nicolae Ceaușescu a României socialiste”.

CONSTANTIN ZAMFIR ■

Bistrița — continuitate și modernitate

ceptie ce a ținut seama de folosirea judicioasă a terenului, platforma industriei grele a fost amplasată în partea de nord a orașului, iar cea alimentară — în partea de est și vest.

Complexul industrial, puterea orașului, forța lui dinamizatoare a necesitat investiții impresionante.

Marca socialistă a orașului Bistrița este semnificată de produse vitale pentru ramuri de vîrf ale economiei naționale: tablourile de automatizare a unor procese industriale, acumulatorii cu cele mai largi destinații, cablurile pentru transportul energiei electrice realizate din oțel căroră pentru conductibilitate li s-a aplicat doar un strat fin de cupru. În ceea ce privește produsele din lemn — peste 30 de sortimente pornesc zi de zi spre beneficiari. Realizarea planului la export constituie un indicator al calității și competitivității. Se adaugă acestor realizări de prestigiu produsele Filaturii de lînă pieptănată și ale Fabricii de textile nefesute — care capătă o tot mai largă căutare și utilizare în lucrări mecanice și chimice.

Bistrița anului 1989, anul celei de-a 45-a aniversări a



Dorina Lazăr

O clipă de liliac

Era al 700-lea spectacol, se băuseră în scenă 700 de sticle de șampanie, pline cu ceai de tei, de 700 de ori corijaserăm poziția fotoliilor, de

700 de ori întrebaserăm — „e lume?”, de 700 de ori regizorul tehnic cu mîna voită năpăstuită replica — „n-avem ce face, trebuie să jucăm, e lume și în picioare”, de 700 ori curseseră lacrimi și pe scenă și în sală, s-ar zice că totul intrase într-un normal, într-un mecanism.

Și totuși...

Cineva din distribuție împlinea în seara aceea 40 de ani și o sirguincioasă admiratoare i-adusesse un mare braț de liliac, și-un personaj care trebuia să intre în scenă, pentru a 700-a oară cu o mîină de flori de hîrtie, a prins din zbor acel braț de liliac și... miracol!

Aducîndu-l acolo, în scenă, sub lumina crudă a reflectoarelor, liliacul a săvîrșit minunea aceea de april, a sfințit cu mireasma, cu prospețimea și candoarea lui și scîndura, și oamenii, și pe ei, artiștii, și pe cei care-i priveau.

Și ne-am simțit cu toții mai curați, mai adăvrați, mai noi înșine, și nu ne mai păsa nici de azi, nici de mine, și nici de exploziile solare.

Era binecuvîntata comuniune dintre „noi” și „ei” din sală, era clipa aceea negrăită în care ești vrăjitor, ofician, era ceea ce unui o numesc circumspect artă.*

*) În seara aceea se juca Arta conversației

Pașii poetului

Alte case și locuri

La terminarea școlii primare, Mihai este înscris, în același oraș, Cernăuți, în 1860, la Ober Gymnasium, directorul primindu-l cu memorabilele cuvinte: „încă un Eminovici?!“ În acea vreme locuia în altă parte, în țirțec, în odăi tixite de școlari, casă care nu se mai păstrează (str. Bogdan Hmelnițchi, fostă Dreifaltig — keitsgasse) sau la profesorul Victor Blanchin, o primitoare locuință, dănuind și astăzi pe strada Ucraineană nr. 53 (fostă Josefs-gasse, nr. 23).

Străbăteam, tăind cât mai scurt străzile, spre liceu și rămânem impresionați de priveliștea care se deschide. Mai întâi, din colțul clădirii, aflăm numele străzii: M. Eminescu (fosta Gimnasialgasse). Clădirea impune prin eleganța simetriei și sobrietate. Ne apropiem de intrarea principală, situată în altă parte decât pe vremea poetului, adică tocmai pe strada care îi poartă numele. În dreapta intrării, pe o placă de marmură citim că „în această clădire, în anii

1860—1863 a învățat Mihai Eminescu“. Ni se spune că, în curând, cu prilejul Centenarului va fi pusă o nouă placă marcând cu exactitate personalitatea marelui nostru scriitor.

Urcăm, spre etaj, scările, care vreme de aproape trei ani, au fost străbătute și de pașii poetului. Pătrundem în clasa în care a învățat. Acum, aici se află laboratorul de matematică. Înjumătățită, pentru a face loc aparatelor școlare, nu ne oferă perspectiva de atunci. Ni se re-latează însă că, într-o clasă alăturată, amenajată acum în vederea studiului limbilor străine, va fi organizată, cu prilejul Centenarului, o cameră memorială destinată citorva personalități care au învățat la acest gimnaziu: Mihai Eminescu, matematicianul Manfred Stein (Emil Kleber) și Andrei Strujinski, celebrul atomist sovietic, Laureat al Premiului Lenin.

Întrebăm dacă se vor găsi elemente comune pentru reliefaarea celor trei personalități atât de diferite ca specialitate și ne ex-

primăm între altele nedumerirea că această modestă cameră muzeală nu ia ființă în chiar clasa unde a studiat poetul, mai potrivită cu scopul propus. Sugerăm rămâne a fi luată în discuție de Consiliul profesoral.

Auzind semnalul soneriei electrice, ne reamintim brusc de fascinația clopoțelului de vremuri și întrebăm dacă nu se păstrează. De undeva, este adusă o frumoasă piesă de muzeu dar constatăm că nu este cel din timpul studiilor lui Eminescu. Spart prin 1910, clopotul a fost înlocuit cu altul, turnat în acest an, așa cum rezultă din ștanțare. Cum în zidul trainic al casei scărilor se află bătrina chingă de fier ne grăbim cu ajutorul elevilor să montăm frumosul clopot.

Iar unul din copii, bucurându-se a-l vedea atârând la locul lui, îl face să vibreze prelung, clinchetul sonor pătrunzând din coridoarele lungi în numeroasele săli de clasă. Ne simțim, la sunetul lui, cu 125 de ani în trecut, auzind par-

că, vibrând intens, prelungite în conștiință, versurile eminesciene: „Blindul sunet se împarte / Peste văi împrăștiat, / Mai încet, tot mai încet, / Mai departe... mai departe...“

...Mai departe, alte locuri cunoscute de poet. Mai întâi Hotel de Moldavie, din strada Lenin 14—16 (fostă Hauptstrasse, 25—27), înălțat între timp cu încă un etaj și devenit bloc de locuințe. Aici însă în mica sală de spectacole, tinărul Eminescu descoperea, cu ochii măști de uimire, teatrul și rostirea limbii românești pe scenă în interpretarea trupei Fani Tardini-Alexandru Vlădicescu, iar mai apoi, contribuia singur ca suflor în vremea turneului organizat de Mihai Pascaly, la realizarea impresionantelor spectacole. Cu renovări minime, hotelul ar putea arăta ca în anii 1864—1869.

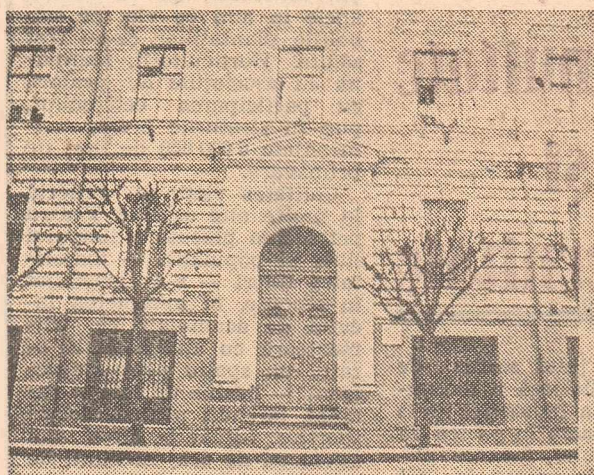
Căutăm, mai departe, locuința Aglaei Drogli, sora mai mică vizitată și ea aici, și o găsim pe strada Universității nr. 34 (fosta Residenzgasse, nr. 12) în chiar fața Universității. Nu departe, este și o altă casă în care a fost găzduit, la Aspazia Kaplonska, în curtea proprietății lui Oreste Renney (a cărei soră era), acesta fiind prefect de Rădăuți în timpul organizării serbarilor de la Putna, la 1871,

și sprijinitor atunci al acțiunilor întreprinse de studenții din Viena.

Vizităm, apoi, cimitirul în care se află monumentele celor doi profesori ai lui Eminescu, Aron Pumnul și I.G. Sbirer. Străbăteam străvechiul parc, locul de joacă al gimnazistilor, toloaca, plină de atâtea amintiri povestite de contemporani, micul loc de scaldă de pe malul Prutului, împrejurimile de la Horecea, spre Boian, spre Siret, spre Mihăileni și spre casă, pe care le-a străbătut în atâtea rânduri, de câteva ori chiar cu pașii...

Harta pe care o reconstituim, ne dezvăluie, de asemenea, alte obiective, pe care timpul le-a conservat, oferindu-ne astăzi bucuria de a reîntâlni, pășind prin vreme, imaginea succesivă a poetului. Cernăuții are considerabilul merit de a fi păstrat cu pietate și profundă considerație, peste vicisitudinile celor două războaie mondiale, cele mai importante locuri eminesciene din anii formației sale în spiritul dragostei pentru literatură și om, așa cum le sădește în conștiința elevilor, marele profesor și revoluționar Aron Pumnul.

VICTOR CRĂCIUN
Fotografii de VASILE BLENDEA



Dorel Vișan



Profesionalitate și conștiință artistică

Tot ce se face în teatru și film se face dintr-un suflu al dragostei. Aș putea spune că dragostea trebuie să facă parte din atmosfera de lucru. Pornind de la aceste considerații și de la faptul că atât teatrul cât și filmul sînt produse și rezultate ale acțiunii unui colectiv, fiecare membru al colectivului trebuie să fie pătruns de acest suflu al dragostei. Și dragostea presupune în general generozitate. Iar câtă generozitate există la fiecare membru component al grupului, atîta plinătate degajă actul final artistic. Fără să neglijăm cuantumul de participare al fiecărui membru component al grupului (regizor, actor, scenograf, compozitor, scenarist etc.), cred, totuși, că determinant este actorul. Toți ceilalți „cîntă“ la simfonia, trupul și vocea actorului, ca la un instrument. Printr-o comparație — păstrînd, desigur, proporțiile —, aș asemui situația actorului cu aceea a unui boxer: în timp ce ultimul este singur față-n față cu adversarul, actorul este singur față-n față cu publicul. Sigur că, nu e deloc neglijabilă concepția regizorală în care se încadrează jocul actorului. Ca un antrenor deosebit. Mergînd mai departe cu comparația între artă și sport, trebuie să scoatem în evidență efortul care se depune în ambele domenii; la fel de important este și

fair-play-ul între membrii echipelor.

Eu, personal, n-am putut lucra niciodată cu un regizor cu care nu m-am înțeles sau într-un grup în care nu aveam comuniune sufletească (și nu numai sufletească). În general, contradicțiile care uneori s-au ivit au pornit de la faptul calitativ al acțiunii; de altfel, consider că problema calității grupului este cardinală; numai oamenii de calitate pot face lucruri de calitate. Concluzia asta o trag tot în urma experienței mele actoricești. Am fost un norocos, colaborînd cu cei mai buni regizori de teatru și de film, cu parteneri de mare profesionalitate și conștiință artistică. În acest context, cu deosebire respect și aleasă considerație î-aș numi pe Victor Rebengiuc, George Constantin, Gheorghe Nănescu, Melania Ursu, Silvia Ghelan — dintre actori, iar dintre regizori: Dan Pița, Stere Gulea, Alexandru Tatos, Nicolae Mărgineanu și, nu în ultim rînd, pe Mircea Danieliuc și operatorul Florin Mihăilescu, de a căror profesionalitate și prietenie mă leagă o experiență unică, filmul Iacob. De altfel, toți dintre colaboratorii apropiați mi-au rămas prieteni de suflet și de idei.

Nu intenționez, în fapt, să scriu cu orice preț un articol despre generozitatea și altruismul artistului, dar vreau să spun că el însuși este și trebuie să fie un om care arde și se consumă pentru alții, ca o veritabilă făclie; și-atunci, generozitatea și altruismul sînt și trebuie să fie calități ale structurii sale. Nu pot încheia aceste câteva gânduri fără să-mi exprim bucuria de a exemplifica practic justetea despre calitatea grupului la care facem referire în legătură cu echipa filmului Iacob; bucurie pe care o retrăiesc și care îmi dă toate premisele că prin distribuția în rolul lui Ion Creangă (grea misiune) din filmul Stol de cocori (regia Nicolae Mărgineanu, scenariu Mircea Radu Iacoban), îmi dă speranța că un nou colectiv de lucru, care are la bază suflul dragostei, indică de pe acum șansele unei activități colective.

Șansele de izbîndă ale actorului? Nu în ultimul rînd, desigur, seriozitatea și conștiința profesională, dublate de o bună cultură a profesiei (și nu numai), sînt singurele șanse de izbîndă ale unui artist care se respectă pe sine și respectă și semenii, deopotrivă, publicul pentru care se dăruiește și „arde“, ca o flăcără, luminîndu-se pe sine și luminînd și semenii noștri într-o rațiune.

Gala tinerilor actori

Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist — Biroul de Turism pentru Tineret, în colaborare cu Consiliul Cultural și Educației Socialiste și Asociația Oamenilor de Artă din Instituțiile Teatrale și Muzicale, organizează în perioada 16—22 iulie 1989 cea de-a VII-a ediție a „Galei tinerilor actori“.

La manifestare pot participa: actori profesioniști în vîrstă de pînă la 35 de ani cu recitaluri individuale sau de grup (cel mult 3 persoane), studenți de la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică București și Institutul de teatru din Tirgu Mures cu recitaluri individuale, recitaluri de grup și spectacole.

Repertoriul va cuprinde creații artistice din literatura românească sau universală de valoare, poezie, proză, fragmente

dramatice, pioase de teatru, care să se circumscrie obiectivelor de formare multilaterală și educație estetică a tineretului.

Pînă la 15 iunie 1989 participanții vor depune la agențiile județene BTT, fișa de înscriere însoțită de o fotografie și 2 (două) exemplare dactilografiate ale textelor recitalului individual sau de grup; textul va fi avizat de conducerea teatrului și de Comitetul județean de cultură și educație socialistă.

Vitrina artelor

Plastică

Zațul astrilor

Numărul acelor care speră să se impună prin inovații cu efecte artistice radicale nu-i astăzi mai mic decât în primele decenii ale veacului. Spre deosebire de timpurile cînd inovațiile erau proclamate emfatic, cînd programele de creație consumind cu vehemență ideea unei schimbări de esență abundau, contemporanii își dezvăluie intențiile, nu mai puțin ambițioase, cu o regie mai subtilă, izbutind cîteodată să devină foarte populari prin... discreție. Există cîteva care și-au făcut din discreție, dintr-o evlavioasă supunere la natură un veritabil scenariu. Însemnat, ca orice scenariu conceput să intereseze un public mare, de schimbări neașteptate de direcție. Pînă și de tot benignele expoziții ale zugravilor de naturi statice și peisaje bucolice și pitorești mărturisesc un crez avîntat, condiționat de ideea maximei originalități. Din cînd în cînd, cite un artist tinăr sau aparținînd generațiilor de mijloc se încumetă să fie profund sincer, să aducă în galerii o operă echivalează cu un ecorseu al propriilor idealuri. Publicul e impresionat de fapta acestor artiști ca de o operație pe cord deschis. Liviu Călinescu e unul dintre ei.

A debutat relativ tîrziu, ca abstract, dar selecția recentă de la Căminul Artei (parter) cuprinde imagini figurative. Theodor Redlow, în catalog, scrie despre „irepresibilă năvală a unei interiorități tensionate“. Liviu Călinescu este, într-adevăr, un tensionat și un expansiv, un pictor care nu numai că nu se sfiește să-și dezvăluie crezul direct, dar are și convingerea că merită să te expui, întocmai unui actor, odată cu opera. „Aș dori — mărturisește el sub imboldul aceleiași „irepresibile năvale“ — să pot exprima „curgerea

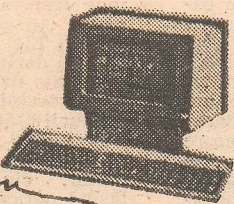
neîntrepută“ a materiei — uneori aflată în stadii incipiente, alteori evoluind implacabil spre „ceva“ imprevizibil, strîmîndu-ți surprinderea, stimuluîndu-ți imaginația, făcîndu-te să trăiești mai intens, să fii electricizat, să poți electriza, fascina, vrăji la rîndul tău; să pot sugera frămîntarea, zbuciumul materiei, contopirile, dezintegrările spontane, dar în același timp aș vrea să obțin interferențele acestei curgeri cu stările spirituale, cu sentimentele de cele mai multe ori imposibil de exprimat verbal“. Am transcris pasajul fiindcă, dincolo de unele improprietăți stilistice, de simpaticele lui insistențe ne comunică o dorință de punte umană, de înțelegere emoționantă. E unul din puținii artiști de azi care își tipă nevoia de comunicare. Un indiscret și un incomod, însă un pictor bun. Deși cam neglijent prezentare — chiar dacă socotim neglijențele ca mică frondă artistică — pinzele lui Liviu Călinescu se tin minte. Modelele istorice sînt Ensor și van Gogh. El nu-i imită nici pe unul, nici pe celălalt; actul picturii îl trăiește, asemenea lor, în transă. Citez încă din versurile lui Liviu Călinescu din catalog, versuri cu toate elementele unui program de creație: „Magice semne / se contopesc anapoda în zațul astrilor / încandescente comete / și ploii torrențiale de stele / se împrăștie-n toate celulele nervoase / care-mi dirijează starea de veghe.“ Culoarea lui Liviu Călinescu e vie, arzătoare, acordurile au suflu simfonic, portretele de dimensiuni medii — portrete de grup — sînt foarte frumoase și-și vor afla, fără îndoială, colecționarii fideli. Prudent, Theodor Redlow observă, deși referă scriet la procedee, la mijloace, în încheierea prefetei sale, că „emoțiile hiperintense pot fi anihilate“. E o propozițiune curajoasă și dreaptă, la care Liviu Călinescu ar trebui să ia aminte.

TUDOR OCTAVIAN

atelier literar



Paul Birlad



Popa Paul — Birlad. Din toate poemele trimise, doar în vis se apropie de poezie. Restul e plătire și inocență vinovată. Lipsa lecturilor se simte, mai ales în ceea ce privește conținutul.

Elena Miu — București. E loc de mai bine. Supravegheați-vă limbajul, nedespriși încă din orizontalele prozei; încercați să vă „rotunjiți” ideile: toate poemele — mai puțin Izvor pierdut și Floare murind — sînt ca niște camere frumoase cărora le lipsește un perete. Mai întotdeauna cel în care trebuie să vină fereastra.

Mariana Bodolică — Iași. Vă știu de mult, vă admirăm și rămînem perplecși și indiferenți: sinteti inepuizabilă, nesfîrșită, insistentă, tenace, fermă, perseverență, asiduă, obstinată, îndărătnică și din nou inepuizabilă. N-am spus și poetă. Deși pare-că sinteti, dar căutați poezia exact unde nu este, ori s-a terminat. Graba, superficialitatea, fronda, nelectura, indisiplina și, în ultimă instanță, lipsa de respect pentru poezie, plus multe altele, anulează primele calificative. Chiar dacă bateti, aproape zilnic, cu aceleași texte sapirografiate, la toate usile, nu toate sînt obligate să vi se deschidă.

Dumitru Petras — Botoșani. „Maladia” despre care ne vorbiți vă vine bine: cînd vă străduiți, și aveți ce spune, poeme-

le sînt frumoase. Între acestea, Mi s-a părut, De la drum, Strada inimii, mai puțin Navetă. Celelalte cad în păcatul locului comun, al lipsei de substanță poetică și imaginație. Sînt prea reale, în sensul că reproduc realitatea așa cum o vede oricine. Obligația poetului este s-o vadă altfel, îndepărtîndu-se de ea pentru a se apropia de esență. Oricum, semnele promit.

Urie Vlacea — Tîrgu-Jiu. Computerul se îndoiește de autenticitatea numelui, este încintat de poemele trimise și vă așteaptă cu altele, ținîndu-le pe acestea „în rezervă”. Adăugați și citeva date de biografie personală. Trădare, trădare dar să știu și noi...

Mihai Băcăuanu — Bacău. E frumos din partea dumneavoastră că ați revăzut „producția poetică” și ați aruncat la coș paginile pe care le-ați considerat nereușite. Ați aruncat prea puțin. Și cele pe care ni le-ați trimis meritau același tratament. Mai puțin poemul Există, din care reproducem: „Există / un timp în care / nisipul clepsidrei / refuză să curgă / amintindu-și / de aripile fluturilor / răstăgăniți pe flori”. Dacă ați aruncat la coș astfel de pagini, ați făcut o greșală.

Rodica Elvira Bercea — Drăgănești-Olt. Nimic publicabil. Un anume fior

în Veneția, oraș pe care nu l-ați văzut, dar pe care îl considerați trist și tăcut pentru că nu are parcuri, pașiști, alei, poteci. Are el altceva.

Gh. S. S. — Ploiești. E mult joc și multă poezie în textele trimise. Dacă nu v-ați autopersifla cu atîta voluptate, am inclina să credem că n-ați părăsit niciodată copilăria. Numai că modul în care simțiți cuvîntul ne vorbește de multă lectură și sensibilitate. Ce ar fi dacă v-ați lua mai în serios? Asta ar însemna să treceți dincolo de cele trei inițiale și să vă continuați jocul numai pînă la un punct: poezia nu poate trăi în afara spontaneității (deci, a jocului), dar conștiința estetică trebuie s-o conducă într-o singură direcție, cea a semnificației artistice. E frumos să citești: „O, de-ar ști de-ar ști omul / citi ani de trudă / sunt în baletul în baletul unui fulg...”, dar e inutil să cauți sensuri în: „Cil de necesari legat cu piroane / clipa de balast nu se întoarce / suveică altui laocoon bumb și runc / Sanscrit cataractă”. Vă așteptăm sau ne despărțim?

Argeleanca Justinian — Medgidia. Vă reproducem, fără comentarii, poemul Implozia strigătului: „Venca din mine un strigăt / dureros / vroia să iasă / dar mi-am adus aminte / că nu este frumos / l-am întors atunci / și am strigat cu el pe dos / așa cum ai

săruta carnea / de lingă os”.

Ilie Arsovic — București. Dacă am presupune că poezia e un pui de căprioară, atunci putem spune că dumneavoastră vă apropiați la doi pași de el, însă mai departe nu știți ce să faceți. E de știut că puiul nu e singur și acest amănunt v-a scăpat. Nici poezia nu-i singură: are nevoie de sinceritate, de sentimente, de idei. Deocamdată, după predilecția pentru miros — „copacii miroseau a ploaie / și iarba mirosea”, „miroase a sărbătoare”, „cenusa miroase a lumină”, „fumul miroase a foc” — deducem că v-ați apropiat de locul cu pricina călăuzit doar de simțul olfactiv. Mai sînt altele patru, iar poetul este înzestrat întotdeauna cu șase.

Titli Gheorghiu — Vaslui. Ne scrieți: „Am încercat să arăt poeziile mele la mai mulți prieteni, dar aceștia mi-au spus că sînt prea modeste și că trebuie să muncesc mult. În dumneavoastră mi-e toată nădejdea. Vă trimit acum trei poeme, promițîndu-vă să vă trimit imediat un set întreg dactilografiat”. Și vă răspundem: prietenii dumneavoastră nu au dreptate. Poemele, toate trei, sînt foarte frumoase, am zice desăvîrșite. Le așteptăm și pe cele promise. Puneți în plic și citeva date personale, precum și o fotografie

În atenția colaboratorilor: 1. Manuscrisele nu se înapoiază. 2. Nu se citeșc manuscrisele care depășesc 10 pagini de text. 3. Nu se deschid plicurile care nu au menționat expeditorul. 4. Se acordă prioritate textelor dactilografiate.

DARIE NOVACEANU ■

Închinare

El vine dintre pagini cu litere de aur
Să ne aducă toată lumina minții lui.
Pe nobila sa frunte crește frunzele de laur
Și eurge parcă singe prin bronzul din statui.
Și fiecare floare un „O, rămii” șoptește
Și buciume cu jale prin văi parc-ar suna,
Iar cînd rotundul lunii în noapte se ăveste
Tainic ne duce gîndul către Măria Sa.
Atunci deschidem Cartea cu veșnic tei în floare,
Nu din firești motive, nici ca mai buni să fim,
Ci pentru a ne pune o singură întrebare:
De ce pe Eminescu îl redescoperim?
Ii știm biografia, în trecerea-i prin lume,
Frumoasele-i portrete stau azi la locul lor.
Dar nu putem pătrunde ce a simțit anume
Cînd i-a ieșit din pană „Mai am un singur dor...”
Seca-vor, poate, riuri din albi legendare
Și munții peste veacuri vor deveni mai mici
Dar Eminescu între aceste vechi hotare
Va veșnici lumina Cuvîntului. Aici!

VIOREL MUNTEANU

Mică artă votivă

Poți zări în cîte-un tablou,
îndărătul personajelor,
al forfetel ce s-adumbră,
cumva ferțiți, totuși clari,
ochii artistului
arzînd în penumbră;

ori trăsăturile-i strecurate
pe fața vreunui orb în cetate,
ea și cum zugrăvind multimea de chipuri,
din cele ce-l impresionează,
apripe și fără de seară,
s-ar teme singur că va rămîne
doar el uitat, cu pietrele-afară...

PAUL GON

Penelopă

Ulise
nu s-a întors:
hrană smulg
pentru oglinzi
din carnea mea.
Agățată sint
de pinza aceasta
pe care nu o voi țese niciodată
întreagă...

Trecere

Cotul
și-a adîncit cuib
în lemnul mesei,
sprijinînd întrebarea.
Scaunul a prins rădăcini:
din cînd în cînd
fereastra se mută
de la un anotimp
la altul...

EMA VINSKI

BIA

Alexandru Ion Boanchis (Bia, cum îi place lui să se răsfete, pentru că toți artiștii autentici rămîn să trăiască toată viața în Țara copilăriei) e un arbore în extazul fluvialului. Tablourile are luminează peretii Galeriei de artă a municipiului București spun povestea că el a venit în pictură ca spre un lac miraculos unde vin să se scalde numai cei ce știu — și nu se tem — că acolo înoată și rus-salce. Viața. Seducția. Moartea. Dar mai înainte de toate, curtea miracolelor. Pe el l-a împins în această lume halucinantă visul, furia, mirarea, poate și sperietura de lup și deochiul de vulpe. În Marea cîntărilor te auzire duhul pe care nimeni nu-l cunoaște, dar cu totii ne îngăduim să-l numim, cînd există — foarte rar! — talent înăscut. E vad, munte, ripă, virtute sau pisc, e adevăr sau indoială, această chemare fără început, fără sfîrșit, plină de durere și de răspundere, traversată totdeauna de nesfîrșite speranțe și de bucurii neajunse? În lumea multă

și frumoasă a culorilor (cîte curcubeie va fi cunoscînd visul?), BIA vine, ca să-și des-ferece inima, din Transilvania, ca să lubească împărțirea Dunării în ramuri, lăstari și frunze. Și mai vine apoi dintr-o mare familie de nobili — căci ce altceva au fost tărani, părinții noștri? — din răsărit de bot de minz, din izvor ameli-tat de miresme, din Ardealule, Ardealule bătrîn și al nostru totdeauna, vine în Cimpia română, în Delta, în bocetul sal-cimului și în luxurianta pădu-re de cîtină roșie, în inima lotusului, spre a ne spune că iubirea, definitivă, eterna iu-bire de oameni, de dămint, de lună, de răsărituri înălțuite, de prieteni este minunea care ne ține într-un frumos colț al Europei, asemuit Luceafărului din zori, piinii proaspete de la prînz, vinului de la Cina cu munții Carpați, după ce am ostenit pentru copiii noștri.

FĂNUȘ NEAGU ■

Ionel Voineag



Artist și public

Nu putem vorbi despre spectacolul de operă decît ca despre un teatru total. În acest context, sigur că și cîntărețul de operă i se cere să fie un artist total. Adică un om perfect echilibrat, un foarte bun actor, cu o sănătate perfectă — fără de care nu ar putea evolua pe scenă —, și, nu în ultimul rînd, un cîntăreț cu o voce frumoasă și o tehnică bine pusă la punct.

Teatrul de operă modern, se știe asta, se deosebește mult de teatrul de operă de acum 60 de ani, să zicem. Pentru că teatrele lirice beneficiază astăzi de toate apărăsele, de toate cuceririle științei. Azi există televiziune cu circuit închis pentru scenele cîntate, de pildă, în culise. Există, de asemenea, posibilități de montare a unor spectacole, care dau spectatorului impresia că se află la cinematograf. La Teatrul Național există, spre exemplu, posibilitatea de a monta un spectacol fără pauze, în sensul că,

după desfășurarea unui act, scena respectivă dispăre, iar în locul ei apare, în cîteva secunde, actul următor, gata montat. În săli care nu sînt construite special pentru spectacole de operă, există totuși posibilitatea de a se monta asemenea spectacole dar, cu condiția ca vocile să fie ușor amplificate, prin tehnica stîlui.

Este un mare avantaj că astăzi cîntărețul de operă are posibilitatea să fie la curent, tot timpul, cu ceea ce se întîmplă în lumea operii, prin spectacolele filmate special sau prin filmele de operă care, de cele mai multe ori, se realizează în cadrul natural, cerut de autorul lucrării (operei). Așa cum sportivii își studiază adversarii pe casete video, noi, cîntăreții urmărim pe marii interpreți ai lumii, pentru a putea să ne perfec-tăm arta cîntecului și a jocului de scenă.

Și-acum citeva cuvinte despre minunatul nostru public, exigent, foarte competent, pretențios chiar, pentru că acest public de astăzi este mult mai bine pregătit, ca receptor, decît în trecut. Tocmai datorită faptului că și el, publicul, ca și noi, are posibilitatea să urmărească spectacole care se cîntă la Scala, Metropolitan, Verona, Moscova, Tokyo etc.

Să nu se creadă cumva că misiunea cîntăre-țului de operă este una ușoară, dimpotrivă. Pe lîngă activitatea pe care o desfășor la Opera Română încerc să fac față tuturor solicitărilor din partea teatrelor lirice și a filarmonicilor din țară, a Radioteleviziunii române, a celorlalți factori care diriguiesc cultura și arta și, desigur, a solicitărilor de peste hotare.

Deci, cîntărețul modern de operă trebuie să fie foarte bine pregătit, pentru a face față tuturor exigențelor epocii pe care o trăiește. Aș vrea să mai spun că nobila mea meserie este deosebit de frumoasă, ea te solicită dar te și obligă. Se poate lua acest crez al meu și ca un sfat prietenesc, sincer, pentru tinerii înzestrați, de a se îndrepta cu mai mult curaj, cu devo-țiune, spre arta cîntecului liric.

Salon de grafică satirică

Uniunea Tineretului Comunist — Biroul de Turism pentru Tineret, în colaborare cu Uniunea Artiștilor Plastici organizează în Stațiunea tineretului Costinești, în perioada iunie-august 1989 cea de-a IX-a ediție a „Salonului republican de grafică satirică pentru tineret”. La manifestare pot participa tineri creatori — membri sau nemembri ai U.A.P. — în vîrstă de pînă la 35 de ani: autorii vor trimite minimum 4 lucrări, cu dimensiunea exterioară a passepantului de 42x60 cm pe adresa Biroului de Turism pentru Tineret — str. Onesti nr. 4-6 sector 1 București, cu mențiunea: „Pentru Salonul republican de grafică satirică pentru tineret”. Lucrările vor fi însoțite de o



fișă de înscriere și o fotografie alb/negru 4/6. Termenul limită de depunere este 15 mai 1989.

OPERA ROMÂNĂ prezintă simbă 22 aprilie, la ora 18: **Recital de balet.** Își dau concursul: Carmen Angheluş, Beatrice Bleont, Roxana Colceag, Daniela Constantinoiu, Aglaia Gheorghe, Raluca Ianegic, Simona Noja, Gheorghe Angheluş, Ștefan Bănică, George Chirițescu, Adrian Gheorghiu, Gabriel Opincaru, George Postelnicu, Mihai Tugearu, Ioan Tugearu, Mugur Valsami, Claudiu Bleont de la Teatrul Național „I.L. Caragiale”.

● **Duminică 23 aprilie**, la ora 11, pentru micii spectatori: **Micul coșar** de Benjamin Britten. În distribuție: Cornelia Angelescu, Ecaterina Tuțu (debut), Cristian Mihăilescu, Sever Bar-

nea (debut). Își dă concursul corul de copii „Voces primăvera”. Conducerea muzicală: Claudiu Negulescu. La ora 18: **Concert**

La Opera Română

de arii și canțonete. Își dau concursul: Marina Mirea, Laura Niculescu, Sanda Șandru, Mihaela Agachi, Lucia Cicoară, Ecaterina Tuțu, Nicolae Bratu, Florin Diaconescu, Constantin Ene, Florin Farcaș, Ștefăniță Lascu,

Emil Iurașcu, Pompei Hărășteanu. Conducerea muzicală: Constantin Petrovici. ● **Luni 24 aprilie**, la ora 18: **Recital instrumental** (foyer). ● **Marti 25 aprilie**, la ora 18: **Concert al formației „Archaeus”** (foyer). ● **Miercuri 26 aprilie**, la ora 18: **Concert de muzică românească** (foyer). ● **Joi 27 aprilie**, la ora 18: **Concert de arii și canțonete.** Își dau concursul: Marina Mirea, Laura Niculescu, Gerda Radler, Elena Simionescu, Sanda Șandru, Mihaela Agachi, Lucia Cicoară, Ecaterina Tuțu, Nicolae Bratu, Florin Diaconescu, Constantin Ene, Florin Farcaș, Ștefăniță Lascu, Emil Iurașcu, Dan Zaneu, Pompei Hărășteanu. Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

Greu de pus la cale cu universitarii zootehniști un colocviu fulger despre cercetările lor. Cînd nu au cursuri la Facultatea de Zootehnie și Medicină Veterinară din București, îi întîlniești precis în trenurile spre Belciugatele, Brașov, Medgidia. Catedra parcurse-a mutat la fermele zootehnice, paginile lucrărilor științifice se scriu, în adevăratul sens al cuvîntului, „la botul calului”. De ani buni, ideile lor fac naveta între seminariile din amfiteatru și genele din cireadă. Tehnologia cu foc continuu a creșterii animalelor nu prea a acordat SRL gîndului profesurilor.

De peste două decenii, profesor dr. Ion Dinu a pătruns cu cercetările în cele mai ascunse tute ale vieții porcine, și a participat la crearea de tîlci și rase noi. Acum a pus sub microscopul gîndului o altă fațetă a zootehniei, intens investigată de știința mondială: influența substanțelor chimice utilizate în agricultură asupra cantității și calității producției animale. „Îngrășămintele chimice și pesticidele au avut un rol urias în creșterea recoltei”, spune. Folosirea lor abuzivă conduce însă la acumularea unui zaț chimic în plante, cu efecte negative asupra animalelor, ca: reducerea sporului în greutate, valorificarea mai slabă a furajelor, afectarea organelor digestive, scăderea calității carni etc. Chimistii și agrotehnicienii trebuie să selecționeze combinațiile de substanțe chimice cel mai puțin agresive (există și unele cu nocivitate mai redusă) precum și tehnologiile adecvate de aplicare, astfel încît să fie îndeplinit atît dezideratul unor producții vegetale mari, cît și cel al nepoluării organismului animalului și în final al omului.

Peste 5 000 de păsări și 200 de porci au cîntărit mai mereu profesorului și echipei lui. Au intrat cu observațiile în întîmîtatea ficatului, oaselor, singelui lor, au „radiografiat” fibra carni. Au tras concluzia că două „terapii” pot diminua efectul substanțelor chimice remanente. „Hrănirea cu furaje proaspete, de-abia recoltate, a scăzut sporul de creștere în greutate al puilor cu 20 la sută și al porcilor cu 12 la sută, explică. O stocare de 60 de zile a hranei a redus acest efect negativ la jumătate căci boabele continuă să metabolizeze balastul chimic, tocindu-l din nocivitate. De asemenea, respectarea rațiilor echilibrate proteic a aproape că anulează ecoul defavorabil al reziduurilor chimice.”

Întîlnirea cu foștii dascăli are de obicei parfum dulceag de nostalgie și romanță. Dar, nu despre „vă amintiți la cursul dumneavoastră stăteam în banca a patra de la geam” a venit să discute cu șeful de catedră Gheorghe Georgescu, zootehnistul de pe meleagurile Medgidiei, ci despre perfecționarea exploatarei unei microferme.

„Această miniunitate zootehnică, anexă a unor ferme agricole sau hortiviticole de deal, permite valorificarea furajelor cultivate între pomi, viță de

vie, la capetele de parcele, spune conf. dr. Gh. Georgescu, preocupat de mai mult timp de optimizarea vieții acestei celule rentabile a zootehniei. În afară de această iarbă, în meniul animalelor, se pot introduce și resturile de legume, unele fructe neconsumabile și borhoturile. Microferma nu este energofagă putînd utiliza kilowatîi și kilocaloriile furnizate gratis de soare și vînt. Ea poartă mai puțin mediul și oferă posibilitatea prevenirii și izolării mai ușoare a focarelor de boli. Funcționarea ei în regim de autogestiuie și autofinanțare, ocuparea forței de muncă pe tot parcursul anului și aportul în autoaprovizionarea teritorială cu lapte și carne sînt alte argumente pentru extinderea microfermelor ca sursă suplimentară a marilor unități. Folosirea unor reproducători

instituit din Balotesti și cei de la Centrul de Reproducție și Selecție Animalelor, șeful de catedră s-a preocupat să formeze această rasă, campioană a țării în producția de lapte. Selecții severe și mii de împerecheri între Roșia dobrogeană, Bălțata românească, Bruna de Maramureș, Friza, pentru ca fiecare să-și lase moștenire cele mai bune calități. Nou născuta „Bălțata cu negru românească” este nu numai mama afectuoasă din fotografie ci și o vacă, dacă se poate spune așa, de formula unu. Performanțele ei? Adaptare bună la condițiile țării noastre, o producție medie de lapte de 3 700 kg cu 3,7 la sută grăsime, lactație precoce cu 2-3 luni mai devreme, apititudini bune pentru mulsul mecanic, îngrășare intensivă, consum de furaje cu 15 la sută mai mic. Peste un milion de

rationale a pajiștilor cu ajutorul bovinelor și ovinelor. Nu mai transportăm pajiștea în grajd ci scoatem animalele la păscut. Ele mîncă cît vor, în ritmul dorit, iar mișcarea și ambianța naturală creează efecte favorabile asupra sănătății, productivității și natalității lor. Bineînțeles că nu ne reîntoarcem la păstoritul arhaic, întîmplător, cînd vitele pășteau lăsînd petice de pămînt rase de iarbă, iar altele intacte, ceea ce măcina fertilitatea solului. Cu ajutorul țarcurilor electrice ele sînt obligate să se hrănească de pe anumite parcele, stabilite prin calcule de pășunat rațional, dozat. Devin astfel niște recoltatori științifici ai furajelor”. Universul vechi de cînd lumea al pășunii, dar complex și încă plin de taine, este o dragoste veche a prodecanului A. Ignat. L-a tratat în lucrarea

male? Pentru a calcula la nivelul populațiilor de porci, taurine în ce proporție sînt determinate caracterile economice utile de efectul genelor sau de alte influențe ale mediului. Derivate, X-uri, ecuații simultane, matrice, pun în evidență că numărul de purce la fătare depinde doar cu 12 la sută de stîmpana genetică, deci ameliorarea necesită un timp mai îndelungat. Aceași matematică a animalelor calculează că stîmpana de grăsime e influențată în proporție de 60 la sută de gene, astfel că stabilizarea acestei însușiri se face mai ușor prin reproducere dirijată. Ca la orice operație matematică, și în aceste cazuri, s-a făcut proba. Însă mai original, pe 600 de scroafe. Ecuațiile profesorului calculează și repetabilitatea unui caracter de-a lungul vieții. Se anticipează astfel dacă volumul de lînă se păstrează constant de la o tunsoare la alta. Punînd în formule interdependența diferitelor caractere se poate stabili o singură cifră de exprimare a valorii genetice a unui animal. La Balotesti, Bacău, pe display, taurul sau cocoșul apare sub forma unui unic indice de selecție. Ecuațiile permit astfel un examen mult mai obiectiv, bazat pe dosare genetice și ierarhizări exacte.

Deși n-a încălecat niciodată și nici la hipodrom nu se duce, conf. dr. Condrea Drăgănescu a petrecut 10 ani în arhiva cu fișele arborilor gentologicilor ai cailor din herghelii. A pătruns astfel în labirintul plin de taine al eredității. Împreună cu institutele de profil, a elaborat adevărate tehnologii optimizate pentru procesele de ameliorare, aplicate pînă la urmă la toată zoologia din ogradă: porci, taurine, ovine, viermi de mătase. Aceste metode de obținere a progresului genetic maxim cu cheltuieli minime au înălțat o păgubitoare activitate cu hei-rup-ul la nivelul fermelor de elită. Acum, acestea nu mai încrucisează diverse linii și rase și nu mai schimbă haotic material de prăsilă între ele, ci împerechează numai animalele din propriul efectiv, obținînd rase pure, cu caractere bine consolidate. Logodna între aceste exemplare specializate se face în fermele de producție unde se obțin astfel hibridi producători de mari cantități de carne, lapte etc. Aplicîndu-se această strategie științifică de ameliorare, numai în ultimul an, s-au omologat 40 de noi rase, linii, hibridi. Nici acel prieten devotat și harnic al omului, calul, nu a fost uitat. Cu dragoste și pasiune, conf. dr. Gh. Georgescu și lector dr. Maria Perhinschi finisează calitățile unor linii de mare performanță.

Greu de regizat cu profesorii zootehniști un colocviu fulger despre cercetările lor. Mai ușor discuti cu ei în trenurile spre Belciugatele, Peris, Medgidia. Au luat cu ei și știința. Să grăbească pașii zootehniei pe drumul modernizării și eficienței.

FLORIN CONDURĂTEANU

Catedra din fermă

valorosi permite acestei entități zootehnice să obțină vaci în lactație, vite de înlocuirea reformei, tauri de valoare și tineret mascul destinat îngrășării pentru carne. În microfermă natalitatea este ridicată și mortalitatea scăzută. Apare și un surplus de vite destinate vînzării ca animale de reproducere.”

Pînă acum, colectivul catedrei a stabilit două module optime privind efectivul microfermei: de 25 și 50 de vaci plus tineret pentru reproducție și îngrășare. Cercetările n-au rămas să plutească în aburii unor speculații teoretice. Sînt sprijinite de rezultatele concrete obținute de microfermele I.S. „30 Decembrie”, I.A.S. Bragadiru și Medgidia: 5 000-6 300 litri de lapte pe vacă furajată, natalitate de 87 la sută, o mortalitate mai mică de 0,5 la sută, spor zilnic de greutate de 600-1 200 grame. Fiecare vacă a adus un beneficiu de 2 600-4 300 lei, mai mare decît cel al fermelor bune. Simbioza dintre marile unități și aceste microferme cu producții mari și economice, unde se realizează și o ameliorare eficientă poate fi unul din pașii viitorului.

În cabinetul șefului de catedră, niște poze. Cum a putut surprinde ochiul aparatului fotografic atîta tandrețe în lumea necuvîntătoarelor? „Bălțata cu negru românească” își îngrijește vitelul. Este toată o revărsare de dragoste înduioșătoare, de privire blîndă mîngîind creștetul puilului. „Oricîtă genetică ai învăța, dacă n-ai inima caldă pentru animale, ai deschis greșit ușa acestei meserii, spune conf. dr. Gh. Georgescu. În copilărie ascundeam o parte din mîncarea mea și animalele mi-o mînceau din palmă. Deși nu figurează printre disciplinele de studiu, sper să fi predat cu folos studenților lecția afecțiunii pentru aceste ființe mereu aproape de nevoile omului.”

Timp de un sfert de secol, împreună cu specialiștii de la

astfel de vaci competitive produc acum adevărate riuri de lapte.

În miez de Bărăgan se află o originală aulă universitară. Stațiunea didactică experimentală Belciugatele este o colecție vie din toate rasele de păsări, bovine, porcine. Studenții nu le analizează ca pe un simplu material didactic ci le îngrijesc conform tehnologiilor specifice fiecăreia. Alături, un miniorășel studentesc, rivalizînd ca arhitectonică și confort cu stațiunea Costinești. Un mic Costinești de Bărăgan! „Lucrările practice nu se mai efectuează în atmosfera prefabricată din laboratoare, ci aici, aproape de viața animalelor, spune decanul, conf. dr. Helgomar Rădulescu. În perioadele de stagiu în producție, studenții îmbracă efectiv haina zootehnistului, obișnuindu-se cu climatul de performanță, căci stațiunea noastră nu este doar poligonul de testare al muncii didactice și de cercetare, ci și o unitate economică cu producții de virf. Poate că și aceasta este una din explicațiile faptului că la sesiunile științifice studențești, concurenții din facultatea noastră au urcat mereu pe primele trepte ale podiumului.”

În cîmp, studenții anului doi încheiaseră cu bine „seminarul” recoltării rapitei. Acum se fertilizează cum scrie în notițe nutrețurile de primă apariție. În mijlocul grupei 205, cu bronz de Bărăgan pe figură, prodecanul Alexandru Ignat. Alură tînească (mai că-ți vine să-i ceri carnetul de student), elan contagios, sfaturi camaraderesti. În preajma aspersoarelor de irigații nu există nici o distanță între catedră și bănci. „Preconizăm reducerea la minimum a îngrășămintelor chimice, utilizîndu-le integral pe cele organice și amestecînd urina și mustul de grajd în apa de irigații, spune șef de lucrări dr. A. Ignat. Pajiștea de leguminoase și graminee de lîngă stațiune a produs 80-90 tone de masă verde pe hectar. Cercetăm acum posibilitatea organizării și exploatarei

de diplomă, l-a adîncit apoi în ani de studii. Așa a devenit pionierul ideii de a semăna încă din toamnă leguminoasele și graminele perene în pășune. Avantajele? O producție de furaje cu 20 la sută mai mare încă din primul an, buruienile decimate de îngheț, ieșirea timpurie a vitelor în cîmp.

Conferențiarul doctor Mihai Bălănescu nu poate să-și îmbrace niciodată cursul în scoarțe definitive. Scrie mereu pagini noi despre păsări și animalele mici. El este creatorul ratei cu ficat gras, de 400-800 gr, realizare deja prezentată de revista noastră. Acum și-a îndreptat neastîmpărul creator spre creșterea gîștelor. Crescînd neîntensiv, acestea a rămas la coada listei de preocupări ale oamenilor de știință din lume. Combinînd ereditățile valoroase a 4 linii din 3 rase, conf. dr. M. Bălănescu a creat niște hibridi de gîscă de mare productivitate. O astfel de femelă dă nastere la mai mulți boboci ceea ce înseamnă 40 kg de carne în plus pe an, provenită de la aceeași mamă. Ca o confirmare, un telefon de la Avicola Brașov anunță că hibridul de gîscă a ouat cu 10 ouă mai mult decît exemplarele din lotul martor. Dar inventivitatea profesorului nu se simte bine în stare de repaus. A găsit o soluție și pentru a valorifica mai aproape de maximum uluitoarea capacitate de reproducție a iepurilor. „S-au întărit puii cu 3-5 zile mai devreme pentru a oferi iepuroaicei un respiro în alăptare. Astfel, ea poate fi montată la citeva ore după naștere și nu după o săptămînă. Acest ritm intens de reproducere conduce la 2 fătări în plus pe an deci la un supliment de circa 25 kg de carne. Hrănirea precoce a puilor cu nutrețuri bogate determină și un demaraj superior în creștere.”

Pe ușa profesorului doctor Ștefan Popescu Vîfor s-ar putea scrie: matematician al eredității. De ce a adus profesorul algebra în turma de ani-

„litere genetice” se repetă și se combină este altul la fiecare individ. Ereditatea este codificabilă și reprezentabilă matematic, deci intuiția eminesciană din nou se confirmă.

Desigur, „serialul” mai cuprinde multe alte observații subtile, spre pildă în legătură cu relativitatea „vitezei” scurgeții timpului psihologic, subiectiv, așa cum o exprimă proza și poezia eminesciană, spre pildă în versurile: „Anii tăi se par ca clipe / Clipe dulci se par ca veacuri.” / Ne vom opri în final la concluziile (cît de pertinente!) ale matematicianului, lingvistului și esteticianului Solomon Marcus:

„Ce cunoștințe tehnice de matematică avea poetul nu putem ști. Este însă neîndoiește faptul că, în afară de afinitatea sa pentru concepte și idei generale, Eminescu își formase o autentică gândire matematică, din care nu lipseau puterea de abstracție și capacitatea de a dezvolta raționamente deductive în etape riguroase ordonate, la care valorifica și unele proceduri algoritmice.” (subl. ns.).

Hotărît, „filonul științific” al gândirii eminesciene are o valoare incontestabilă.

I. M. ȘTEFAN

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Eminescu: „Calculul cu litere” (II)

Prezentăm în continuare cîteva dintre concluziile profesorului Solomon Marcus asupra gîndirii matematice eminesciene, din serialul apărut în revista „Viața studentescă” în septembrie-noiembrie 1988, sub titlul Eminescu. Orizontul matematic.

Din nou un text pe care numai un specialist îl putea „decoda”:

„Experiența noastră s-ar putea deci exprima în mod matematic astfel:

$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + \dots + X$
Acest X rămîne vecinic nedescoperit, precum nu se poate afla decît aproximativ, în mai mult sau în mai puțin, rădăcina pătrată a lui 7” (ms. 2255, f. 176).

E vorba, arată profesorul S. Marcus, în primul rînd, de înțelegerea infinității procesului prin care reprezentăm numerele iraționale, proces simbolizat, în

referința eminesciană, prin rădăcina pătrată a lui 7. Ideea de convergență a unui șir infinit de numere raționale (șirul aproximațiilor raționale ale rădăcinii pătrate a lui 7) este direct implicată. Mai mult, poetul are în vedere aproximația prin lipsă, notînd „în mai puțin” și prin adaos „în mai mult”; deci un șir crescător și unul descrescător de numere raționale. Semnificația lui X , care rămîne „vecinic nedescoperit” trebuie interpretată în sensul că experiența singură nu poate accede la un număr prea mare (chiar dacă finit) de cazuri particulare, ea rămîne prizonieră a unui număr relativ mic de astfel de cazuri. Punctele de suspensie de după 5 pot reprezenta o infinitate de etape, totalizate în faza superioară X .

Și iarăși o „decodare” extrem de interesantă:

„Tîlharii cei mai periculoși, scrie Eminescu, cei care afectează virtutea. Ignoranții cei mai canalii, cei care afectează învățătura.”

EL E ZERO.

El e —a și afectează pe +a, aparentele, deși e o valoare negativă. Aparentele movilei, dar el o „groapă” (ms. 2255, f. 378 v.).

Metafora algebrică (—a și +a) exprimă aci în mod limpede o atitudine etică, stigmatizarea oamenilor răi și a ignoranților, care simulează contrariul a ceea ce sînt.

Răstîrîndu-se la termenul „ecuație”, atît de des folosit de Eminescu — „obsesiv” spune S. Marcus („Toate sînt o ecuație”), „Orice moment în viața Universului e ecuația momentului următor. Orice moment prezent e ecuațiunea momentului trecut...” —, comentatorul observă că această noțiune dobindește aci o utilizare mai largă, mai liberă, incluzînd și sensul de consecință. „Este astfel afirmat un principiu universal de determinism cauzal [...] Prezentul include trecutul și viitorul (S.M.), fiind vorba de o viziune holografică asupra timpului. În același timp, ecuația este la Eminescu o formă superioară de decantare a esențelor și o modalitate de a reprezenta întreaga matematică.

Explicații verosimile și sensuri profunde sînt identificate de profesorul Solomon Marcus în ce privește reprezentările fracționare propuse frecvent de Eminescu, care par neinițiatului niște exerciții copilărești (dar ele sînt prea amănunțite pentru a ne opri asupra lor); de asemenea, semnificative sînt considerentele poetului asupra infinitului matematic, pe care specialistul le pune în lumină.

În ce privește interesul — exprimat cu claritate în caielele manuscrise — pentru calculul diferențial și integral, ca istoric al matematicii S. Marcus subliniază că Eminescu este al doilea scriitor român, după Ion Ghica (inginer de mine), care se preocupă de această ramură a matematicii, modernă pe atunci.

La Eminescu, constată profesorul Solomon Marcus, „Metafora matematică este împinsă mereu spre filosofie și spre surprinderea umanului”. În manuscrise se vorbește de „identitatea numerică a individului” (subl. ns.). Mai mult, poetul consideră că fiecare individ în parte este o microlume caracterizabilă numeric. Ori, observă comentatorul, alfabetul genetic este universal, aceleași patru tipuri de nucleotizi se află la baza oricărei vieți; însă modul în care aceste patru tipuri de

Folosirea bacteriilor microscopice în calitate de cărași și mesageri ai unor informații găsite în laboratoarele de inginerie genetică nu mai constituie demult o noutate. Dar invenția aparține în continuare unuia din cele mai fabuloase domenii ale biologiei moderne cu aplicații și consecințe îndeeajuns de imprevizibile.

De data aceasta va fi vorba de rolul pe care asemenea organisme microscopice îl pot avea, grație unor tehnici laborioase și de mare finețe, în modificarea și ameliorarea unor plante cultivate de om. Ne vorbim despre toate acestea doi experți în materie, cercetătorul Ion Vătafu și cercetătoarea Petruța Cornea din cadrul Laboratorului de inginerie genetică și morfogeneza al Institutului de Științe Biologice din București.

Sînt 18 ani, ni se spune, de cînd un colectiv de biologi belgieni au anunțat că plantele pot contracta un tip de cancer, denumit „crown gall”, maladie produsă de bacteria *Agrobacterium tumefaciens*. Acest musafir nepoftit, au evidențiat cercetările ulterioare, inoculează celula vegetală cu un fragment de ADN, denumit ADN-T, acest transfer avînd drept consecință modificarea balanței fitohormonale și, ca urmare, înmulțirea anarhică a celulelor, ceea ce duce la apariția unor formațiuni de tip canceros. Este vorba, cu alte cuvinte, de un conflict ireconciliabil între două entități vii, ce se produce pe cale naturală atunci cînd bacteria găsește o porțiță de intrare în organismul plantei.

Acest mesager, care s-a dovedit a fi *Agrobacterium tumefaciens*, a apărut în vederile omului de știință ca un virtual căraș al unor informații genetice benefice. „Domesticită” și eliberată de armele ei otrăvite, deci modificată genetic (prin scoaterea genei ce produce dezechilibrul hormonal), respectiva bacterie, și-au spus oamenii de știință, ar putea fi transformată într-un mesager pașnic, care, odată intrat în celulele plantei, să aducă cu el nu mijloace de distrugere, ci elemente curative.

Transformarea bacteriei din dușmană în prietenă a plantelor a făcut obiectul unor investigații îndelungate la care au luat parte și specialiști români, cercetările finalizîndu-se pînă la ora actuală prin obținerea unor plante modificate. Un experiment cu valoare practică

l-a constituit prelevarea unei gene de la o altă bacterie și introducerea ei, prin mijlocirea *Agrobacterium*ului, în celula plantei. Odată ajuns acolo, materialul vehiculat lucrează în favoarea plantei respective, sintetizînd turinginul, o proteină capabilă de a provoca în masă moartea omizilor defoliatoare. Cu alte cuvinte, pe această cale, planta devine ea însăși insecticidă, deci în stare de a-și ucide dușmanii naturali. S-a izbutit astfel ca prin prelevarea genei de la *Bacillus thuringiensis*, și prin transportarea ei în

menea plante transformate fac inutilă folosirea insectofungicidelor, agricultorul bucurîndu-se de privilegiul de a ajunge la aceleași rezultate fără poluare chimică și cu importante economii bănești.

Se mai preconizează în continuare ca, prin tehnici de lucru asemănătoare, să se obțină și alte plante transformate (tomate, cartofi, sfeclă, tutun) rezistente la acțiunea unor erbicide neselective, cum sînt de pildă fosfotricina și glifosatul. În această situație, ingineria genetică ar fi capabilă de a revoluționa tehnologiile de cultură, deoarece erbicidele utilizate cel mai frecvent ar permite o acțiune selectivă care în prezent este posibilă doar la unele specii cultivate (de pildă la porumb, specie rezistentă la triazine). Se urmărește totodată transferarea genelor de rezistență la erbicide și la unii arbori, ceea ce ar determina obținerea unor importante economii în industria forestieră, mai ales la plantațiile tinere, unde, în prezent, erbicidarea face parte din operațiile obișnuite destinate combaterii dăunătorilor.

Specialiștii privesc cu optimism și studiile destinate producerii, tot prin solicitarea bacteriilor-cărași, a unor plante rezistente la diverși agenți patogeni, și mai ales la unele maladii virale. Deocamdată, în lume, s-au obținut plante transformate de tutun și tomate imune la atacul virusului mozaicului, iar în continuare se speră introducerea în genomul vegetal a genelor ce codifică un ARN capabil de a interfera cu replicarea virusului, situație în care planta supusă acestui tratament ar prezenta o rezistență totală față de infecții.

Desigur, această pasionantă călătorie în lumea mirifică a ingineriei genetice se desfășoară deocamdată sub lupa microscopului. Între actualele cercetări și viitoarele culturi se va așterne magistrala timpului cu nesfîrșitul lui cortegiu de întrebări, decepții și izbînzii. Sînt încă multe de aflat și de realizat, domeniul se dovedește, cum spuneam, fabulos, dar încă plin de necunoscute și de capcanele neprevăzute. În ceea ce ne privește, ne putem exprima încă odată satisfacția că specialiștii români se află și în această investigație de pionierat în primul eșalon al cercetării mondiale.

LIVIU TIMBUS ■

Acupunctura provoacă știința

Reputatul Centru Internațional de documentare medicală GERA a inițiat o temerară acțiune de realizare a unui index bibliografic al articolelor de acupunctură ce se publică în 73 de reviste de specialitate. Pînă la sfîrșitul anului 1984 a ajuns la 12 000 de fișe ordonate pe subiecte, în 25 de secțiuni și 225 subsecțiuni.

Această informație, de-a dreptul senzațională, despre fascinația, pe care continuă să o exercite pretutindeni în lumea modernă străvechea metodă terapeutică a medicinei chineze, o deținem dintr-o recent apărută carte românească — *Acupunctura de la tradiție la științele moderne* (Editura științifică și enciclopedică, 304 pag.). Un ochi (oricît de rapid) aruncat asupra bibliografiei citate la finalul fiecărui capitol va înregistra că în același ritm s-au integrat și specialiștii români, — medici, ingineri, informaticieni — armației de cercetători și de practicieni în domeniul acupuncturii. (La ora actuală, în România există 800 de medici care practică metoda iar de 3 ani există o secție de specialitate în cadrul Uniunii societăților de științe medicale). Cu rezultate dintre cele mai notabile, atît în plan teoretic fundamental cît și practic și experimental-clinic. De altfel, acesta este meritul și scopul principal al noii lucrări colective (semnează circa 20 de medici și 5 ingineri), coordonate de doi dintre reprezentanții de frunte ai școlii noastre acupunctice, dr. Dumitru Constantin, dr. Constantin Ionescu-Tirgoviste, de a supune unui sever recurs în fața științelor pozitive moderne milenarul sistem filozofico-medical oriental. Sînt aici înmănușate o sumă de interesante și originale demersuri în decodificarea și înțelegerea conceptelor lui, a relației om-cosmos, o sumă de cercetări românești — nu puține de pionierat în țară ori prioritare

pe plan internațional și recunoscute ca atare —, privind verificarea adevărurilor ei, dar mai ales pentru fundamentarea bazelor științifice ale acupuncturii tradiționale.

Dr. Dumitru Constantin, acest pasionat practician și original gînditor asupra domeniului, ne oferă în premieră pentru literatură de specialitate din țara noastră cîteva capitole captivante deopotrivă pentru medici și pentru cititorul de rînd — „Acupunctura și plantele medicinale”, „Acupunctura și vertebroterapie”, „Gimnastica tradițională chineză” (Educația voinei, Gimnastica cinetică). De asemenea o informare mai bogată și adusă la zi se realizează și pentru alte două domenii generate de studiile, confluentele și similitudinile din acupunctură — *auriculoterapie, iridiodiagnosticul și iridioterapie*, domenii ce înregistrează azi un interes tot mai crescut, în raport cu rezultatele și promisiunile afirmate.

Utilă în mod egal pentru medici acupunctori și neacupunctori (ca schimb de informații și de experiențe, ca și cultură de specialitate ori ca subtilă invitație la practicarea metodei), este de un real interes și pentru marea public (ca educație științifică și sanitară). Este o carte — fir al Ariadnei, care ne ajută să nu ne rătăcim în labirintul propriei noastre ființe. Este scrisă, în majoritatea capitolelor ei, cuceritor și incitant. Cînd ai ajuns la ultima filă simți nevoia să o iei de la capăt. Te trezești încoțit de întrebări, invitat să-ți cotrobăi trupul și sufletul, încerci exerciții cinetice chineze, te apuci de educarea voinei, îți privești în oglindă ochii și urechile, descifrînd lucruri nevăzute, afli cine ești după un cu totul alt cod...

Ce altă performanță își poate dori o carte?!

CICI IORDACHE-ADAM ■

Orice tratament medical începe cu începutul, iar acesta se cheamă punerea diagnosticului. Această operație, adeseori de mare dificultate (mai ales în cazul maladiilor cu etiologie ascunsă) concurează o suită de factori și procedee, începînd cu întrebările de rutină ale medicului curant și sfîrșind cu explorările funcționale și analizele de laborator. Despre acestea din urmă va fi vorba în rîndurile ce urmează.

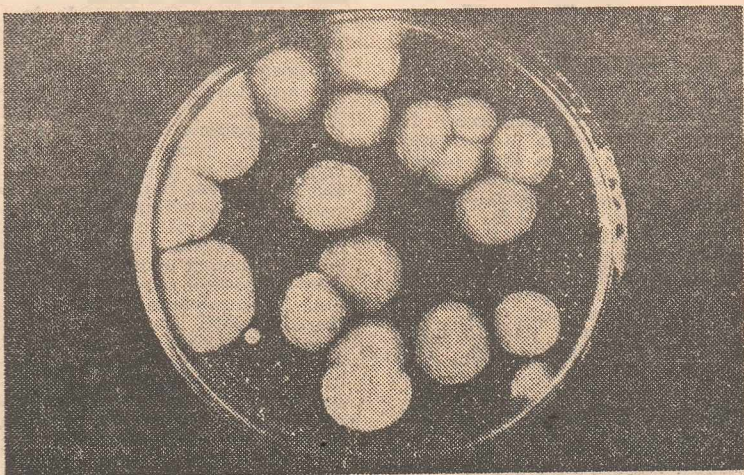
De curînd, arsenalul terapeutic al bacteriologilor români s-a îmbogățit cu o nouă armă pașnică, grație unor cercetări de mare eficiență și originalitate, finalizate prin osirdia și talentul unui colectiv al Facultății de medicină veterinară din Cluj Napoca, condus de conferențiarul dr. Dumitru Marica. Investigațiile, e locul să o spunem tot acum, s-au mai bucurat de sprijinul unor specialiști de la Centrul sanitar antiepidemic și Industria laptelui și al unor colaboratori de la Institutul „Pasteur” și Institutul „I. Cantacuzino”, ultimele două din București.

Ne vom referi la început la ioul procedeu de identificare a vibriionilor, germeni răspunzători de neplăcute și uneori grave tulburări intestinale și din emilia cărora face parte și teatul agent al holerei (*Vibrio*ma), maladie încă prezentă în numite microzone ale planetei. Dar pentru a înțelege valoarea procedeuului autohton ne vom permite să amintim pe scurt nodul în care germenii sînt înecobște izolați și recunoscuți prin tehniciile uzuale de laborator. În mod obișnuit, pe o infuție de carne solidificată cu un p de gelatină (agar sau geloză), bacteriile sînt însămintate rin dispersie. După o incubare în termostat, microorganismele multiplicat formează niste glomerări vizibile chiar cu chiul liber. Dar în această situație singurul mod de selectivitate (deci de recunoaștere a

vibriionilor) îi constituie faptul că aceștia din urmă se evidențiază printr-o transparență mai ridicată. Dar criteriul este fragil, susceptibil de erori, deoarece nu întotdeauna coloniile de vibrioni — în comparație cu alte grupe de germeni — apar prin structura lor mai transparentă.

Ei bine, meritul specialiștilor noștri este acela de a fi găsit o substanță care, introdusă în ge-

microorganismele în cauză. Dar această „schilodire” a bacteriilor nu se produce în cazul vibriionului, care, spre deosebire de celelalte microorganisme din mediul de cultură, își păstrează în continuare codița mișcătoare. Nu este deci greu de înțeles că, în această situație, vibriionul se detașează net ca aspect de restul bacteriilor aflate în mediul de cultură investigat, că, pe



lul agar, privează bacteriile de ciliilor lor caracteristici. Dar în legătură cu aceasta, datorăm cititorului nostru o nouă explicație. Orice bacterie, pentru a se mișca, este dotată de la natură cu o sumedenie de cili (brațe filiforme, asemănătoare, ca să folosim o comparație, cu oele ale caracatiței). Preparatul inventat de specialiștii noștri provoacă tocmai procesul de inhibare genetică de formare a ciliilor, recomandîndu-se deci prin facultatea de a denuda aceste brațe, invalidînd ab nato

această cale, el poate fi de îndată identificat. În felul acesta, cercetătorul nu mai poate avea nici un criteriu de suspiciune, fiind capabil de a diagnostica în mod precis prezența sau absența coloniei de vibrioni.

★

O altă realizare de mare interes pentru bacteriologia mondială (datorată și ea colectivului amintit) o constituie metoda de colorare a mediului de cultură, astfel încît microorganismele enterale să se disocieze pe criterii cromatice, fiecare

specie sau gen îmbrăcînd o „uniformă” distinctă. Din păcate, condițiile grafice ale revistei noastre nu ne permit să însoțim relatarea noastră cu ilustrații reprezentative, dar o vom face în cuprinsul unui articol ce va vedea lumina tiparului în Almanahul Flacăra 1990. Asemenea imagini, realizate prin intermediul unui microscop stereoscopic, se disting printr-o impresie

Spre deosebire de metoda lui Leifson, utilizată curent în microbiologie (și care, prin colorarea mediului de cultură, oferă obținerea unor diferențieri doar pe grupe mari de microbii), procedeul autohton exclude diagnosticul nesigur, permițînd, grație unor neașteptate nuanțe cromatice, identificarea microorganismelor pe specii și genuri. Astfel, dacă prin metoda lui Leifson tin proteus apare de culoare neagră la fel ca un citrobacter, metoda românească permite neta lor diferențiere. Ea obligă, cum am mai spus, ca bacteriile să îmbrace uniformă. Iată cîteva exemple: roșul-căpsună indică neapărat un aeromonas, roșul carmin, vibriionul roșu cu bordură bleuopalin, proteusul, iar roșul cu un centru brun-negricios, citrobacterul. Prin variantele de galben pot fi identificați colibacilii (galben, citron), salmonellele (galben-orange) și citrobacterul lactozo-pozitiv (galben cu centru negru). În sfîrșit, în ivoir apare enterobacterul aglomerans.

Importanța noii metode poate fi înțeleasă cu ușurință chiar și de un nespecialist. Prin prelevarea unor probe din tractul digestiv, bacteriologul poate indica în mod precis cauza unei afecțiuni, dînd posibilitate medicului curant să indice cu exactitate tratamentul cel mai potrivit și să evite contaminarea populației prin măsuri preventive.

Comunicarea a fost prezentată la Simpozionul de patologie comparată desfășurat la Craiova anul trecut, unde ea a stîrnit atît de mare senzație încît, lucru rar întîlnit la o întrunire științifică, asistența a cerut ca diapozitivele să fie proiectate încă odată. S-a cerut „bis”, ni s-a povestit, la fel ca la un concert de muzică ușoară.

L. MAIOR ■

Este un fapt certificat de toate statisticile din lume: bolile cardio-vasculare majore ocupă — în ceea ce privește gravitatea lor — locuri de frunte. Depistat și tratat din primul moment însă, un astfel de bolnav poate fi recuperat, afirmă medicina modernă.

În ideea asigurării unei asistențe medicale cât mai înalte pentru această categorie de maladii, la sugestia Ministerului Sănătății și a Direcției Sanitare a municipiului București a fost creată o unitate coronariană mobilă, aflată în testare la Stația de Salvare a Capitalei. Rod al colaborării între „Autobuzul” și Întreprinderea Tehnică Medicală, noua autosanitară, făcând parte din clasa celor mai bine dotate pe plan mondial, se prezintă ca un adevărat serviciu de terapie intensivă pe roți.

— Noua autosanitară a fost gândită — ne declară doctorul Mircea Rădulescu, directorul Stației de Salvare a municipiului

lui București — în ideea asigurării unei asistențe medicale cât mai calificate pentru bolnavii coronarieni și, în special, pentru cei cu infarct miocardic. La nivelul clinicilor mari există o serie de unități coronariene fixe unde bolnavii sunt monitorizați, funcțiile lor vitale sunt supravegheate de către un personal specializat, având la îndemână aparatura și medicația necesare în astfel de cazuri. Autosanitară pe care o testăm acum — și care și-a dovedit, deja, utilitatea — are ca scop asigurarea legăturii între domiciliul bolnavului și spital, înțelegând în primele minute și transportul în siguranță.



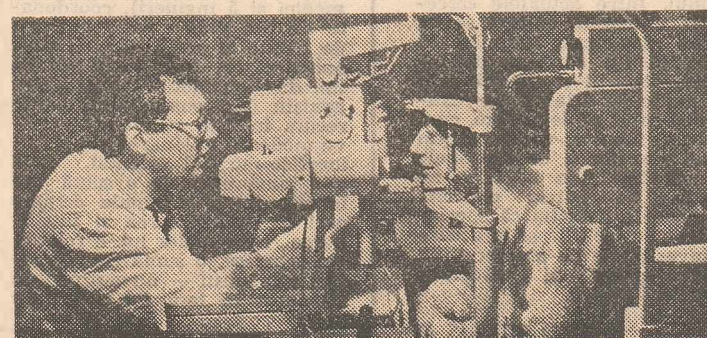
Sunt foarte multe situații în care, fără a însemna că prezintă un caz grav, omul să aibă nevoie de ochelari de vedere, iar dacă s-ar putea, ar dori să-i obțină cât mai repede din palme.

„Dioptron”, aparatul de stabilire a acuității vizuale cu care a fost înzestrată una dintre unitățile de optică ale Capitalei, își pune verdictul, nu chiar într-un minut, dar nici în mai mult de zece.

Aparatul face determinări oftalmologice pentru presbitism/miopie și astigmatism, stabilind electronic, în câteva minute, dioptria necesară atât pentru aproape, cât și pentru distanță. Spre exemplu, un purtător de ochelari destinați cititului, având dioptria plus unu, este un caz simplu și poate apela direct la „Dioptron” comandându-și apoi, pe loc, noii ochelari, chiar în sediul unității în care se află instalat aparatul.

— Să nu înțeleagă — ține

Ochelari la minut



Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

să precizeze opticianul Constantin Minciu, responsabil unității — că medicul nu rămâne suveran, mai ales când este vorba de copii sau de persoane cu

afecțiuni complexe ale ochilor. „Dioptron” este un fel de „ajutor” al medicului, având capacitatea de a descongiona cabinetele oftalmologice de ca-

hotărâsc viitorul unui accident coronarian.

Pentru că lupta contra-cronometru se duce deseori aici, autosanitară a fost dotată cu cea mai modernă aparatură: defibrilator și aparat de electrocardiografie cu înregistrare optică și grafică; există posibilitatea de intubare a bolnavului cu pulmomat ca și posibilitatea efectuării unei perfuzii, ori a oxigeno-terapiei; se pot face chiar și cateterizări, deci manevre de mică chirurgie — toate, în condiții de aseptie. Ventilația, temperatura, lumenozitatea, sistemul de ridicare și coborâre a tărgii au fost gândite astfel încât să ofere ma-

ximum de confort posibil, nu doar pacientului, ci și echipajului care acordă primul ajutor — medici și cadre medii ce au urmat cursuri speciale în serviciul de terapie intensivă. Patru frecvențe de undă asigură sistemele de legătură radio atât cu dispeceratul, cât și cu camerele de gardă ale spitalelor, ceea ce dă posibilitatea anunțării sosirii bolnavului și a unui eventual consult între medici.

Prima dintr-o clasă superioară, autosanitară va fi, după testări, îmbunătățită și apoi fabricată într-un număr care să asigure necesarul legăturii între sectoare (sau județe) și marile unități spitalicești din zonă.

Când veți vedea gonind pe străzi o mașină mare, albă, cu însemnul crucii roșii, avertizându-vă cu zgomot și clipind neliniștit din patru girofaruri mari, cedați-i trecerea: alargă pentru a salva o inimă de om.

zurile banale, care sînt și foarte numeroase.

Și totuși „Dioptron”-ul nu-și are locul într-un cabinet medical? Sigur, nu se răspunde, astfel de aparate există în mai multe spitale ale țării, dar este citit se poate de potrivit și într-o unitate de optică.

— Aparatul pentru stabilirea acuității vizuale a fost instalat la noi în ideea ca cetățeanul să câștige timp — precizează inginerul Lorin Hetco, coordonatorul tehnic al cooperativei „Artă și precizie” din cadrul căreia face parte și unitatea nr. 87 de optică, situată în Calea Victoriei nr. 16-18, Pasajul Villa Cros. Ne străduim astfel să venim în întâmpinarea doleanțelor tuturor celor ce apelează la serviciile noastre. Sint oameni specializați, care lucrează aici în două schimburi, oferind cit se poate de prompt ochelarii necesari zecilor de clienți ce ne deschid zilnic ușa.

LIANA MOLNAR

Perfect adevărat, afirmația impune, totuși, câteva precizări. Nu spunem nimic nou afirmând că în cunoașterea și impunerea respectării prevederilor Legii 6/1972 privind activitatea de control al oamenilor muncii, cele dintii responsabile sînt ineseși echipele de control.

Documentele Comisiei de îndrumare și coordonare a controlului oamenilor muncii stau mărturie pentru promptitudinea cu care ICSTI, spre exemplu, informează (lunar) Consiliul F.D.U.S. asupra soluționării observațiilor făcute cu ocazia controalelor nu numai pentru că aici conducerea manifestă o receptivitate deosebită, ci și pentru că o bună perioadă de timp unitățile acestei întreprinderi au fost constant vizitate de echipele de control care au revenit până la rezolvarea problemelor semnalate.

Desigur, fiecare e obligat să-și facă datoria indiferent de modul în care și-o îndeplinește ceilalți, dar cum să impui unei întreprinderi sau cooperative respectul pentru această formă de implicare democratică în munca ei, când vreme de cinci ani activitatea de control n-a existat? Echipele se rotesc la doi ani. Cea condusă de tovarășul Ion Constantinescu a controlat unitatea de coafură în 1983 și a revenit în 1988, când i-a fost din nou repartizată. Cum a fost posibil ca două echipe să nu treacă nici măcar o singură dată pe la unitatea pe care aveau obligația să o verifice trimestrial? Cum au fost controlate aceste echipe? Ce măsuri s-au luat? Instruirea trimestrială se ține cu regularitate. Este suficientă această punctualitate? Realitatea arată că nu.

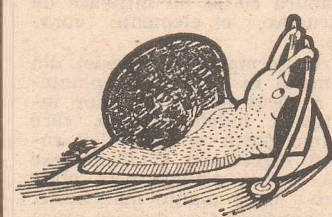
ROXANA PAICU

Foileton

Melcișorul de la „Grădinița”

Dan se pregăti să înfigă furculița în ultimele foi de salată din castron dar rămase cu ea în aer: printre frunzele verzi iesi un melc fragil și înspăimîntat ca în poemul barbian: „Era to o mogildeață / Ochi de bou dar cu verdeață”. Viorica ridică frunza de salată deasupra mesei și-l descintă, ca în liceu, cu un alt fragment din celebrul poem: „Lasă noaptea din găoace, / Melc năting și fă-te-ncoace” — cuvinte la care melcul dădu câteva semne vizibile de voioșie și se lăsă el însuși cuprins de vraja primăvărată a aerului din restaurantul „Grădinița”, glisînd ușor pe frunza de salată și dezmortindu-se de-a binelea din otetul ipotetic, lucru care nu se întâmplă în poemul lui Ion Barbu.

Cum se apropia ora închiderii, tinerii voră să achite și cînd li se făcu nota de plată, cerură să fie inclus în prețul consumației și melcișorul pe care voiau să-l ia acasă ca pe o prețioasă și de neuitat amintire a serii. Oricum, nu puteau să-l abandoneze așa, pur și simplu, în otetul anonimului care îl fusese predestinat. De aici, însă, începură neînțelegerile: melcul nu putea fi cîntit cu nici un preț de pe frunza lui de salată verde. Făcea, pe semne, parte din prestigiul firmei. Dacă restaurantul se numea „Grădinița”, era oarecum, firesc să afli în meniurile sale și... melci de grădină. Dar de ce să faci reclamă clandestină restaurantului? Tinerii erau cîștiți, proaspăt căsătoriți, la început de drum, voiau să intre în viața lor comună cu dreptul, așa că insistară: vrem să plătim și melcul. A făcut parte din consumație? E al nostru! Nu-l mai lăsăm nimănui, poate vreți



să-l oferiți și altora...

Veni seful de sală. Privi o clipă: „A... Se mai întâmplă. De la spălat. Dacă vreți conda de reclamații, să știți că e închisă în biroul sefului care a plecat de la ora 14, a fost obosit c-a avut câteva nunți”. Noi nu vrem nici o conda de reclamații, îl rugăm tinerii, vă rugăm, dati-ne melcul nouă, doar atît. Cit face? Luați, banii. Dar seful de sală le întoarse spatele, fără să dea bună seara sau vreun alt semn de politete, cum se mai obișnuiește pe alocuri în astfel de împrejurări.

După un timp, apărui un ospătar: „Ce-i acolo? Un melc? Au și apărut melcișorii, așa de vreme? Oooo... E mare, îl merge bine. Trăiește pe picior mare pisicherul!”

— Vă rugăm, ajutați-ne, cit face? Vrem să plătim cîștit! Dispăru și ospătarul. Se ivi un picolo: „Noi muncim aici 20 de ore, credeți-ne că nu le putem face pe toate atît de corect cum vreți dumneavoastră”.

— Dar noi n-avem nici o pretenție. Adică avem una singură: vrem să plătim melc...

Lui Dan îi veni brusc o idee: — Dacă aș sparge, din greșală, evident, castronul de salată ce s-ar întâmpla?

— Ar trebui să-l plătești.

— Cit costă?

— 17 lei.

— Puteti să-l treceti pe nota de plată?

— Sigur.

— Considerați că l-am spart. Și tinerii luară castronul ca amintire. Evident, cu tot cu cele două frunze de salată verde și melcul care între timp ajunsese pe virful unei dintre ele, emoționat pare-se, că părăsese „grădinița” ideală unde se simțise atît de bine. Cu nota de plată nr. 0506239 din 27.III.1989 ieșiră fericiți în aerul răcoros al serii, grăbindu-se spre casă de teamă ca melcul lor să nu răcească.

Ce minunați sînt melcii de la „Grădinița”!

ION ZUBAȘCU

Urmările controlului la cinci ani

La Pitești am însoțit, în 4 și 5 aprilie, în două unități, echipa posesoare a legitimației nr. 1 (formată din Ion Constantinescu, Scarlat Florea și Mihai Bencioiu, de la Aeroclubul „Henri Coandă”), echipă care, ne asigură tovarășul Maria Balu, membră a Consiliului municipal F.D.U.S., președinta Comisiei de îndrumare și coordonare a controlului oamenilor muncii, este una din cele mai active.

Nimic deosebit de semnalat

Unitatea 86, Coafură, a cooperativei „Prestarea”, una din cele mai puternice cooperative din municipiu.

La pomul laudat... te mai poți duce uneori și cu sacul, gîndim privind pieptănătura unei tinere ce coboară din salonul de coafură. Cîteva trepte încă, și Aspectul neingrijit al salonului, cu scaune avînd cîțiere lipsă ori zone în care pielea sintetică este ruptă, e nefericit completat de ușa minusculului depozit de materiale ce oferă priverilor un dulap metalic, probabil alb cîndva. Pe fiecare masă de lucru, două poșete, una a clienței, cealaltă a lucrătoareii, se adaugă firește perii, bigudiuri, agrafe, creînd senzația de îngheșuală și dezordine; și asta, în timp ce o cameră vestiar — e adevărat, de proporții reduse — este transformată într-un fel de depozit de lucruri ce urmează a fi casate, aruncate acolo cu o

neglijență greu de exprimat în cuvinte.

„A fost și ieri o echipă de tovarăși (aceiași — n.r.), un fel de control obștesc, ne spune șefa de tură Ligia Fianu. Dar în cealaltă tură, adaugă imediat. Acolo au găsit probleme. Probabil din această cauză casiera a dus caietul unic de control la conducerea cooperativei”.

Probabil. În mod sigur, însă, Ligia Fianu în a cărei tură echipa a consemnat exact aceleași probleme (lipsa notărilor banilor personali, unele lucrătoare fără ecuson, ca și aspectul neingrijit al unității), nu a procedat la fel în iulie 1983 (!), cînd aceeași echipă de control a semnalat o serie de nereguli în activitatea colectivului turei sale, fapt notat și în procesul verbal întocmit în 5 aprilie 1989.

Tovarășul președinte al cooperativei, Virgiliu Cristea (sub a cărui semnătură, de altfel, citim singurele observații critice la adresa unor aspecte ale activității unității, celelalte controale interne — vreme de cinci ani, citi s-au scurs între cele două controale ale oamenilor muncii (!!) — mulțumindu-se să consemneze numai „nimic deosebit de semnalat”, indiferent de tematica respectivului control) este convins că procesul verbal din 1983 a fost văzut și s-au luat și măsuri, întrucît „trimestrial verificăm modul în care s-au soluționat problemele ridicate de controalele efectuate în unitățile noastre”.

Rezolvare: „se desființează”

La mică depărtare, pe aceeași arteră principală a orașului, în unitatea de reparat ceasuri a Cooperativei „Întreținerea” în care aceeași echipă a constatat în urmă cu un an lipsa pieselor de schimb pentru unele mărci de ceasuri și neconcordanța prețurilor pieselor de schimb din catalogul UCECOM-ului cu prețul real, reactualizat, al acestora, evidențiat prin bonul de magazie, lucrurile nu s-au schimbat prea mult, deși aici exista, imediat după control notată clar în registru, sub semnătura tovarășei Jenica Tudor din compartimentul „prețuri”, indicația de a se lua măsuri imediate, urmată chiar și de trei controale ale aceleiași. Unica măsură însă a fost scoaterea din unitate a catalogului. Ideală rezolvare! Clientul nu mai are cu ce compara, așa că totul e în regulă!

Întrebări și răspunsuri

Pentru ce desfășurați această activitate? — îl întreb pe Ion Constantinescu, membru al echipei de control al oamenilor muncii de peste 25 de ani. „Pentru că e nevoie de ea — îmi răspunde. Chiar dacă uneori rezultatele se lasă așteptate, experiența a dovedit că această formă democratică de control este extrem de utilă”.

In alb-negru

Pamplaziristii

Umblă întotdeauna elegant și parfumați, ceea ce este demn de toată lauda fiind un semn de civilizație. Însă deși fac reclamă în gura mare produselor autohtone, nu suportă pe epiderma lor decît atingerea unor haine cu etichete străine și nu folosesc decît spray-uri de pe alte meridiane. Neavînd prea mult habar de limbi străine confundă citeodată etichetele și ceea ce lor li se pare a proveni din alte locuri ale mapamondului este, de fapt, realizat la noi. Întotdeauna pe figurile lor violene, de vulpi care au păcătît pe mulți cu ajutorul unor ingenioase tertipurî, e arborat un zîmbet batjocoritor. Cel mai ușor îi recunoști cînd catadicesc să deschidă gura: atunci, în virful buzelor le atîrnă cite o vorbă pe care, după opinia lor, numai din marea mîrinimie care îi caracterizează poate să ajungă și la cunoștința altora. Dar sînt perfect deghizați în oameni politicoși, fiindcă de fapt au îndrăzneala cotoiului care se stropșește vajnic la un dălu legat în lanț.

În gura mare susțin, de pildă, că gutuile le sînt fructele cele mai dragi, dar cînd mulțimea nu-i vede și nu-i aude fac elogiul bananei; au o admirație nebună — mai zic — pentru Sadoveanu, însă cînd rămîn între ei declară ritos că oricine nu seamănă cu ultimul romancier debutat nu știu unde, e demodat și lipsit de valoare; în colectivitate au păreri emoționante despre dragoste, dar sînt în stare oricînd să terfească o fată care nu le răspunde la prima ocheadă. Orice efort al altcuiva îl supun tirului necruțător al trivialității lor verbale. Vrea cineva să întemeieze o căsătorie și vorbește cu entuziasm despre viitoarea consorțiată? Imediat pamplaziristii îl iau în primire, îl batjocoresc și îl dezumflă ca pe un balon, arătîndu-i ce alai de necazuri ar atrage o asemenea hotărîre. E cineva înflăcărat de o idee care l-a trecut prin cap și care, pusă în aplicare, ne-ar face viața mai ușoară?

Imediat intervin pamplaziristii și demonstrează, negru pe alb, că totul e o aiureală, că nimic nu e nou sub soare și că respectiva idee e demult fumată. Iar dacă un altul, într-un domeniu oarecare, începe să iasă în evidență prin muncă și perseverență, pamplaziristii îl iau neîntîrziat peste picior, îi fac cunoștință cu dura zețlema. Fiindcă pentru ei nu există nimic serios: existența e doar un capriț, un pamplazir.

Dorînd să fie originali cu orice preț, dar neavînd nici o altă înzestrare decît capacitatea de a batjocori, încearcă — și, din păcate, uneori și reușesc — să-i descurajeze pe ceilalți cu ironiile lor de doi bani. Fiindcă pamplaziristii n-au — și n-or să aibă nicio dată — umor, care presupune bunătate, generozitate, o lumină interioară compatibilă doar cu dorința de mai bine și de mai frumos. La ei în suflete e întuneric, e frig, e o teribilă desconsiderare a omului care își vede, în liniște, de treabă, fără să năzuiască să atragă atenția asupra sa. Cum adică — își spun ei cu mirare — de ce acesta sau acesta stau cumînți, în bancă și nu ne ascultă părerile? Trebuie urgent luați în colimator, smulși de la rostul pe care și l-au făurit și reduși grabnic la zero, ca să nu mai îndrăznească nicio dată să ridice capul și să creadă că lucrul lor are vreo importanță pe lumea asta. Fiindcă pamplaziristii urăsc cel mai mult și mai mult pe cei cu vocația construcției, pe cei care visează la noi orizonturi, pe cei care prin rîvna și chiar prin sacrificii contribuie la împlinirea lumii în care trăim.

Ori de cite ori vedeți cum unui rîd cu gura pînă la urechi de ceea ce alții încearcă să construiască, după puteri, cu trudă și migală, luați bine seama și ferți-vă ca să nu fiți improșcați cu noroi: fiindcă atunci e clar, trece cîrdu voios al pamplaziristilor.

GEORGE ARION ■

Ce face covîrșitoarea majoritate a microbiștilor după o partidă care le-a incîntat inimile și a satisfăcut exigențele chiar ale celor mai „contaminați” iubitori ai sportului rege? Simplu, fie ei spectatori, telespectatori sau modești ascultători ai unor receptoare pitice, comentează. Comentează și iar comentează. Cel mai adesea discuțiile nu se fac „pe sec”, ci recurgîndu-se la compania unor lichide aducătoare de „argumente”. Înainte de meci, în drum spre stadion sau spre televizor, cei stăpîniți de patima jocului cu mingea, ca o coțofană, se grăbesc foarte. Întotdeauna, fără excepție, chiar dacă pînă la ora începerii jocului e încă destul timp. Sînt cuprinși și de un fel de febră. În mintea piloților cîntărește mai greu ceea ce va petrece pe iarba tunsă scurt, în comparație cu ce se întîmplă atunci, pe asfalt, în momentele parcurgerii itinerariilor spre casă sau terenul de sport. După meci, șoferii și pasagerii lor, reiau și iar reiau, în mașină, descrierea fazelor celor mai fierbinți și a tuturor elementelor, care, împreună, compun atmosfera specifică a unei confruntări fotbalistice mai mari ori, mai modeste. Chiar dacă s-a limitat doar la apă minerală sau chioară, omul de la volan nu poate rămîne pasiv la discuțiile din interiorul „zeului”. Cînd se descrie un gol de antologie „asemenea gol vezi la o sută de ani o dată” remarcă un „contaminat”, și șoferul e în extaz, ce valoare mai poate avea prioritatea unui Lăstun sau a unui amărît de pieton.

Se întunecase, abia se mai vedea. Ce fusese de arătat, tinerii demonstraseră puștilor — spectatori ce asistaseră cu gura căscată la reluarea pe asfalt, a teribilelor faze ce le priviseră cu puțin mai înainte pe micul ecran. „Simt nevoia să fac ceva deosebit, m-am saturat de puștime”, i se destăinuie lui Dan, ochesul său prieten. „Ceva așa mai ieșit din comun”. „Nimic mai simplu, am și găsit soluția. Nu ți-ar suride o mică escapadă cu „măgăoaia” lui nea Radu? Doar o cunoști ca pe propriul

buzunar. E în fața casei lui soră-sa. A servit masa și acum probabil comentează meciul cu amicii. Auzi?” și Dan îl propune amicului, să-și îndrepte organul sting al auzului spre căsuța situată nu departe de locul unde cei doi tineri pun la cale isprava. „Da, confirmă brunetul, hărmălaia e mare. Comentează golurile în ordine cronologică, vorbind toți o dată. Trebuie însă să ne grăbim. Omul s-ar putea să se pregătească de plecare”. Sile, amicul cu pigmentul pielii mai închis, mai „călătorise” imensa Raba a vecinului, fără ca acesta să se sesizeze despre dispariția tempo-

Cronica șoselei

După meci

rară a mașinii. Ce-i drept brunetul avea și marea dexteritate de a porni și pleca cu ea fără să se facă simțit. Parcă era o felină ce se strecura printre lianele junglei. De data asta îl favoriza și larma vocilor, infierbîntate de vreo licoare, care acopereau zgomotul motorului. „Renunță la mersul ăsta ca după mort, Sile. Omul, observîndu-ne, s-ar putea lua după noi cu mașina mică a lui cumnată-său”. Brunetul apasă brusc pe pedală pentru a-i mai dovedi o dată prietenului său că ceea ce-i spusese deunăzi nu-s basme. „Raba citi îi ea de mare, susținea Sile, se poate ridica cu roțile din fața aidoma unui reactor la decolare”. O zmutură puternică îl expedie pe Dan cu ceafa în peretele de metal al cabinei. Gigantul, ca un cal după ce primește o puternică lovitură de cravașă, își biciui la rîndul său hergheliile din motor. Apăsarea dură pe accelerație nu fu însă de bun augur pentru cei doi pierde-vară. Basculanta eguă într-un gard de cărămidă, transformîndu-l în tîndări. Pentru imensa mașină, obstacolul se dovedi o biată rămurică în calea unui elefant.

le ofer cu deplină satisfacție. Octavian Păunescu, Constanta, Aleca Garofitei 11, bloc L62, ap. 3.”

Nu-l cunosc pe acest cititor, pasionat se vede pe istoria lite-

Un gest

raturii române, dar el este demn de toată stima și considerația noastră. Gestul său este cel al unui om deosebit. Un om scris cu majusculă.

Stau însă în cumpănă și nu știu zău, cum să-l numesc pe cel care, frustrîndu-i pe mulți alții,

Nărăvașul gigant de oțel făcu apoi o bruscă și neașteptată mișcare de rotație spre stînga, urmare a manevrării volanului, în aceeași direcție de către „șoferul” mai mult decît înspăimîntat. Frîna nu-i mai folosi lui Sile. Dimpotrivă. Intră cu întreaga-i mașină într-o casă-vagon, așa cum se întîlneau pe vremuri în mahalalele Bucureștiului. Străpunse mica bucatărie, spulberă magazia de lemne, penetră o debara, „vizită” alte două camere și se opri în așa-zisa sufragerie cu bara de protecție în fața televizorului. În periplul său, „uzina pe roți” dădu un mic ghionț cișmelei din curte care se transformă imediat într-o spectaculoasă fîntînă arteziană cu apa colorată bizar, galben deschis, sub efectul luminii becului din stradă. Găinile, ce-și făceau de mult somn, își părăsiră înnebunit cuiburile, ascuzîndu-se acum pe unde puteau. Fulgi, particule de var, fărîme de scînduri, schije de cărămizi, laolaltă cu ce mai rămăsese din mobilă, cratite, oale îndoit, farfurii sparte, frigiderul dezmembrat, lustrile torsionate acopereau basculanta, transformînd-o într-un ciudat pom de iarnă. Raba era intactă. I se spărsese numai parbrizul. Forțele opozante fuseseră vădit inegale. De o parte, un gigant de oțel purtat de două sute de cai, și de alta o subredă căsuță construită în... 1915. „Toemai mă ștergeam. Mă spălasem în ligheanul de colo (obiectul călcat de imensele roți se transformase într-o foaie de tablă). Dacă nu mă îndreptam spre prosopul atîrnat de ușă, luam și eu forma lui”, remarcă cu luciditate bătrîna. În timp ce Sile se grăbea să părăsească prin „culise” scena întîmplării, pierdu buletinul. Ne privește din fotografie un chip uscățiv, negricios, de adolescent. „Eu parcă, spune băiatul, nu fac asemenea năzdrăvănii! Peste puțin timp pe „scenă” este adus și Dan cu o figură la fel de spășită ca și cea a amicului său din poză. „De data asta am avut ghinion, ce să-i faci”.

VICTOR BEDA ■

și-a însușit fără scrupule și fără nici-un drept paginile respective. Să-i spunem tot om ??.

Și din păcate, așa cum mi-a mărturisit cu durere Dumitru Constantin Zamfir, directorul frumoasei biblioteci constantene, adăpostită de o splendidă clădire, la doi pași de malul mării, asemenea fapte nu sînt singulare. Mi-a fost dat să văd multe volume amputate, infirme, sau adnotate grosolan cu considerații personale, făcîndu-se abstracție că ele sînt, în fond, bunuri publice, prețioase valori ale noastre, ale tuturor. În fața acestor „exemple”, gestul cititorului mai sus numit rămîne exemplar.

CONSTANTIN ISMĂILEANU ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

Instabilitatea atmosferică prognozată în precedentul număr al revistei, s-a manifestat din plin atît prin fenomenele spectaculoase ale meteorologiei estivale: descărcările electrice și căderile de grindină (semnalată în mod repetat la București, și pe arii extinse în județele Constanța, Gorj și Vâlcea) cit și prin binefăcătoarele și mult așteptatele ploii. Cantitățile de apă cumulate în această săptămînă au depășit frecvent 25 l/mp, la Băile Herculane și Păltiniș depășindu-se chiar 70 l/mp. Ploile au acoperit întreg teritoriul țării și doar pe areale restrinse din Oltenia, Muntenia, Dobrogea, centrul Moldovei și nord-vestul Transilvaniei au cupulnat mai puțin de 10 l/mp. Cele mai mari cantități de apă căzută în 24 ore au fost de 55 l/mp la Băile Herculane și 50 l/mp la Cîșani (jud. Gorj). La munte precipitațiile au fost și sub formă de lapoviță și ninsoare.

Aceste ploii așteptate în special de agricultori și energeticieni reprezintă o primă împlinire a așteptărilor meteorologilor prognosticieni pe lungă durată, formulate pentru perioada aprilie—iunie încă de la începu-

tul lunii noiembrie 1988. Comunicarea colegilor Corneliu Pop și Constantin Andronache privind „Prognoza apariției secetei în România în perioada aprilie—iunie” susținută la Sofia*, relevă o teleconexiune între deformarea suprafețelor topografice de egală presiune atmosferică în lunile septembrie și octombrie deasupra regiunii atlantico-europene și bilanțul hidrotermic pe durata maximului de consum a rezervelor de apă din sol din perioada de vegetație pentru zona agricolă din sud-estul României. Perioadele secetoase sînt precedate de toamne în care nivelul suprafeței izobarice cu presiunea atmosferică de 500 mb se situează la înălțimi mai ridicate decît în mod obișnuit deasupra zonei polar continentale a Europei și opus, excesul de umiditate este precedat de nivele mai coborîte. Conexiunea are loc pe fondul unei oscilații atmosferice caracteristică regiunii Atlantico-Europene.

Vom încerca să ilustrăm importanța cunoașterii anomaliilor climatice regionale teleconectate cu un anume proces fizic major cum ar fi oscilațiile atmosferice la scară mare. Asociat episodul

Iosefina Miha

lui El Niño 1982—83 în regiunile estice ale S.U.A. a avut loc o recrudescență a encefalitei (ca rezultat al căldurii după o primăvară umedă ce a procurat mediul favorabil pentru țîntari); în statul Montana s-au înmulțit mușcăturile șerpilor cu clopoței (căldura și uscăciunea la altitudini mari au determinat coborîrea șoarecilor în căutarea de apă

și hrană spre zone mai joase dar și mai dens populate; iar șerpii cu clopoței și-au urmat pradă preferată); în New Mexico cazurile de ciumă bubonică au înregistrat o creștere record (ca rezultat al unei primăveri răcoase și umede ce a creat condiții favorabile pentru rozătoare purtătoare de purici); în apropierea coastelor statului Oregon au crescut atacurile rechinilor (datorită încălzirii nesezoniere a apelor mării) iar în apropierea coastelor Californiei au crescut numărul de răniri printre înotători și surfiști (datorită unui fund de mare mai accidentat rezultat al numeroaselor furtuni).

creștere: maximele vor fi cuprinse între 14° și 24°, mai ridicate chiar în sud, iar minimele nocturne se vor situa între 2° și 12°. În a doua parte a intervalului nebulozitatea se va intensifica și vor cădea ploii, la început în regiunile estice apoi pe întreg teritoriul țării.

* Prima Conferință a O.M.M. asupra prognozelor de lungă durată, 29.09—6.10.1986.

NOTA: La 17 aprilie 1989 a avut loc sub patronajul Academiei R.S.R., în sala Ștefan Hepites de la Institutul de Meteorologie și Hidrologie, o masă rotundă cu tema „Tehnici de supraveghere globală a mediilor aerian și hidric, cu aplicații practice în laboratoarele de specialitate. S-au susținut de către specialiștii institutului comunicări variate și actuale, de deosebit interes ca: utilizarea radarului meteorologic în detecția și urmărirea fenomenelor meteorologice periculoase; aplicații moderne în meteorologia spațială; investigarea, evaluarea și supravegherea prin teledetecție a resurselor de apă.

O bună parte a discuțiilor a vizat găsirea modalităților de unificare a potențialului material și uman existent la scară națională pe linia investigării mediului înconjurător.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 20 - 26 aprilie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cimpia	18÷21	5÷9	10÷13	33.5	Grivița 1952	-2.3	Crislova 1903
Deal și podiș	15÷19	3÷8	12÷16	32.5	Ța Mureș 1934	-5.0	Iasi 1959
Depresiuni	14÷18	0÷5	12÷13	25.8	Petrosani 1968	-4.3	Făgăraș 1981
Vi. Omu	2÷3	-7÷-6	23	9.5	1950	-16.2	1979
Țara	14÷15	7÷8	7	28.5	Constanța 1923	0.2	Constanța 1955

În zilele următoare se va consuma o ameliorare în aspectul vremii față de săptămîna care

a trecut. Izolat va mai ploua în zonele de deal și de munte. Temperaturile vor înregistra o

● Luind cuvîntul în cadrul Conferinței pentru dezarmare de la Geneva, reprezentantul român a evidențiat necesitatea abordării unitare a problemelor dezarmării, astfel încît acordurile și măsurile din acest domeniu să se constituie ca părți ale unui ansamblu de acțiuni menite să contribuie la stabilitatea în lume, avîndu-se în vedere că principiul securității egale a statelor să nu fie afectat, să se asigure un raport de forțe cît mai stabil în lume, la niveluri tot mai scăzute. A fost prezentat conceptul românesc privind înăpăstarea unui program complex de dezarmare, în centrul căruia să se afle dezarmarea nucleară și care să cuprindă măsuri de eliminare a armelor chimice, a altor arme de distrugere în masă, precum și măsuri de reducere substanțială a armamentelor convenționale, a efectivelor și bugetelor militare. S-a evidențiat

că pacea și securitatea internațională nu pot fi asigurate acționîndu-se în mod izolat, prin interzicerea și eliminarea doar a uneia sau alteia dintre categoriile de arme, sau prin menținerea așa-numitei descurajări nucleare ori a altor concepții de natură să promoveze cursa înarmărilor. Dimpotrivă, a spus vorbitorul, securitatea se poate realiza numai prin dezarmare în toate domeniile, prin interzicerea și eliminarea într-un proces cuprinzător și coerent a armelor nucleare, a armelor chimice și a altor arme de distrugere în masă. A fost subliniată importanța pe care România o acordă elaborării și finalizării de către conferință a programului global de dezarmare. Un asemenea document este chemat să ofere o viziune de ansamblu asupra componentelor dezarmării și obiectivelor sale, precum și

asupra programării în timp a eforturilor comunității internaționale, a măsurilor și acțiunilor din acest domeniu.

● La sediul ONU s-a anunțat începerea, la 20 aprilie, la Geneva, a unei noi runde de convorbiri între Iran și Irak, la nivelul ministrilor de externe, avîndu-l ca mediator pe secretarul general al ONU, Javier Perez de Cuellar. Secretarul general al ONU și-a exprimat speranța că aceste convorbiri vor reprezenta o ocazie favorabilă pentru a se înregistra progrese pe calea unei aplicări depline și grabnice a rezoluției 598 a Consiliului de Securitate privind reglementarea conflictului și pentru stabilirea de relații de bună vecinătate și pace trinită între cele două țări.

● La Berlin s-au desfășurat lucrările

ședinței Comitetului ministrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia. La încheierea lucrărilor au fost adoptate Declarația statelor participante la Tratatul de la Varșovia cu privire la armamentul nuclear tactic din Europa, Apelul „Pentru o lume fără războaie” și Comunicatul ședinței.

● La Londra au început lucrările unui forum internațional cu privire la problemele informației. Participă reprezentanți din 33 de țări europene, precum și din SUA și Canada. Organizarea acestui forum a fost convenită la Reuniunea general-europeană de la Viena.

ION CODRU

Comentariul săptămînii

Reducerea bugetelor militare

Cursa înarmărilor este un fenomen cu consecințe negative pronunțate pe numeroase planuri. În primul rînd, în ceea ce privește pacea și securitatea lumii. Chiar și în absența unui război la scara întregii planete (războaie „locale” au fost destule), acumularea de imense cantități de arme, tot mai perfecționate și mai distrugătoare, în primul rînd de arme nucleare, constituie un pericol permanent: războiul poate izbucni oricînd, intrucît baza lui tehnico-materială există. Efecte negative are cursa înarmărilor asupra relațiilor internaționale, pe care le încordează și le deteriorează, în defavoarea conviețuirii și concilierii pașnice, asupra naturii terestre, pe care o secătuește și o poluează, asupra altor elemente și zone de pe planeta noastră, precum și asupra Cosmosului, pîndit, din cauza armelor ce se produc, de aceleași pericole ca și Pămîntul. În comentariul de față vom avea în vedere consecințele negative de ordin economic.

Problema este deosebit de acută, de ea s-au ocupat și se ocupă, printre alții, experții ai O.N.U. În esență, este vorba de faptul că înarmările sustrag din circuitul civil resurse materiale, umane și financiare uriașe — peste 1100 de miliarde de dolari anual. Potrivit datelor provenind de la Națiunile Unite, pe glob sînt ocupate în domenii legate de apărare circa 80 de milioane de persoane, din care 29 milioane combatanți (11 milioane în statele dezvoltate și 18 milioane în țările în dezvoltare). Cîtă producție și activitate militară sînt îndreptate resursele naturale cele mai scumpe și mai de calitate, mijloacele și instrumentele de cercetare cele mai perfecționate, cuceririle științifice de ultimă oră, specialiștii cei mai dotați, muncitorii cei mai pricepuți. Și toate aceste resurse se consumă cu totul în gol, fiind, chiar din momentul alocării lor, pierdere curată. În felul acesta, înarmările poartă o bună parte din răspundere pentru sărăcia și mizeria existente astăzi în lume, iar necesitatea reducerii cheltuielilor militare apare evidentă.

Desigur, ideal ar fi ca la aceste cheltuieli să se renunțe total și definitiv chiar acum. Imprejurările concrete fac însă necesară menținerea, pentru o anumită perioadă, a forțelor de apărare și deci și a cheltuielilor legate de acestea. Dar la tot ce depășește nevoile de apărare se poate renunța nu numai fără pagubă, ci cu mare folos. În acest sens, România a avansat de-a lungul anilor propuneri la Națiunile Unite, în alte foruri internaționale, care s-au concretizat în rezoluții și în alte documente. Așa, de exemplu, în toamna anului trecut, la inițiativa țării noastre, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat o rezoluție în care, relevîndu-se îngrijorarea adîncă a popoarelor în legătură cu sporirea alarmantă a bugetelor militare, se exprimă preocuparea celor 159 de state membre pentru identificarea unor căi și mijloace practice de reducere a cheltuielilor militare și este adresat un apel tuturor țărilor, în special celor puternic înarmate, de a manifesta rețineri în fixarea nivelurilor acestor alocări. În cadrul reuniunii de anul acesta de la Viena consacrate începerii de negocieri asupra forțelor armate convenționale din Europa și pentru adoptarea de noi măsuri de încredere și securitate pe continent, au fost prezentate „Considerentele și propunerile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu privind problemele dezarmării, înmîrării încrederii și securității pe continentul european”, în cadrul cărora s-a propus reducerea cheltuielilor militare cu 25—30 la sută într-o primă etapă și cu 50 la sută pînă în anul 2000. Se știe că România a fost prima țară care a trecut la reducerea unilaterală a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare: în 1986, în urma unui referendum, acestea au fost reduse cu 5—10 la sută. Iar faptul că și alte țări din Tratatul de la Varșovia au anunțat reduceri de efective și de cheltuieli militare, precum și faptul că se manifestă anumite convergențe pe plan internațional în favoarea reducerii bugetelor militare (O.N.U. a cerut din partea statelor membre propuneri de măsuri privind reducerea bugetelor militare, urmind ca pe baza lor să se redacteze un raport ce va fi prezentat la a 44-a sesiune a Adunării Generale a organizației mondiale) atestă justetea și actualitatea demersurilor și inițiativelor românești.

ION D. GOIA

La peste patru decenii de la încheierea celei de a doua conflagrații mondiale, omenirea mai are parte de descoperiri cutremurătoare. În R.F.G., o rețea de televiziune a prezentat o emisiune „Anatomia celui de-al III-lea Reich”, care dezvăluie faptul că materialul didactic anatomic folosit în universități vest-germane renumite provin de la victimele din lagăre. Dezvăluirile au stîrnit controverse. În timp ce la Universitatea Tübingen s-a constituit o comisie care să cerceteze proveniența întregului material didactic, oficialitățile din legendarul Heidelberg au afirmat că nu dețin asemenea „urme” ale nazismului (lucru înfirmat de o cercetare atentă, care a descoperit piese anatomice din perioada 1941—1943). Nu este de mirare din moment ce Institutul de antropologie din Berlin a finanțat experiențele doctorului de sinistră faimă Josef

Mengele, la Auschwitz, iar Institutul Max Planck din Frankfurt mai deține „colecția” de creiere a doctorului Julius Hallervorden, cel care îi declara, cu seninătate, în 1945, unui ofițer medic american: „Am acceptat totul fără să mă întreb de

În folosul științei?

unde provin; nu era treaba mea!”

Cîte victime au fost în numele așa-zisei științe?

Mal mult, s-a stabilit că peste 45 de lucrări științifice, publicate după război, au avut la bază datele obținute în „laboratoarele morții”. În lumea științei nu s-a pus întrebarea

Stresologia

S-a afirmat că dacă știința stresului, „stresologia”, care ține concomitent de psihologie, de medicină, de sociologie și de alte discipline, este foarte nouă, apărută abia de cîțiva ani, obiectul ei, stresul, este vechi de cînd lumea. Oamenii au avut mereu de-a face cu stresul, dar l-au suportat fără să știe cum se cheamă și ce înseamnă. Fenomenul e studiat abia astăzi.

Dar studierea stresului nu este un scop în sine, ci doar mijlocul de a găsi remediile potrivite, reclamate de împrejurarea că stresul influențînd serios randamentul în muncă al oamenilor, combaterea lui are o mare importanță socială, economică și politică. Iar drumul către remedii este găsirea cauzelor, spre a le înlătura, potrivit principiului „Sublata causa, tollitur effectus” (dacă se suprimă cauza, dispăre și efectul).

Cauza? De ce a apărut, mai ales în perioada postbelică, stresul ca fenomen de masă, ca maladie cu mare extindere? E de la sine înțeles că din pachetul de răspunsuri n-au lipsit fenomene ca: supraînarmarea, supraindustrializarea, supraurbanizarea, supraautomatizarea, electronizarea, computerizarea, poluarea, înstrăinarea și altele. Stresul poate fi combătut cel mai bine punînd ordine în toate acestea. Dar au fost și specialiști care s-au străduit să pună în legătură realitățile din zilele noastre, dătătoare de stres, cu limitele biologice ale omului. Unul dintre ei, șeful catedrei de studiere a legăturii dintre stres și capacitatea de muncă de la Universitatea din Tilburg (Olanda), I. Heillard, afirmă că, probabil, ceea ce îl înconjoară, îl solicită și-l trasează astăzi pe om, fenomenele amintite anterior și altele, încep să depășească posibilitățile creierului uman de a le suporta, de a se descurca cu ele. Schimbările ce au loc în epoca noastră sînt prea rapide, prea multe și prea mari pentru creierul omului, care nu s-a schimbat deloc în decurs de 40 de mii de ani. Omul are deci un creier „învechit”, programat pentru agricultură, pentru vînat și pescuit. Însă lumea de azi omul nu are cum s-o evite. Și atunci eforturile mari pentru adaptare, energia imensă cheltuită în acest scop duc la apariția sentimentului de nesiguranță, de pericol și de teamă, stresul.

Dar, alți profesori olandezi, cît și alți specialiști consideră că, în ciuda faptului evident că biologiceste omul este același de acum 40 de milenii, el se poate adapta epocii noastre. În acest scop însă, omul trebuie

cu privire la proveniența datelor. Ernest Lefever din Washington afirmă că „ele au rigoare. Nu cereți politici să invalideze știința. Știința se conduce după propriile-i legi”.

Sebastian Fetcher, medic din Freiburg (al cărui tată a fost ucis de Gestapo), este de părere că „nu putem fi de acord cu aceia care susțin că asemenea materiale trebuie păstrate, că distrugerea nu mai ajută victimelor. Asemenea victime ale nazismului trebuie să dispară”. De altfel, profesorul de anatomie de la universitatea din Tübingen, Ulrich Drews, a propus ca tot acest „material didactic” să fie îngropat într-un mauseleu.

Dincolo de controversele științifice sau publice rămîn victimele nevinovate care au murit nu în folosul științei, ci doar din cauza unei ideologii.

DAN DĂNUȚ DORU

să înlătore solicitanțele inutile, prin eradicarea fenomenelor negative (dintre care unele au fost menționate mai sus), și să le țină în frâu pe cele necesare.

ION DUMBRAVĂ

Apărați delfinul!

Sînt 30 de ani de cînd marina americană încearcă să folosească în scopuri militare capacitățile ieșite din comun ale acestor mamifere inteligente. Dacă delfinii pot recupera în joacă cheile pe care turistii le aruncă în mare, atunci de ce n-ar fi capabili să recupereze componentele de rachete pierdute la lansare? Auzul lor extraordinar — de 20 de ori mai sensibil decît al nostru — ar putea fi folosit pentru depistarea de la mare distanță a submarinelor inamice.

Există și o altă utilizare a delfinilor care-i preocupă în cel mai înalt grad pe pășirătorii florei și faunei pămîntului. Sub acuzare se află pescarii de ton care se folosesc în această utilă operațiune de blînzii și jucăușii delfini. Intrucît bancurile de ton obișnuiesc să circule împreună cu turmele de delfini, pescutul devine o simplă alorgătură cu bărci rapide pentru întinderea unor năvoade mari în zonele de promenadă ale delfinilor. Cînd plasele se ridică, pescarii sînt

siguri că vor găsi mult apreciatul ton. „Fishing on dolphin”, adică pescuit cu delfin, se numește această tehnică. Cum sînt recompensați delfinii pentru ajutorul dat? Sînt pur și simplu măcelăriți, spune Sam La Budde, biolog marin care a asistat la numeroase asemenea partide de pescuit și a văzut cum au fost uciși la o singură vînațorie 500 de delfini căzuți în plase! Fie mor sufocați, fie sînt uciși cu ciomegele, destinul lor este același. Morții accidentale, le califică reprezentanții industriei alimentare americane, iar Departamentul Comerțului „permite” 20.500 de „accidente” pe an. Admitînd că această cotă de asasinat este respectată și luînd în calcul și contribuția pescarilor sud-americani se ajunge la 125.000 pe an de în ultimii 30 de ani, mai bine de șase milioane de delfini uciși fără nici un sens, aprecia Scott Trimmingham, președintele unui grup ecologist care invită consumatorii americani să boicoteze întreprinderile producătoare de conserve de ton.

Un adevărat holocaust de care nu știm cine se face mai vinovat, războinicul sau pescarul. Ecologiștii au pregătît o lege care — odată adoptată — ar proteja specia în maniera în care s-a procedat pentru păstrarea în viață a altor mamifere marine, balenele.

IOAN ROȘCA

O enciclopedie



Am ris cu lacrimi de bastonul lui învîrtit prin aer cu o dexteritate buimăcitoare și metamorfozat, după împrejurări, din obiect de sprijin, în unealtă sau armă. Am făcut haz de ghețele lui scîlciate și mult mai mari decît i-ar fi trebuit, de pălăria și veșmintele sale largi. Ne-am amuzat de chipul său ale căror posibilități de expresie erau de-a dreptul năucitoare. Ori de cîte ori l-am văzut cum intra în cele mai incredibile încurcături, pe care apoi le rezolva cu o nonșalanță stupefiantă, nu ne-am putut împiedica să-l numim cel mai mare comic al ecranului. Cineva spunea despre el: „Nimeni nu s-a bucurat de o glorie atât de universală, rămînînd în același timp simplu și natural.” (Emil Ludwig). Altcineva (André Bazin) adăuga: „Pentru sute de milioane de oameni de pe planetă, Charlot este un erou, cum erau în alte civilizații Ulysse sau Roland... Charlot este un personaj de mit.” Pentru ca un român, Camil Petrescu, să noteze memorabil: „Charlot nu e un fenomen, e un geniu. Acest Moliere al cinematografului este o rezultanță a timpurilor noastre.”

În cele 79 de filme pe care le-a realizat începînd din 1914, Charlie Chaplin (de la nașterea căruia s-au împlinit, în urmă cu cîteva zile, o sută de ani) a vorbit, de cele mai multe ori, cu o simplitate cuceritoare, despre oamenii obișnuiți, despre cei care, în confruntările cu evenimentele insignifiante sau importante, ies, adeseori, înfrinți, luîndu-și însă o revanșă meritată în plan moral, avînd întreaga noastră compasiune și simpatie. Eroul său e hitru, bonom, visător, justiciar, îndrăzneț, laș, crud, inteligent, pișcher, încurcă-lume, violent, tandru, pragmatic, generos, viclean, umil, cîrtenitor, descîrcăreț, frișcos, curtenitor, măret. Nici una din posturile în care se poate afla omul nu i-a fost străină, nu i-a rămas indiferentă. De altfel, însuși Chaplin recunoaște: „Eu am studiat omul, pentru că fără a-l cunoaște, n-aș fi putut realiza nimic în meseria mea. Cunoașterea firii umane este baza oricărui succes”. Și într-adevăr, în capodoperele sale ca și în celelalte pelicule pe care le-a realizat se reflectă o uriașă curiozitate față de făptura umană, investigată cu un rafinament artistic ieșit din comun, semn neîndoiebnic al încrederii în puterea ei de perfecționare și al unei iubiri nemărginite. Creatorul unuia din cele mai cunoscute și mai îndrăgite personaje din istoria planetei a fost și o mare și demnă constiință a timpului său, un artist implicat și în deplină cunoștință de cauză, în frământările secolului în care trăim.

Am ris și rîdem în continuare de nădrăvăniile lui Charlot. Dar, de fiecare dată, după ce hohotele de ris se potolesc, rămînem pe gînduri cu sufețele răvășite și, rememorînd secvențele pe care le-am văzut, gîmboșlucurile de pe ecran, le descifrăm, pînă la urmă, ca pe niște tulburătoare avertismente adresate nouă de un artist profund preocupat de viitorul semînției noastre, de posibilele ei căi de salvare din impasurile ce o amenință.

A. GEORGE

După Sevilla, Barcelona...

STEUA BUCUREȘTI

va disputa cu A.C. Milan titlul de

CEA MAI BUNĂ ECHIPĂ A EUROPEI!



Primele ecouri

Calificarea firească a formației române este subliniată, între altele, de agenția AFA-Viena, al cărei corespondent sportiv notează: „Minunile sînt rare în fotbal, și ceea ce a reușit Galatasaray în fața formației Rapid Viena și, mai ales în returul cu Neuchâtel Xamax nu s-a mai putut produce în semifinala disputată cu Steaua București. În tur, scorul de 4-0 pentru români a reflectat superioritatea lor clară, iar miereuri, la Izmir, dorința de victorie a campioanei Turciei n-a fost nici ea, de-ajuns pentru un succes, fie el numai de palmares. După ce Galatasaray a deschis scorul în minutul 37, Steaua a replicat imediat, în minutul 39, egalând scorul manșei la doua și spulberind definitiv speranțele surprinzătoare formații turce.”

„După deschiderea scorului de către Galatasaray în meciul retur din semifinalele „C.C.E.” de la Izmir, Steaua București, care mai avusese ocazii de a marca, a egalat rapid, în minutul 39, cînd înăuntrul lui Dumitrescu a transformat în gol o lovitură de colț excelent executată de Hagi” — notează agenția spaniolă EFE, care remarcă forța apărării echipei române și superioritatea evidentă a liniei sale de mijloc, aici decidîndu-se, de fapt, rezultatul.

La rîndul ei, agenția DPA-Hamburg relevă: „Steaua București a obținut miercuri un rezultat de egalitate, 1-1, suficient, la Izmir, în compania fostei echipe a ex-antrenorului reprezentativei R.F. Germania, Jupp Derwall, și, cu scorul general de 5-1 s-a calificat în finala „Cupei campionilor europeni” pentru a doua oară în ultimii trei ani.”

Unul dintre cele trei obiective pe care Steaua și le-a propus pentru sezonul fotbalistic 1988-1989 — cîștigarea campionatului de fotbal al R.S.R., cîștigarea Cupei și calificarea într-o fază superioară a C.C.E. a fost îndeplinit cu brio: pentru a doua oară în ultimii patru ani ea este finalistă a celei mai prestigioase competiții europene de fotbal. Deși ultimul act al acestei calificări s-a consumat pe stadionul „Atatürk” din Izmir (informațiile pe care le-am primit în legătură cu locul desfășurării acestui meci sînt contradictorii: unii comentatori susțin că stadionul respectiv poate primi 40 000 de spectatori, alții că ar putea găzdui 70 000) de fapt calificarea în finală s-a realizat la București, într-o modalitate impresionantă, categorică, fără drept de apel, atunci cînd, în ziua de 5 aprilie, echipa militară a învins-o pe Galatasaray cu 4-0. Numai o minte lipsită de luciditate ca a antrenorului Demizli putea să susțină că formația turcă are toate șansele pentru a disputa finala. Numai niste suporteri fanatici — care au sporit populația Izmirului cu vreo 20 000 de capete — mai puteau crede în aceeași șansă. În mod logic însă, fără a forța nici o clipă, ca și cum s-ar fi aflat la un meci de antrenament sau la un joc cu o echipă din partea a doua a clasamen-

tului campionatului nostru de fotbal, Stoica și ai lui și-au permis să facă un egal cu Galatasaray, poate din mîrînimie, poate dintr-o relaxare într-un fel scuzabilă, învingînd-o totuși cu scorul general de 5-1, scor care, dealtfel, a început să-i fie extrem de familiar. Totul în ciuda unui arbitraj păgubitor pentru Steaua, domnul Hackett

prieten de la Conect cu care am vizionat meciul, pentru ca, după derularea și celei de a doua reprize, acest scor să fie de 24 la 9), unele dintre ele fiind de o grosolanie care ar fi trebuit să-i pună pe gînduri pe cei 30 000 de spectatori prezenți la joc. Și, totodată, în ciuda unor adversari care au jucat totul pe o carte — și aceea s-a

de joc, inflexibilul Bumbescu și Ilie Dumitrescu (autorul golului nostru). A fost miercuri, în totului tot, un meci pragmatic, numai pentru rezultat, și de-o parte și de alta, care rareori s-a ridicat la nivelul unui spectacol de tinuță, și atunci numai datorită jucătorilor militari, posesori ai unei tehnici impecabile, deseori buimăcitoare pentru cei din fața lor. A fost doar 1-1, dar putea, la fel de bine, să fie un scor net favorabil pentru noi, dacă n-ar fi fost ratările incredibile ale lui Piturcă, Balint, Ilie Dumitrescu și Hagi — ultimul oferindu-și drept cadou șansa de a trimite balonul într-o bară care poate că și azi mai vibrează în cosmarurile suporturilor de la Galatasaray.

De la o echipă care a cîștigat confortabil prima partidă cu scorul de 4-0 nici nu se putea aștepta la mai mult. În mod firesc, Steaua s-a menajat, n-a „tras” la valoarea ei reală, dar, deși nu ne-a încîntat decît în unele minute, ne-a adus satisfacția unei biruințe de mare prestigiu. Performanța Stelei, care nu este la îndemîna oricui, trebuie salutată cu toată admirația și cu tot respectul pentru marile valori pe care România le are astăzi și în fotbal. Din toată inima, Bravo STEAUA!

GEORGE ARION ■

La Izmir, doar tranzit spre finală

fluierînd adeseori aiurea în defavoarea ei, cea mai flagrantă gafă a lui, nepermisă pentru cineva care vrea să se retragă demn dintr-o carieră fiind aceea în care, portarul echipei Galatasaray, iugoslavul Simovici, a trimis, cu putere o minge în ceafa lui Piturcă, de unde a poposit în poartă — gol perfect valabil, care putea fi anulat — așa cum s-a și întîmplat — numai de un arbitru arbitrar. Cu toate că fotbalistii turci au dorit, mai ales în prima repriză, să-și intimideze partenerii de joc printr-o serie incredibilă de faulturi (cu 16-7 au condus gazdele la pauză la acest capitol, după cum a numărat un

dovedit a fi măsluită — a unui atac chipurile întărit, dar în realitate banal, lipsit de eficacitate, în care n-a strălucit decît Prekazi. Deși a jucat, ca de obicei, numai în zece oameni — Piturcă aflîndu-se în aceeași ipostază, ca și în alte prestații ale Stelei, care te aduc în pragul infarctului. Disputînd un meci european chiar și în Asia Mică, într-un frumos peisaj accesibil doar unor, Steaua, îndeosebi în a doua repriză, și-a dovedit apartenența la un fotbal de o deosebită calitate, mai ales prin scîlpirile unor jucători de mare finețe cum ar fi Lung — cel mai bun de pe teren —, vrăjitorul Hagi, cu mare chef

Reportaj în fața televizorului

În ciuda aparențelor, două să-bii orgolioase pot încăpea într-o aceeași teacă — a intențiilor frumoase, a dorinței de bine, a respectului față de munca celui-lalt și-a interesului sincer de-a fi alături de performanța unui „al treilea”. Totul este să discerni între conjunctural și fundamental, să te ridici deasupra întîmplărilor și chiar să ai simțul umorului. Nicolae Grigore-Mărășanu îl sună pe Fănuș Neagu să vadă dacă ne primește. Nici-o problemă! Îl caut pe Mircea Lucescu la stadion, unde totul a se antrena cu „întineritul”. Îmi promite că va veni, înțelegînd fără prea multe explicații că invitația redacției (lo-tuși, la Fănuș acasă!) este și nu putea fi decît o invitație la fair-play — adică ruptă de orice asperități, inerente într-o lume atît de agitată ca a fotbalului.

Acolo se-nfîinșase și Ion Băieșu, cuprins parcă de nostalgia „Preșul”-ui ce se jucase cu succes în Turcia. Probleme cu sonorul și culoarea, Lucescu nu venise. „Ai noștri sînt într-un albastru ca un cer de mai”. „Asta ne poate lăsa fără echipă în finală!” (Băieșu). La cartonasul galben dat lui Ilie Dumitrescu. „Hackett arbitrează în orașul catifelei și-i place să aibă luciu în mină!” (Fănuș, în completare). Prin minutul 17, sună soneria: Lucescu s-a finit de cuvînt. „La mulți ani, nea Fane, e-a fost ziua dumitale!”. Văzuse prima repriză de la Sampdoria — Malines. „0-0 la pauză, dar nu s-a jucat nimic! Întreruperi foarte multe și doar vreo 20 de minute, puse cap la cap, de fotbal în prima repriză”. Îi spunem despre accidentarea lui Bumbescu și controle la Dan Petrescu. Comentăm cît de bine a trecut echipa noastră de undă de joc a începutului de meci, iar înstivul de microbisti ne spune că nimic decisiv nu se mai poate întîmpla. Fănuș: „Publicul nu se prea aude. Sau, în orice caz nu ca la jocul cu Neuchâtel Elvețienii ăia sînt ca Rapidul nostru!”. „Stadionul din Izmir e foarte larg și se pare că-a fost ales pentru bani, stîind că un rezultat de calificare e aproape imposibil. Altfel, optau pentru Eskisehir, unde terenul e ca-ntr-o groapă, foarte aproape de public” (Lucescu).

După cum decurge jocul, calificarea e ca și transată. „Steaua va avea probleme după retragerea unor jucători mai în vîrstă” (Fănuș). „Niciodată”, îl contrazice Lucescu. „În pauză urmează combinata nordică, fotbal cu table” (Fănuș cu Băieșu). Vin de-acolo certîndu-se pe seama scorului final și-a pariului. „Am zis de patru zile 2-1, și asta e scorul, pentru că golul din ceafa lui Piturcă a fost valabil!”. Pe la începutul reprizei, imaginația zboară mai departe și mai tirziu: Fănuș și pictorul Drăgușin iau Realul, Băieșu și Lucescu „merg” cu Milan. „Cu cine am avea șanse, Mircea?”, devine Fănuș foarte serios. Cu Realul. Adică e mai greu de rezistat presingului italienilor, jocul lor în linie, mai ales că sînt și mai agresivi,

admirat că joacă să cîștige meciul. Se vede c-a trecut Derwall pe la ei, au un presing foarte bun din care ai noștri scapă datorită tehnicii individuale foarte bune” (Lucescu). „În pauză urmează combinata nordică, fotbal cu table” (Fănuș cu Băieșu). Vin de-acolo certîndu-se pe seama scorului final și-a pariului. „Am zis de patru zile 2-1, și asta e scorul, pentru că golul din ceafa lui Piturcă a fost valabil!”. Pe la începutul reprizei, imaginația zboară mai departe și mai tirziu: Fănuș și pictorul Drăgușin iau Realul, Băieșu și Lucescu „merg” cu Milan. „Cu cine am avea șanse, Mircea?”, devine Fănuș foarte serios. Cu Realul. Adică e mai greu de rezistat presingului italienilor, jocul lor în linie, mai ales că sînt și mai agresivi,

„Creste!” „Cum a venit la tine?” (Fănuș). „Îl știu de cînd avea 15 ani, stătea cu fiu-meu în aceeași cameră la lotul de juniori”. „Dar de Dan Petrescu asta, săracu”, uite cum l-au lovit, ce părere ai?” (Fănuș). „Foarte bun pentru atac, dar mai are încă multe de învățat pentru jocul de apărare. Are un echilibru psihic incredibil pentru vîrstă lui”. „Ungureanu a jucat bine. I-a făcut, la vremea lui, vreo trei circei pe inimă lui Teacă” (Fănuș). „Știu că-l imită foarte bine, l-am văzut pe-un aeroport!” (Băieșu). Faze fierbinți la poarta lui Lung, care salvează uluitor în două situații succesive. Ne reamintim, cei care fuseserăm prezenți, că înaintea jocului de la Sofia al naționalicii, Lung și-a păstrat locul în poartă printr-o

Klein, Sabău, Lupescu, Văscovici, Cămătaru, Răducioiu. Și asta pentru că evidența a impus selecționarea lor. Și chiar dacă jucătorii ăia mai reprozează că la lot e mai „ușor” decît la club, și-n continuare vor munci din greu la club, totmai ca să le fie ușor la națională. Dar să lăsăm astea... „În mărul fără poame nimeni nu dă cu pietre” (Mărășanu). „Eu zic altfel: recunoștința este cea mai grea povară pentru un om” (Lucescu).

În final, gazda, Fănuș Neagu, face o „declarație de presă” în toată regula: „Înspăimîntat de presa turcă, de declarațiile fantasmagorice ale suporturilor lui Galatasaray, nu m-am deplasat la Izmir.

La Izmir, Steaua a fost mai bună cu o clasă decît Galatasaray, și putea să cîștige la scorul pe care-l dau de patru zile, dar Hackett nu și-ar fi pus catifea pe ochi la golul valabil din ceafa lui Piturcă. Dar poate e mai bine că s-a terminat la egalitate, ca să rămînem prieteni cu adversarii noștri și să nu înghită nimeni fructul singur. Această portocală împărțită pe din două mulțumește sufletele noastre și-i mîngîie, în tristețea lor, și pe suporterii turci.

În orașul de catifea și aur care este Izmir (ar fi trebuit, totuși, să bea o gură de apă din fîntina lui Agamemnon!), zeii Troiei i-au apărut pe turci de-o înfrîngere binemeritată.

Special las la urmă, că se ține mîinte mai ușor, să spun că m-am bucurat c-am fost la acest meci spectator cu Mircea Lucescu, sperînd să fim împreună și la Atena. Respirînd alături bucuria unui succes al sportului românesc, dovedim că n-avem de împărțit nimic, ci numai de adunat la un loc tot binele fotbalului.

Le-am mulțumit celor trei co-rifei ai meseriei lor pentru do-vada care au făcut-o — dacă mai era nevoie — că spiritul adevărat este după inevitabil înțînire sub cupola eternă și ocrotitoare pe care, în sport, ca și-n viață, ne place s-o numim fair-play.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

CUM SĂ NU TE BUCURI!

mătate de oră nici-o situație clară de finalizare. Față de Sampdoria — Malines, jocul de aici e foarte curat” (Lucescu). Apoi, după contraatacul lui Hagi: „Ei cred că se mai pot califica, altfel nu pot lăsa asemenea situații de inferioritate numerică în apărare”. Vine „bomba” lui Prekazi din min. 37: formidabil șut. Lung se-ntinde, dar nu reușește decît să respingă în bara transversală și de-acolo spre cel care a înscris. Băieșu „se bate” în zadar pentru ideea unui ofsaid: nimeni nu-l ascultă. Peste un minut, Hagi trage la fel, dar Simovici respinge în corner; tot Hagi execută și 1-1, prin omni-prezentul Ilie Dumitrescu. „Am făcut pariu că 1-1 se va termina!” (Băieșu). „Eu am zis 2-1 pentru Steaua, de patru zile am dat scorul asta, așa că fii liniștit!” (Fănuș). Echipa turcă nu joacă deloc rău. „Au făcut progrese extraordinare. În selecționata lumii au fost și doi jucători turci, Ridvan de la Fenerbache și Colak de la Galatasaray. Fiecare a venit cu avion și anturaj personal de la cluburile lor. Acum sînt de

string spațiile de joc și au doi jucători de excepție în atac, care pot să inventeze orice”. Fănuș insistă: „Dar tu, ca antrenor, ce-ai mai gîndi în situația asta, la 1-1, dacă-ai fi în locul turcului? La o victorie de palmares, nu? Asta-i tot ce-i mai interesează, nu?” „Poate, dar și orice punct obținut de Steaua e foarte important pentru fotbalul nostru, în coeficientul care stabilește echipele pentru Cupa U.E.F.A.”. Fănuș (după ce ratase Hagi): „De ce-i așa de egoist?”. „Nu știu dacă-i bine că spun, dar cred că Hagi joacă și pentru clasamentul trofeului „El Bravo”, unde, deocamdată, e pe locul doi, fiind ultimul an în care l-ar putea obține. Ar fi păcat să nu-l ia! Pentru că, realmente, este cel mai mare jucător al nostru. Lăcătuș depinde de ceilalți, dar Hagi nu depinde de nimeni și joacă la fel de bine în ambele treimi ale construcției și atacului. E adevărat că Lăcătuș are o încărcătură psihică deosebită și poate să transforme jocul unei echipe, dar rămîn la părerea că Hagi este peste tot ce-a avut fotbalul nostru pînă acum”. „Dar Sabău?” (Băieșu).

hotărîre a Biroului federal, deși gafase în citeva meciuri de campionat. Balint ratează (iar-răși). „Se precipită în ultimul pas. Adică vrea să rezolve prin forță ceea ce ar trebui să facă prin finețe. Și Răducioiu al meu e cam la fel” (Lucescu). Piturcă e faultat în careu („63 la sută”, se calculează repede de pe „tușă”). Hagi trage senzațional în bară („Am dus circul în Asia Mică!”, îmi spunea nea Fane să notez). V-am spus eu că va fi 1-1!” (Băieșu). „Îmi convine, îi dau 50 de lei pariu și scap de pisălog! Dar tot 2-1 e, că „ceafa” lui Piturcă a fost valabilă” (Fănuș). „Ambelor echipe le-ar fi fost mai greu cu Lăcătuș și Colak în teren” (Lucescu). „Afară ploaie, crește grîul și noi mergem în finală!” (Fănuș). „Dar și via e frumos pornită!” (Băieșu). „Facem serbarea vici la Pănciu și Vîrteșcoiu” (Fănuș). Gîndurile și vorbele zboară spre națională. „Ai cam mulți în lot, „avertizatorul!” (Fănuș). „Meciul cu Austria, din noiembrie '87, s-a jocheat fără nici-un jucător de la Dinamo în teren. Într-un an și jumătate, au fost promovăți sau au revenit zece: Rednic, Andone, Stelea, Mateuț,

HANDBAL

Steaua, tot în finala campionilor!

Anticipând, parcă, succesul fotbalștilor, echipa de handbal a clubului Steaua a obținut calificarea în finala Cupei Campionilor Europeni, la capătul unei suite-record de opt jocuri fără înfrângere — ultima „inseriată” fiind campioana Suediei, H.K. Drott Halmstad (eliminată în semifinale de scorul general de 53-45).

Este pentru a treia oară când echipa clubului militar accede în ultima fază a prestigioasei competiții, în precedentele episoade (1968 și 1977) ea fiind chiar învingătoare.

Inscriindu-se într-un proces de revigorare mai generală a handbalului masculin din țara noastră, performanța echipei campioane nu face decât să sublinieze resursele de progres pe care acest sport le are și care se cer onorate îndeosebi la campionatul mondial de anul viitor.

Asociindu-ne felicitărilor pe care elevii antrenorilor Radu Voina și Ștefan Birtalan le merită din plin, le adresăm de pe acum urarea de succes în finală!

Rugby

Romania — Italia: 28 — 4

Simbăta trecută, componenții naționalei noastre de rugby, printr-o superioritate incontestabilă dovedită de-a lungul întregii partide desfășurate pe stadionul „23 August”, au învins echipa Italiei cu 28-4 (18-0). Deși, cu un joc mai deschis și mai atent în fazele decisive, scorul putea fi încă majorat, cu toate acestea, el ar fi putut fi tot așa de bine și mai „strîns”, dacă numeroasele lovituri de pedeapsă favorabile italienilor ar fi fost transformate — capitolul tehnic la care s-au dovedit deficitar prin boterii lor Ambrosio (uvertură) și Capitani (fundas).

De asemenea, în ciuda scorului distant de pe tabela de marcat, îndeosebi în repriza a doua, echipa Italiei a prestat un joc abil în momentele fixe de joc, cîștigînd chiar numeroase baloane din moluri și margine, ba

o lovitură de pedeapsă, deși în această perioadă ar fi fost mai util un joc deschis, favorizînd în mod vădit treisferturile noastre. După ce, în min. 19, Ambrosio mai ratează, la rîndul său, o lovitură de pedeapsă, în min. 24, abia, formația noastră se încrîncenează colectiv și în urma unor gramezi și șarje de pe o parte pe alta, mijlocușul Coman (care-l înlocuise pe Neaga, rănit) înscrie un eseu la centru, transformat de Ignat: 24-0.

Lupta intensificată a gramezilor îl accidentează și pe Ciorăseu, înlocuindu-l Răducanu, dar pachetul nostru de înaintași se impune prin forță și Murariu, căpitanul echipei române, înscrie un nou eseu, transformat de Ignat: 28-0. La acest scor, atât de categoric spre sfîrșitul jocului, rugbyștii noștri întrerup „motoarele”.



chiar a inițiat atacuri variate cu treisferturile, stopate în extremis, dar n-a reușit să concretizeze unele acțiuni corect concepute.

Urmărind filmul meciului România — Italia de pe Stadionul „23 August”, el începe promițător pentru emblema „frunzei de stejar” chiar din min. 2, cînd, în urma primei gramezi din terenul advers, deschiderea îl pune în situație bună pe Ignat, care punctează cu dezinvoltură un drop-gol: 3-0. Puțin după aceea, o lovitură de pedeapsă de la aproximativ 55 m este ratată de puțin de același Ignat. În min. 16, după o mobilizare generală, implicînd promptitudinea gramezilor, deschiderea corectă, pasele exacte, intercalarea fundasului Toader și impetuoșitatea aripilor Boldor, acesta din urmă înscrie un frumos și aplaudat eseu, transformat de Ignat: 9-0!

Pînă la pauză, Ignat în mare formă ridică scorul primei reprize la 18-0.

În cea de-a doua parte a jocului, italienii par mai decisi să-și valorifice intențiile, deși nu mai au la uvertură aportul aceluia ingenios Battarelli din anii trecuți, se impune mijlocușul de grămadă Pietrosanti, iar jocul gramezilor este mult mai coordonat și chiar eficient, deși Porcelatto, rănit, e înlocuit cu Vittorio Pesce.

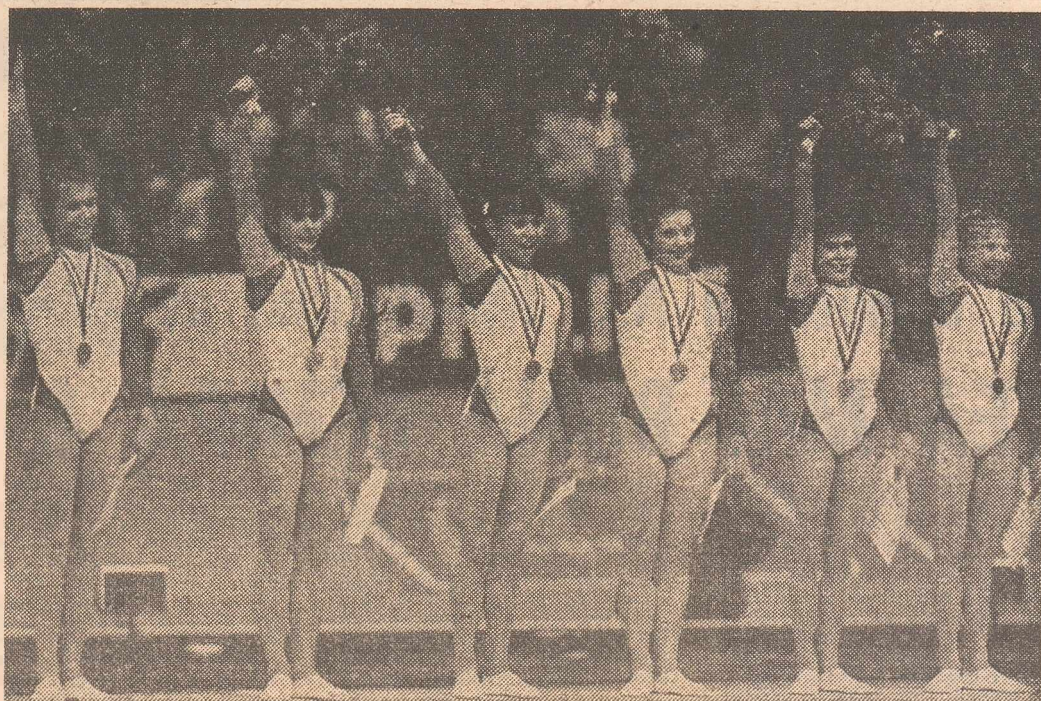
Italianii inițiază o șarjă foarte frumoasă, stopată dificil, apoi Rădulescu, blocînd un șut asemeni lui Ignat și prelungindu-l pînă aproape de butul advers — foarte aproape de a marca. În minutele 14 și 16, Ignat mai ratează un drop-gol și

permițînd oaspeților să creeze un culoar util prin demii Pietrosanti, care angrenează pachetul italian să înscrie „la colț” prin Cesellini, eseu netransformat de Ambrosio și se stabilește astfel scorul final: 28-4. Trebuie subliniată încă o dată prestația de înalt nivel a uverturii noastre Ignat, apreciat și ca erou al meciului din Țara Galilor și care i-a înscris acum Italiei 16 puncte, folosind cele mai diverse procedee tehnice: drop-gol, eseu, transformare, lovitură de pedeapsă. Totodată este binevenită comportarea tuturor compartimentelor cărora li se datorează celelalte trei eseuri prin: Boldor, Coman, Murariu.

Mulțumind întregii echipe române pentru abnegația și reconfirmarea ei calitativă, precum și celor doi antrenori actuali, Gheorghe Nica și Theodor Rădulescu, laolaltă cu toți factorii ce contribuie la revigorarea rugbyului românesc, vom menționa aici, ca pe un proaspăt și mobilizator în cel mai înalt grad angajament al tuturor, declarația făcută revistei noastre de către antrenorul Theodor Rădulescu: „Partida cu Italia trebuie să fie și o trambulină morală înaintea dificilei întîlniri cu Anglia, de pe 13 mai, la București”.

Echipa României a evoluat în formula: Dumitrescu, Gh. Ion, Leonte — Ciorăseu (Răducanu), Oroian — Rădulescu, Dumitras, Murariu — Neaga (Coman), Ignat — Lungu, Fulina — Boldor, Răcean — Toader.

TUDOR GEORGE ■



Daniela Silivaș



Nota la purtare

Nu mi-e greu să spun de ce aș alege o fotografie cu echipa. Poate în nici un alt sport evoluțiile individuale nu sînt atât de legate de atmosfera și starea de spirit ale întregii echipe. Fiecare dintre noi a început gimnastica într-o clasă de elevi și de pe băncile unei școli. Poate de aceea, concursurile, oricît de dificile și pretențioase ar fi, nu schimbă cu nimic purtarea ce trebuie s-o avem. Chiar aș spune că, în școală, degeaba ai 10 la tezele de matematică și română dacă ai nota scăzută la purtare. În gimnastică, această notă face parte din concurs, orice probă începînd și sfîrșind, de fapt, cu salutul către arbitri și public. Adică ceea ce în alte sporturi poate fi un gest formal, adesea uitat, la noi este inclus în competiția propriu-zisă: ne întrecem și în modul în care știm să fim politicoși față de cei care ne apreciază evoluția — cu note sau cu aplauze.

E-adevărat că gimnastica de performanță aparține vîrstei copilăriei, că marile campioane în acest sport sînt, cum se spune, niște fetețe, care trebuie să se comporte și-n sala de sport pe măsura vîrstei și condiției de școlare. Este lucrul pe care tovarășii profesori de la lotul național ni l-au spus de la început și pe care nu mai e nevoie să-l repetăm, intrucît politețea a rămas în firea noastră, așa cum salutul deschide și închide orice evoluție la aparate. Cred că este vorba aproape de un reflex. Pentru că s-a mai întîmplat să și ratăm cîte un exercițiu la paralele ori birnă, cîte-o căzătură, dar de

fiecare dată aș putut vedea cum din căzătură ne ridicăm direct cu gestul firesc de salut. Nu mă pricep la cuvinte frumoase, dar cred că salutul publicului, politețea, nota la purtare se manifestă mai ales în astfel de situații de eșec. În fond nimeni nu e vinovat de ratările noastre — nici arbitrii, nici publicul. Și așa cum în asemenea situații simțim oftatul de regret și încurajările spectatorilor, tot la fel răspunsul nostru trebuie să fie, în orice împrejurare, unul de politețe totală și de purtare frumoasă.

Poate că gimnastica este un sport mai aparte, al grației și frumuseții, cum se spune. Dar regulile din gimnastică sînt, cred, valabile pentru orice sport — în ceea ce privește nota la purtare, conduita față de public și arbitri. Oricît de spectaculos ar fi un salt pe birnă ori o săritură la paralele, ultima imagine care dăinuie în memoria și a noastră și a publicului este aceea cînd ne privim în ochi, pentru a ne saluta și eventual a ne oferi reciproc flori. De aceea, una din fotografiile care-mi plac cel mai mult este una cu echipa, după ce ni s-au oferit flori și cînd, eliberate de tensiunea concursului, am avut răgazul de a îndrepta spre sală un zîmbet și-un gest de salut.

Nota redacției

Între veștile frumoase transmise de agențiile internaționale de presă în ultimele zile se află și cele referitoare la noile succese ale gimnasticii feminine românești și îndeosebi ale excelentei sportive care este Daniela Silivaș. Astfel, tripla campioană olimpică de la Seul „a cucerit recent și Parisul” (cum comenta un ziar francez), cu prilejul recentelor campionate internaționale ale Franței — de fapt, o etapă din circuitul „Cupei Mondiale”. Aproape simultan cu întrecerile din capitala Franței, publicația de referință a gimnasticii mondiale, „World gymnastics”, actualizînd topurile gimnasticii feminine, o plasa pe locul întîi în lume tot pe Daniela Silivaș.

În rezonanță cu telexurile planetei, revista noastră a dobîndit, iată, privilegiul însemnărilor de mai sus ale supercampioanei române de gimnastică.

● Cupa Campionilor Europeni.

Cele mai interesante întîlniri programate de FIDE în primul tur al campionatului continental sînt: Anderlecht — Traffellag Reykjavik, Glasgow Politehnic — T.S.K.A. Moscova, Lokomotiv Moscova — T.S.K.A. Sofia și I.T. București — combinata M.T.K.-V.M. Budapesta. Deja se cunosc numele primelor echipe calificate în turul al doilea: formația sovietică „T. Petrosian” (care a dispus cu 9-3 de Caja Canaris) și echipele calificate direct (ca urmare a tragerii la sorți) „Vektor” Moscova, Solingen, Bayern München, „Gambit Bonnevoi” Luxemburg... Formația masculină a Asociației sportive I.T. București, campioana noastră, a fost pusă în dificila situație de-a întîlni într-un meci de două runde la șase mese puternica echipă maghiară M.T.K.-V.M. Budapesta. Pentru confruntarea de la București (la sediul F.R. Șah în cadrul Clubului Central de Șah) din zilele de 18-19 aprilie oaspeții anunțaseră următorul lot de sportivi: marii maeștri Lajos Portisch, Gerardo Barbero, Paul Benkő și Levente Lengyel, maeștrii internaționali Zsuzsa și Judith Polgár și György Rajna. Lotul echipei noastre campioane a fost format din marele maestru Florin Gheorghiu, maeștrii internaționali Constantin Ionescu, Adrian Negulescu, Mircea Pavlov, Parik Ștefanov, Dan Bărbulescu și maeștrii FIDE Emanuel Reicher (antrenorul) și Daniel Savin. În caz de egalitate se califică formația cu rezultate superioare la

primele mese. Prima șansă o au oaspeții prin valoarea demonstrată a componenților formației combinate.

● Turneele internaționale ale României vor da startul în con-



Turneele primăverii

curența masculină la Eforie și în confruntarea feminină la Tușnad începînd cu 27 aprilie. Contrar așteptărilor, nu ne vom bucura de prezența unor invitați cu nume de răsunet, așa cum ne-am obișnuit pînă acum! Motivația constă în calendarul internațional foarte aglomerat al lunii mai. În turneul feminin și-au confirmat participarea jucătoarele sovietice F. Uskova (2265) și K. Kahiani (2295), revelația ultimului campionat al U.R.S.S. care le-a dat dreptul de calificare în turneele interzonale din C.M. Slab cotate sînt celelalte

oaspete, Kenze (R.F.G.) — 2120, Jagodinska (Polonia) — 2140, Mielowa (Cehoslovacia) — 2110.

● Școala lui Smislov și-a deschis porțile în noiembrie 1987 la concursul cu Școala lui Botvinnik și Kasparov. Dintre cei 16 participanți cel mai bun rezultat l-a realizat Tea Lanceva (Tbilisi) care a devenit campioană mondială la fetețe pînă în 14 ani.

● Întrebare-răspuns... La campionatul mondial de la Timișoara (1988) Uniunea Sovietică nu a avut nici un reprezentant, deoarece s-a răspuns negativ la întrebarea: „Merită oare să fie cheltuiți banii statului pentru călătoriile șahistilor puțin clasificați?” Iată că atitudinea organelor de conducere s-a schimbat, în vacanța de primăvară, Palatul Pionierilor din Moscova a organizat un turneu unional cîștigătorii devenind candidați la participarea în C.M., ediția 1989. De remarcat este și faptul că în campionatul Gruziei rezervat fetețelor pînă în 16 ani pe locul al doilea s-a clasat Diana Darcia (Tbilisi) în vîrstă de 14 ani...

● Memorialul „J. R. Capablanca” programat să înceapă în localitatea cubaneză Holguin la sfîrșitul lunii mai va reuni jucători și jucătoare din 19 țări: România va fi reprezentată de tinerii maeștri internaționali Adrian Negulescu și Cristin Bădulescu.

MARGARETA MUREȘAN ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Din răspunsul primit de la Consiliul popular al sectorului 6 — București înțelegem că putem adresa Măriei Păltinișanu și familiei sale urări de bine cu prilejul mutării în casă nouă: „Situția locativă a petentei a fost rezolvată prin întreprinderea „Relon Panduri”, unde își are locul de muncă soțul. Familiei Păltinișanu i s-a atribuit apartamentul 20 din blocul M 7, Alea Pașcani nr. 10, sector 6”.

■ Vești bune și pentru alți corespondenți: „Fiind invitată la Oficiul Forței de muncă din Ploiești — aflăm de la D.P.M.O.S. — județul Prahova —, Manea Violeta Justina din comuna Mănești a fost repartizată în funcția de operator chimist practicant la Combinatul Petrochimic — Brazi”.

■ „Cetățeanul Brinză Ion din comuna Tomsani, județul Vilcea, i s-a oferit loc de muncă în meseria de lăcătuș mecanic la Antrepriza Energomontaj hidro Râmnicu Vilcea, unde urmează să se prezinte pentru a sustine proba de lucru în vederea încadrării” (D.P.M.O.S. județul Vilcea).

■ De asemenea, Cioltea Lucia Paula, domiciliată în Cluj Napoca, str. Viilor nr. 15, a fost repartizată la întreprinderea „Napochim” ca muncitoare necalificată, iar Elena Căldare din Piatra Neamț, calificată în meseria de filatoare, s-a încadrat la Cooperativa „Înfrățirea” Piatra Neamț. Răspunsurile ne-au parvenit de la D.P.M.O.S. județul Cluj și, respectiv, județul Neamț.

■ „Mă numesc Elena Spătaru și locuiesc în Constanța, str. Cismelei nr. 19, bl. 3, ap. 33. Aș dori să-mi răspundeți dacă există vreo reglementare prin care factorii postali să aducă coletele numai la adresele la care vor. Mie așa mi-a spus factorul poștal Samoilă Emil din satul Răcățoiu, comuna Hogești, județul Bacău. Deși are un mijloc de transport la dispoziție și în ziua de 21 martie a.c. a distribuit prin sa colete în greutate de 8—10 kilograme, a refuzat — și nu e prima dată — să ducă la adresa părinților mei un pachet în greutate de 600 grame, ceea ce i-a pus pe drumuri pe bătrâni, care de 12 kilometri, până la Oficiul poștal Horgești”. Părerile noastre ar fi că, ori se aduc doar avizele de expediție la toate adresele, ori coletele tuturor celor ce le-au primit. Dar, în sfârșit, fiind o judecată călăuzită doar de logică și de bun simț, așteptăm răspunsul avizat al Direcției județene de Poștă și Telecomunicații-Bacău.

Spicuim din răspunsurile — numeroase și pline de atenție față de solicitanți — primite în ultima săptămână de la Ministerul Sănătății:

■ În legătură cu scrisoarea tovarășului Toma Aurel din Tîrgu Frumos, județul Iași, vă comunicăm că bolnavul a fost programat pentru internare, unde i se va face tratamentul adecvat”.

■ Anișoara Amarinei din Ruginești, județul Neamț, a fost invitată la Farmacia nr. 20 Bicăz pentru a ridica produsul Furantril, solicitat.

■ Mariei Ivan din Călărași i s-a rezervat un loc la Spitalul Clinic nr. 2 Timișoara — ceea ce solicită în scrisoare — urmînd a se prezenta cu bilet de internare de la cabinetul de specialitate din dispensarul policlinic teritorial, talonul de pensie și buletinul de identitate, la Direcția sanitară a județului Timiș, care a primit recomandarea să-i asigure internarea.

■ „Necazul meu vine de la citirea contorului electric, care

funcționează după consumul din apartament și nu după placul cititorilor de contoare”, ne scria, nu de mult, Roșca Ionel din București, str. Baciului nr. 4, bl. 9, sc. 4, ap. 150, sector 5. Trimisă spre competență rezolvare întreprinderii de Distribuție a Energiei Electrice București, scrisoarea se întoarce cu o copie după răspunsul primit de petent: „Pînă la data de 25.03.1987, facturarea consumului dumneavoastră de energie electrică s-a făcut corect. După această dată, deși contorul a continuat să înregistreze, avînd indexul în creștere, lucrătorii noștri cititori de contoare v-au facturat consumuri prin apreciere, fără a ține cont de înregistrările contorului, pe care le-au trecut totuși la rubrica observații de la partida dumneavoastră de abonată. Contorul n-a fost defect, așa cum gresit au apreciat lucrătorii noștri. În vederea reglării plăților, vă invităm la Centrul nostru din Șos. Giurgiului nr. 127 cu facturile achitate în afara indicațiilor contorului. Vă cerem scuze pentru neplăcerile cauzate de lucrătorii noștri, care au fost sancționați, și vă asigurăm de bunele noastre servicii în continuare”.

■ Se dovedește că și cele scrise de Sabău Ioan, inginer la Fabrica de mobilă Vișeu de Sus sînt perfect adevărate: „Cartierul Rădeasa situat la aproximativ 4 kilometri de centrul orașului are asigurat un autobuz care există numai teoretic”. Comisia formată pentru cercetarea sesizării, ne informează I.J.T.L. Maramureș, în urma verificării foilor de parcurs și a programelor de transport în comun, a ajuns la concluzia că cele arătate în scrisoare corespund realității, șeful de autocoloană a fost sancționat, și s-a luat măsura reglementării curselor în cartierul Rădeasa. Și noi, care credeam că aces e foi de parcurs și programe de transport în comun se verifică regulat, nu doar cu prilejul unor sesizări!

■ Prin măsurile luate de Centrala de Transporturi Auto, din cadrul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, și solicitarea cetățeanului Coserea Petre din Piatra Neamț, str. Zorilor nr. 4, a fost rezolvată favorabil: „Urmare a sondajului efectuat și cu acordul Fabricii de postav Buhuși al cărui personal muncitor reprezintă ponderea în rîndul călătorilor ce se transportă cu cursele ce au plecare la 7,30 din autogara Buhuși (la care se referă scrisoarea), orele de plecare ale acestor curse s-au decalat de la 7,30 la 7,45, făcînd în acest fel legătura și cu trenul nr. 5662 ce sosește în Buhuși la orele 7,35 din direcția Piatra Neamț”.

■ Anesti Ionel din București, str. Făurei nr. 2 bl. 7 A, sector 1, ne informează, după o experiență de doi ani, despre calitatea — extrem de slabă — a unor garnituri de cauciuc. Ni le-a adus la redacție, să le vedem și noi. Sînt foarte mici, dar pot aduce necazuri mari. Este vorba de garniturile pompei de frînă dublu circuit cu care sînt dotate autoturismele Dacia 1310 cu servomecanism de frînă. Corpul pompei este foarte bun, ne asigură petentul, dar garniturile cedează extrem de repede. „Pînă în prezent am schimbat de patru ori pompa de frînă dublu circuit, numai din cauza acestor garnituri”. Așadar, dacă garnitura aces- ta, cit o unghie, se strică, frîna se defectează, iar mașina poate deveni un pericol public. Asta ar trebui să-l pună pe gînduri pe producător — Combinatul de articole tehnice

Scrisoare comentată

Funcționarii nu plătesc amendă ?

„În luna noiembrie 1988, fiica mea, pe nume Clement Luiza, a fost dusă cu salvarea de la Spitalul din Drobeta-Turnu Severin, secția maternitate, la Spitalul nr. 1 din Craiova, unde a rămas pînă la 13 februarie a.c., cînd a dat naștere unui copil”. Firesc, venirea unui copil pe lume e prilej de bucurie. A urmat declararea copilului la oficiul stării civile, biroul nou-născuți. Numai că joi, 16 februarie, nefiind zi de înregistrări (vineri sau luni), la Consiliul popular municipal nu se operau aceste înscrieri. Orice explicație a fost inutilă (mama fusese învoită din spital pentru perfectarea acestor formalități). Cum nu aveau de ales... tatăl pleacă înapoi la Drobeta-Turnu Severin, că să revină a doua zi cînd devenea posibilă înregistrarea copilului. „Posibil” e un fel de-a spune fiindcă „dimineața la 8,30 s-a prezentat la șefa biroului respectiv cu cele necesare dar de astă dată nu mai era de față mama”. Deci, un nou refuz. Drum întors la Drobeta-Turnu Severin, ca să încerce pentru ziua de luni. Cum socoteala din tîrg nu se potrivește cu cea de-acasă, trenul are o întîrziere de 40 minute, ceea ce face imposibilă sosirea la timp și dă din nou de... o ușă încuiată, orele stabilite fiind între 8 și 9,30. Renunță, și toți trei pleacă, fără a reuși să-l declare pe cel mic și să intre în posesia certificatului de naștere mult dorit. „La rugămintea copiilor, continuă tatăl scrisoarea, m-am deplasat la Craiova pe 10 martie a.c., unde am depus toate actele, inclusiv buletinul meu de identitate, urmînd să revin pe data de 14 martie, orele 16—17, ca să primesc documentele”. Convinș că totul se va termina cu bine, nu mică i-a fost surpriza cînd, în loc de documente, trebuia să „plătim, mai întîi, o amendă, noi făcîndu-ne vinovați că nu am declarat la timp copilul !?” În ciuda tuturor motivațiilor și a citorva intervenții rămase fără ecou, certificatul de naștere al copilului nici pînă în momentul de față nu a fost eliberat. Oare copiii se nasc numai în anumite zile, astfel că declararea lor să se facă după ciuda program al pomenitei primării ? Greu de presupus ! Cert este că acolo unde putem optimiza, prin promptitudine și solitudine, serviciile către cetățeni, acolo încă mai stăruie birocrașismul. O statistică „ad-hoc” demonstrează că au fost făcute cinci drumuri Drobeta-Turnu Severin — Craiova, în doar trei zile, plus banii și timpul cheltuiți. Culmea ironiei, apare și această amendă pentru depășirea perioadei de înscriere. Dar „inertă” personalului biroului nou-născuți în ce depășiri se încadrează ? Cine sancționează timpul pierdut de către solicitant ?

În cazul nostru, Clement Gheorghe din Drobeta Turnu Severin, Alea Ghiocilor nr. 2, bloc 10, scara 2, ap. 19, cartier Crișana, județul Mehedinți, semnatarul acestei scrisori.

MARIA RADU

de cauciuc Pitești — pentru că s-ar putea ca, nu doar cetățeanul Anesti Ionel, ce solicită asemenea garnituri, de calitate, să se afle în această neplăcută situație.

■ „Mă numesc Ciuraru Marieta și vă scriu în numele unui grup de locatari ai blocului 29 din strada Maior Băcilă nr. 21, sector 2, semnalîndu-vă aspectele care împiedică asupra desfășurării în bune condiții a vieții noastre în acest imobil. Deși ne-am mutat în bloc din octombrie 1986, nici pînă la ora actuală nu putem spune că beneficiem în totalitate de condiții urbane. N-a fost definitivată pînă acum nici o cale de acces spre bloc, iar dacă plouă trebuie să facem adevărate băi de nămol pentru a intra sau a ieși din imobil, asaltînd mormanele de pămînt și moloze depozitate și uitate în zonă”. Locatarii, ne asigură petenta, sînt gata să muncească în orele libere în jurul blocului lor, dar este neapărat necesară prezenta unor utilaje, ca și a unor specialiști. Nu ne îndoiim că sprijinul Consiliului popular al sectorului 2 se va resimți cit se poate de repede.

■ „M-a cuprins dorul de locurile natale și, fiind pensionar, am făcut o excursie prin orașul Baia Mare. Am rămas impresionat, este de nerecunoscut prin construcțiile făcute în ultimii ani. Ca unul care nu l-am văzut de mult, aș putea scrie o întreagă carte cu păreri și impresii mele privind oamenii de astăzi ai Băii-Mari și realiză-

rile lor fantastice. În contrast cu aceste frumuseți însă, am înregistrat, din păcate și câteva aspecte negative, pe care, cu toate păreri de rău, m-am hotărît să vi le împărtășesc, în speranța că se vor îndrepta. Există citeva străzi în plin oraș numai gropi, motiv pentru care circulația este mult îngreunată. Sosit în oraș, am tras la Hotelul „Minerul”, căci îl stiam din copilărie. Clădirea este la fel de frumoasă, iar înăuntru s-au făcut multe schimbări, avînd un personal foarte bine pregătit. Ajungînd în jurul orei 17,50, m-am gîndit să cumpăr un ziar, să-l citesc seara. Dar acest lucru mi-a fost cu neputință, deși am încercat la toate chioșcurile și tutungeriile. Nu mi-a venit să cred, dar la toate orarul era 7—15. Cînd își cumpără băimărenii care lucrează dimineața ziarele dorite ? M-am culcat fără să citesc ziarul, iar dimineața m-am gîndit că ar fi foarte bun un ceai. Am străbătut întreg centrul în căutarea ceaiului visat, dar ceai nu aveam. Iată, așadar, un periplu băimărean, început sub cele mai bune auspicii dar umbrît de aceste mărunte dezamăgiri.” (Rusu Gavril, str. Axente Sever nr. 29, Cluj-Napoca). Sperăm ca la următoarea vizită în Baia Mare corespondentul nostru — și nu numai el — să fie pe deplin mulțumit. Atenție, cei răspunzători de problemele semnalate !

Pagină realizată de LIANA MOLNAR

Poșta redacției

Iancu Gh. Vladimir — com. Zăbrani (Arad) : Adresați-vă Oficiului de asistență socială din Consiliul popular județean. ● Simion Ana-Maria — București : Reveniți cu o scrisoare clară, în care precizați despre ce întreprindere e vorba, copie de pe adresa primită etc. ● Cotoră Marin — com. Celaru (Dolj) : Depuneți cerere însoțită de certificat medical consiliului popular ● Chirilă Silvia — satul Lunecani, comuna Mărgineni (Bacău) : Nu. ● Drăgan Maria — Călărași : 1) Nu. 2) Policlinica orașenească Cîmpina. ● Munteanu Teodor — București : Adresați-vă consiliului popular. ● Iordache Mioara — Constanța : Fiți liniștiți, viitorul unui pionier nu e afectat de un punct mai puțin la o notă. Trebuie să participe la toate activitățile organizate de școală. ● Dumitrescu Teodor — Năsăud : Priviți lucrurile și invers : este normal să existe restanțieri ? ● Aldea Constantin — Tecuci : De tipar. ● Tamasi Csaba — Bistrița : Încecați la Uniunea Scriitorilor, București, Calea Victoriei 115. ● Raicu D. Scarlat — București : Încadrarea în grupele I sau II de muncă, precum și acordarea sporului pentru muncă în condiții deosebite se face de către unitate, pe baza reglementărilor în vigoare în diferite perioade, care se află la biroul P.I.R. ● Draciov Alexandru — Calafat : Fiul dv. a luat obiectul fără nici un drept, acesta fiind atribuit o singură dată apartamentului. Să vi-l înapoieze. ● Simulescu Iovan — satul Băraști Hațegului, comuna Sîntămăria Orlea (Hunedoara), Chitaru Maria — București : Se exceptează de la obligațiile de plată a contribuției persoanele care au invaliditate gr. I sau II și soții acestora, pe timpul cît durează invaliditatea (art. 24, Legea 1/1977). Încadrarea în gr. I sau II de invaliditate se face cînd persoanele și-au pierdut în totalitate capacitatea de muncă (Decret 216/1977). Precizările nr. 84 206/1979 ale Ministerului Muncii se referă la persoanele care nu sînt încadrate în muncă (soț, soție) și pentru care certificarea de echivalare de grad de invaliditate se face de către Oficiul teritorial de expertiză medicală. ● Popescu Nicolae — București, Tudorache Ion — Cîmpia Turzii : Reparația se va efectua în trimestrul II/1989. ● Tudoran Zinelă — Breaza. Depuneți la unitate copie de pe hotărîrea judecătorească și adresa exactă. ● Dinache Alexandru — București : Absolvenții învățămîntului liceal seral, promoțiile 1980—1983, profil industrial, pot primi la cerere pe lingă diploma de bacalaureat și certificatul de calificare, dacă au lucrat efectiv în meseria în care au fost scolarizați. ● Dumitru D. Dumitru — Ploiești : Pensia minimă pentru pierderea capacității de muncă gradul II de invaliditate pentru pensionarii care primesc pensie numai din fondurile asigurărilor sociale de stat se stabilește la 800 lei lunar. În actuala etapă, celelalte drepturi de pensie din această categorie nu au fost majorate (Decret 210/1988).

REGHINA VARVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

O biruință de răsunet în marea carte a istoriei naționale

Poporul român nu mai este dator decît față de el însuși!



Flacăra. Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 311. Telefoane : 17 66 10 ; 17 60 20, interioare ; Actualitatea politică : 25 60 ; Economie : 21 28 ; Cultură, știință, învățămînt : 14 57 ; Cetățenești : 14 53 ; Scrisori : 25 42 ; Reportaj-informații : 25 60 ; Sport : 17 00 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef ; 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Prețul revistei: 3 lei

41505